

Erdészeti és faipari

IX. évfolyam 1. szám, 1999. március

HÍRADÓ

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Ülést tartott az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének országos össztitkári értekezlete

Decemberben Budapesten tartotta szokásos év végi országos értekezletét az EFDSZ össztitkári testülete.

Az értekezlet elnöksége. Balról: Dudás Péter alelnök, Barta László elnök, Herczeg Miklós főtitkár.

Barta Lászlónak, az EFDSZ elnökének üdvözlő és a tanácskozást megnyitó szavai után a testület úgy döntött, hogy a mostani tanácskozáson *első napirendi pontként a megjelent titkárok számolnak be éves munkájukról.*

Az alapszervezeti titkárok

részletes beszámolóiból azokat a legfontosabb témaköröket említenénk meg, amelyekkel szinte valamennyi hozzászóló

foglalkozott. Ilyenek voltak: az Ágazati Kollektív Szerződés módosítása, a helyi kollektív szerződésekkel kapcsolatos feladatok, az Üzemi Tanácsok választásának tapasztalatai, az ott elért szakszervezeti eredményeink. A bérek helyzete, az 1999-es bértárgyalásokkal, bérfejleszté-

sekkel kapcsolatos teendők. Az alapszervezetek pénzgazdálkodása, a taglétszám, a szervezetség kérdése. Az egyenruha kérdése – különös tekintettel a faiparban dolgozókra vonatkozóan. Az erdőtelepítési program lehetőségei a jövőben, ezzel kapcsolatos további feladatok.

Az első napirendi ponthoz az alábbi titkárok szoltak hozzá: Balázs György (Nefag Rt., Szolnok), Bekő György (Zalaerdő Rt., Nagykanizsa), Bartha Imréné (Gyöngyösi Parkettagyár), Barta László (Mefag Rt., Eger), Csengeri Lászlóné (Kerkamenti Fűrész Kft.), Csiki Ferenc (Vértess Rt., Tatabánya), Dudás Péter (ÁESZ, Budapest), Fritsch Ottó (ÁESZ, Budapest), Gerner Gábor (Gemenci Erdő Rt., Baja), Gillicze Péter (Bácsfa Kft., Jánoshalma), Göde József (TAEG, Sopron), Goldperger András (Ipoly Rt., Balassagyarmat), Jónyer László (ÁESZ, Eger), Nagy Lajos (ÁESZ, Miskolc), Kálmán József (Vadex Rt., Székesfehérvár), Németh József (Nyírerdő Rt., Nyíregyháza), Szabó Róbert (szb. elnök, Mecsek Rt., Pécs), Szalisznyó Károlyné (Gyulaj Rt., Tamási), Szendreiné dr. Koren Eszter (ERTI, Budapest), Sipos Imre (Kisalföldi Rt., Győr), Rákosi József (Kiskunsági Rt., Kecskemét), Varga György (Nyugdíjas Bizottság elnöke, Budapest).

A titkárok beszámolói után – a tanácskozás további részében Herczeg Miklós főtitkár tájékoz-

Ülést tartott az EFDSz országos össztitkári értekezlete

tatta a résztvevőket a legfontosabb, aktuális kérdésekről, ezzel kapcsolatos tennivalókról.

A beszámolót élénk vita követte és a hozzászólások után az országos össztitkári értekezlet a beszámolót egyhangúlag elfogadta.

Barta László elnök tájékoztatta az össztitkári értekezletet, hogy a kongresszuson megválasztott elnökség létszáma egy fővel csökkent, mivel Farkas Attila volt elnökségi tag más munkahelyre távozott.

A munka folyamatossága és az alapszabály szükségessé teszi az elnökség kiegészítését. Fritsch Ottó, a kongresszus előtt megválasztott jelölőbizottság elnöke javaslatára az országos össztitkári értekezlet Szalisznyó Károlynét, a Gyulaj Rt. alapszervezeti titkárát egyhangúlag az EFDSZ elnökségi tagjává választotta.

A szünet után, az országos értekezlet második részében a

meghívott vendégeink hozzájárulására került sor. Felszólalt az értekezleten: Dauner Márton, a FVM Erdészeti Hivatalának elnöke, Gémesi József, az ÁPV Rt. erdészeti igazgatója, Berényi Gyula, a Szociális és Családügyi Minisztérium főtanácsosa, Frank László, az ERFA Nyugdíjpénztár elnöke, Mata Mihály, az Országos szlovák Önkormányzat elnöke, Horváth Tibor, a FATE elnöke, dr. Bánk Gábor, az ÉSZT főtitkára, Ormos Balázs, az OEE főtitkára, Mőcsényi Miklós, a FAGOSZ főtitkára.

Meghívott vendégeink rövid hosszászólásaikban elmondták szakszervezetünk munkájáról véleményüket, hangsúlyozva szervezeteik és szakszervezetünk közötti jó kapcsolatot.

Az országos össztitkári értekezlet befejezése előtt ünnepi eseményre került sor. Harmadik alkalommal került átadásra

a szakszervezetünk által alapított „Szakszervezeti Munkáért Emlékérem”, melyet három kollégánk kapott meg. (Kitüntettjeinket lapunk más részén mutatjuk be.) Az emlékérmeket Barta László elnök és Herczeg Miklós főtitkár adta át.

Az országos össztitkári értekezletet Barta László foglalta össze. Elmondotta többek között, hogy szakszervezetünk 1998. évi munkáját eredményesnek tartja. Felhívta a figyelmet azonban arra, hogy a következő időszakban is sok még a tennivaló, hiszen újabb kihívásoknak, elvárásoknak kell eleget tennünk. A megkezdett úton továbbhaladva folytatjuk azt a munkát, amely elősegíti a szakszervezeti tagság, a munkavállalók élet- és munkakörülményeinek javítását.

Az össztitkári értekezlet ebédrel és kötetlen beszélgetéssel zárult. (K. F.)

Képek az össztitkári értekezletről

(fotók: a szerző)

Az izgalmas tőzsdei napok után

Nyugdíjpénztárunk életében az 1998-as év kedvező folyamatokkal indult. Az Északerdő Rt. 836 taggal, havi 3300 Ft-os tagdíjjal csatlakozott hozzánk. (Ők így a második legnagyobb létszámú tagszervezetünk. A sort változatlanul a SEFAG Rt. vezeti több mint 900 fővel.) A közgyűlési határozattal havi 2000 Ft-ra emelt tagdíj létszám lemorzsolódást nem eredményezett. Ennek elsődleges okát abban látjuk, hogy tagtársaink meggyőződtek az elmúlt évek során ezen megtakarítási forma előnyeiről. Szólni kell tagvállalataink segítő hozzáállásáról is, akik a megemelt tagdíjrészt részben vagy egészben átvállalták anyagi lehetőségeik függvényében.

A magyar gazdaságban tovább folytatódtak a kedvező folyamatok:

- a bruttó hazai termék 4,9%-kal bővült,
- az infláció mérséklődött,
- az ipari termelői árak az inflációt alulmúló mértékben növekedtek,
- az országba áramló tőke felülmúlta a fizetési mérleg deficitjét.

Az első félév folyamán csak a kormányváltás hatásai okoztak bizonytalanságot. Fenti kedvező folyamatok jótékonyan hatottak befektetési hozamainkra és féléves szinten 20,78%-os átlagkamatot realizáltunk.

A harmadik negyedév folyamán több negatív jelenséggel kellett szembenéznünk. A külpiaci krízis hatásaként az ipar teljesítménye visszaesett, a termelés importigénye viszont változatlanul megmaradt. Romlott a folyó fizetési mérleg. Világméreteken nem történt javulás a súlyos gazdasági gondokkal küzdő ázsiai országokban. Dél-Amerika (Brazília) is veszélybe került. A bomba először Oroszországban robbant, ahol a súlyos, azóta sem múló belpolitikai válságot a rubel drasztikus leértékelődése és az orosz állam fizetéseképtelenségének komoly veszélye kísérte. A fejlett világ befektetői fejvesztve igyekeztek elhagyni az összes létező feltörekvő piacot. A hazánk-ból is távozó külföldi befektetők eladásait a

komoly árfolyamesés ellenére sem tudta más kereslet felszívni. A BUX júniusi záróértéke 7806 pontról szeptember végére 4571 pontra süllyedt. Pénztárunknál is napi események lettek tagtársaink aggódó telefonjai.

A pozitív változások jelei szeptember végén jelentkeztek. Az állampapír-piacon jelentős hozamemelkedés következett be és a IV. negyedévben „helyreállt az állampapír-piacon a rend”. Októbertől decemberig a Budapesti Értéktőzsde újabb szárnyalásának lehettünk tanui. Ez időszak alatt a BUX-index 38%-ot emelkedett.

A fenti hatások eredményeként az ERFA Nyugdíjpénztár 14,36%-os éves hozammal zárt, s piaci értéken számított vagyona meghaladta a 460 millió Ft-ot. (Az 1997-es záróvagyon 260 611 eFt volt.) Tagtársaink egyéni számláin az infláció mértékét meghaladó jóváírások történhetnek. A vezetés hosszútávú befektetéspolitikájának helyessége – mely a pillanatnyi érdekeket a hosszútávú biztonság alá rendeli – az elmúlt évben is beigazolódott.

Összességében a drámai tőzsde események után is úgy érezzük, nyugodtan állhatunk tag-ságunk elé az éves záró közgyűlésen.

1999. évi feladataink lényeges változásokat nem ígérnek. Sajnos taglétszámunk jelentős emelkedésével nem számolhatunk. Újabb tagvállalati csatlakozási szándékról nincsenek ismereteink. Az éves tagdíj vonatkozásában – ígéretünknek megfelelően – változás nem lesz. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ki-ki magánjellegetű megtakarításainak nem választhatja továbbra is ezt a formát. Változatlanul támogatni kívánjuk a kötelezőt meghaladó megtakarításokat. Továbbra is érvényben marad az, hogy ezen befizetések 97%-a kerül befektetésre és csak 3%-os működési költség terheli.

A pénztár adminisztrációjában változás történt. Az eddig ezt a tevékenységet végző Sedwick Noble Lowndes céget megvásárolta a William M. Mercer amerikai vállalat. A Mercer

magyarországi csoportja szintén nyugdíjpénztárak adminisztrációját végzi. Az SNL gyakorlati feladatait ellátó munkatársai átkerültek az új vállalkozáshoz, így reméljük, az igen fontos napi munkakapcsolatban változás nem történik.

A megnövekedett vagyoni újabb vagyongézelő megbízását is előtérbe helyezte. Zárt pályázat keretében 6 cég tett ajánlatot az ERFA Pénztár vagyongézelésére. De az ERSTE Befektetési Bank Rt. (jelenlegi vagyongézelőnk) is költségmérsékléssel szinten „beszállt” a versenybe. Eddigi munkájuk és újabb kedvezőbb ajánlatuk komoly megfontolás tárgyát kell képezze. Az igazgatóság a pályázatok elbírálásával ezen időszakban foglalkozik.

Tagságunk szempontjából lényeges az a körülmény, hogy ebben az évben lejár a küldöttek mandátuma. A jelenlegi küldöttekre jellemző, hogy nagy érdeklődést tanúsítottak a pénztár működésével kapcsolatosan, s egyéni vagy csoportjuk véleményének hangot is mertek adni a közgyűléseken. Véleményük mindenkor segítségünkre volt és számos közülük be is épült munkánkba. Jó lenne, ha ez a továbbiakban is így működhetne. A küldöttekre vonatkozó szabályok némileg módosulni fognak. A növekvő létszám szükségessé teszi, hogy egyre több tagtársunkat képviseljen egyetlen küldött. Szeretném azonban, hogy a demokratikus elvek érvényesülése szempontjából ezen a területen nem jelentkeznének túlzások. Ezért is kívánjuk az egy küldöttre eső létszámot 150 főben maximálni. Pénztárunk vagyona 1999. év végére megközelíti a 700 millió forintot. Ez az 1996-os – első teljes évi – záróvagyon (117 225 eFt) három év alatti meghatszorozását jelenti. A számok, úgy gondolom, megnyugtatóan szolgálhatnak mindenki számára, hogy megtakarításaik továbbra is jó kezekben vannak pénztárunknál. Nem téveszt meg senkit a más pénztárak részéről történő esetenkénti csábító ajánlat. A mi erőnk a szakmai hovatartozásból következő együttműködésben rejlik, melyre a továbbiakban is számítunk, melyet szolgálni kívánunk.

Frank László

IT elnök

Magyar szakszervezeti vezető nemzetközi funkcióban

Az *International Federation of Building and Woodworkers* (IFBWW), vagyis az Építő- és Erdőipari Munkások Szakszervezeteinek Nemzetközi Szövetsége erdészeti szekcióján belül a közép-európai régiót képviselő testület *alelnökévé* nevezték ki három évi időtartamra **Herczeg Miklóst**, az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének főtítkárát.

Az IFBWW genfi központtal működik, az említett erdészeti szekciójának 100 erdészeti szakszervezet a tagja szerte a világból, vagyis *világszervezet*. Tevékenységének tartalma kettős. Szakszervezeti vonatkozásban elsősorban a munkavállalói szervezetek és a kormányzati, valamint munkáltatói szervezetek viszonyával foglalkozik (kollektív szerződések, szociális kérdések stb.). Szakmai vonatkozásban pedig olyan időszakos erdészeti-faipari problémákkal foglalkozik nemzetközi szinten, amelyek megoldása (vagy megoldatlansága) visszahat a munkásokra, a szakma dolgozóira is. Ilyen aktuális és sokat vitatott téma napjainkban például az ún. *certifikáció*. Vagyis annak tanúsítványa, hogy a nemzetközi kereskedelmi forgalomba hozott faanyag, elsődleges fatermék valóban a tartamosság kritériumai szerint kezelt erdőből származik. Ezen belül a *certifikáció* és az elsődleges faiparban fennálló foglalkoztatottság összefüggése; a *certifikáció* és a nemzeti szabványok összehangolása stb.

Szerepelnek a szervezet munkaprogramjában olyan szakmai témák is, mint a dél-amerikai trópusi esőerdők megmentésének problematikája, a globális erdőprogram vagy az európai faipari lehetőségek.

Nyugdíjas találkozó Budapesten

Decemberben Budapesten, a Medosz Szállóban tartotta az EFDSZ központi nyugdíjas alapszervezete a már hagyományos évenkénti találkozóját.

A mostani találkozó abban különbözött az előzőktől, hogy ezen – a központi nyug-

díjas alapszervezet tagjain kívül – részt vettek már az alapszervezetekben tavaly megválasztott nyugdíjas felelősök, „összekötők” is.

A szép számmal megjelent kollégákat *Varga György*, a nyugdíjas alapszervezet titkára, az EFDSZ Nyugdíjas Bizottságának elnöke üdvözölte. Külön is tisztelettel üdvözölte *Mihalovits Ervint*, az Országos Nyugdíjas Kamara elnökét, *Barta Lászlót*, *Herczeg Miklóst*, az EFDSZ elnökét, illetve főtitkárát.

A tanácskozás első részében *Mihalovits Ervin* adott tájékoztatást a magyar nyugdíjasok helyzetéről, majd részletesen ismertette az Országos Nyugdíjas Kamara tevékenységét. Elismerően szólt szakszervezetünknek – mint a Kamara tagjának, a nyugdíjasok körében végzett munkájáról.

A későbbiekben *Herczeg Miklós*, az EFDSZ főtitkára adott részletes tájékoztatást szakszervezetünk tevékenységéről – kiemelve az első kongresszust, annak jelentőségét, s az ott hozott határozatok fontosságát.

Varga György, a Nyugdíjas Bizottság elnöke az erdészeti ágazat nyugdíjasait érintő aktuális gondokról, az értük végzett munkáról beszélt. Elmondotta többek

Varga György a Nyugdíjas Bizottság elnöke, az alapszervezet titkára üdvözli a tanácskozás résztvevőit. Mellette balról: *Barta László*, *Herczeg Miklós* az EFDSZ elnöke, illetve titkára

A nyugdíjas kollégák nagy figyelemmel hallgatják a tájékoztatókat

(folytatás a 7. oldalon)

Magyar Tudományos Akadémia
Agrártudományok Osztálya
Erdészeti Bizottsága

Meghívó

a III. Erdő-, Vad- és Fagazdaságtudományi Fórumra, amelyet 1999. március 30-án
10 órai kezdettel rendezünk Budapesten az MTA központi székházában
(Budapest V., Roosevelttér 9.).

A rendezvény plenáris üléssel kezdődik az Akadémia dísztermében,
ezt követik a szekcióülések (erdőgazdasági, vadgazdasági, fagazdasági-faipari),
és vitafórummal (pódium-vita) zárul.

A részvétel térítésmentes.

Az érdeklődőket ezúton is tisztelettel meghívja és várja:
Az MTA Erdészeti Bizottsága

Felhívás

a magán-erdőgazdálkodásban dolgozó erdészeti szakemberekhez

A MEV '99 (Magánerdő és Vállalkozás szakvásár és találkozó) alkalmából kerül sor
**Monoron 1999. május 15-én (szombaton) a Magán-erdőgazdálkodásban Dolgozó
Erdészek Első Országos Találkozójára.**

Tisztelt Erdész Hölgyek és Urak!

A magántulajdonon alapuló erdőgazdálkodás immár hagyományosnak minősülő országos sereg-
szemléje (MEV '99) alkalmából szervezett találkozóra hívjuk a magántulajdonon szerveződött gaz-
dálkodási (egyéni és társult) formákban dolgozó erdőmérnököket, erdőszekusokat, erdészeket
azzal a céllal, hogy kölcsönösen tájékoztassák egymást tevékenységükről, gondjaikról, problémáik-
ról, információt szerezhessenek egymásról. Célja továbbá a helyzetfelmérés és ebből eredő követke-
ztetések levonása, tennivalók megállapítása (állásfoglalás) a magántulajdonra épülő erdőgazdálkodás
versenyképességének megteremtése és az Európai Unió erdőtulajdonosi közösségében történő
mielőbbi felzárkózás érdekében. A részvétel ingyenes, az étkezés a helyszínen megoldható.

**Részvételi szándékát kérjük pontos címének (+ telefon/fax) feltüntetésével az alábbi címen jelez-
ni szíveskedjék:**

ERDŐSZÖV Rt. 2200 Monor, Kiss Ernő u. 17. Pf. 94. Telefon/fax: 06-29/410-387, 29/411-460,
29/413-115. Részletes programot küldünk.

Erdészüdvözléssel:

MEGOSZ

Magán Erdőtulajdonosok
és Gazdálkodók Országos
Szövetsége

FAGOSZ

Fagazdasági Országos
Szakmai Szövetség

MAK

Magyar Agrárkamara

MOSZ Erdészeti Választmány

(folytatás az 5. oldalról)

Nyugdíjas találkozó Budapesten

A résztvevők egy csoportja

között, hogy az elmúlt években 187 fő nyugdíjasunk anyagi, megélhetési gondjain tudtunk némileg enyhíteni azzal, hogy felterjesztésükre a helyileg illetékes Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságok soron kívüli – méltányossági alapon történő – nyugdíj-emelésben részesítették őket.

Ebben az évben is tovább folytatjuk nyugdíjasaink körében a felmérést, az adatlapok kitöltését és hozzánk való eljuttatását.

Ugyanis ebben az évben is mód van, méltányossági alapon történő nyugdíjemelésre.

1999. évben azon nyugdíjasok jogosultak soron kívüli nyugdíjemelésre:

- akinek 26 000,- Ft alatt van a nyugdíja,
- akinek legalább 20 éves erdőgazdálko-

dásban, faiparban eltöltött szolgálati ideje van,

- aki szakszervezeti tagságát nyugdíjas-ként is megtartotta,
- aki több mint 3 éve ment nyugdíjba, vagy 3 éven belül nem kapott soron kívüli emelést, pedig ezt a 26 000,- Ft alatti összeg indokolja.

A soron kívüli emelés esélyét fokozza, ha orvosi bizonyítványt is mellékelnek a betegségről. A kérelemhez a legutolsó havi nyugdíjszelvényt is csatolni kell, mert e nélkül a kérelem nem terjeszthető fel.

A tájékoztatók után igen élénk, hasznos beszélgetés alakult ki, mely a közösen elfogyasztott ebéd után is folytatódott késő délutánig.

(krizsán)

A résztvevők másik csoportja

(fotók: a szerző)

Honti arcképcsarnok

Bizonyára megnyugvással regisztrálják azt a tényt mindazok, akik figyelemmel kísérik a szlovák belpolitika fejleményeit, hogy már nem azok a hideg szelek süvítenek Késmárk felett, amelyek még egy jó évvel ezelőtt is jellemezték északi szomszédunknál a szlovák-magyar viszonyt. Sorra-rendre tapasztalhatjuk azokat a megnyilvánulásokat, amelyek arra utalnak, hogy szűnőfélben van az a szerencsétlen magyarellenesség, amely inkább elhallgatja az 1918 előtti felvidéki történelmet, mintsem, hogy hajlandó lett volna megemlíteni és elismerni azokat a magyar személyiségeket, akik alkotásaikkal gazdagították szülőföldjüket, a Felvidék és egyben egész Európa kultúráját.

Kétszeres örömet is jelenthet ezért most számunkra, hogy

egy igen érdekes magyar nyelvű könyvet jelentetett meg a közelmúltban a duna-szerdahelyi Lilium Aurum kiadó az ipolysági Csáky Károly tollából „Honti arcképcsarnok” címmel.

A 170 oldalas, több mint 140 ábrával szemléletessé tett kötet tartalmi jellegét megvilágítja alcíme: „Jeles szülöttek kisportréi”. A szerző – több évtizedes kutatásai alapján – Hont megyében a XV–XIX. században született 104 kiváló személyiség életrajzát, közéleti munkásságát ismerteti a kötetben. Hont megye sok kiváló tudóst, oktatót és kutatót, művészt, író, orvost, katonát stb. adott az országnak. Ezt a tényt többek között megmagyarázza az a körülmény is, hogy a megyében régóta működtek olyan szellemi műhelyek, mint pl. a márianosztrai, ipolysági vagy a bozói kolostor, az egyházak által működtetett oktatási intézmények; a műszaki és természettudományok területéről pedig az európai hírű *Bányászati és Erdészeti Akadémiát* emelhetjük ki.

Selmeci Akadémiánknak is köszönhetően szép számmal szerepelnek a kötetben

olyan erdészek, bányászok és kohászok, akik Hont megyében születtek és pályafutásuk során a szakmai hírnév magas fokára jutottak.

Ilyen volt a lánglelkű *Divald Adolf*, az „Erdészeti Lapok” megindítója és az Országos Erdészeti Egyesület létrehozásának egyik legfőbb kezdeményezője. Vele kapcsolatban nem hagyhatjuk megemlékezés nélkül *öccsét, Károlyt*. A nemzetközi hírnévű fotóművészt és a hazai szervezett turizmus egyik megalapítóját, *Illés Nándor* az Akadémia rendkívül sokoldalú tanára volt és termékeny szakíró, az általunk eddig elsőnek ismert magyar nyelvű erdőműveléstan tankönyv szerzője, az erdőesztétika és a természetvédelem egyik korai hazai úttörője. *Hoffmann Sándor* erdészeti politikusként és az „Erdészeti Zsebnaptár” sorozat szerkesztőjeként írta be nevét a szakma történetébe. *Fekete Zoltán* professzort, akadémikust aligha szükséges bemutatni a mai generációknak. *Révay Ferenc* erdőmérnök és műszaki feltaláló neve talán inkább a barlangászok körében vált ismertté azon túlmenően, hogy komoly szerepe volt a lillafüredi Palotaszálló megalkotásában.

A bányászok és kohászok köréből megemlíthetjük a két tudós *Fallert Károlyt* és *Jenőt, Réz Gézát*, a selmeci Főiskola utolsó ottani rektorát, *Sóbó Jenőt*, akinek monográfia-szerű magas- és mélyépítéstan tankönyvei az erdészeti szakirodalom klasszikus művei. A rövidség kedvéért csupán a nevét említjük meg *Hell József Károlynak*, *Hellenbach János Gottfriednek*, *Schittkó Józsefnek*, *Rákóczy Sámuelnek* és *Rupprecht Antalnak*. S bár a budapesti Műegyetemen indult a pályafutása, *Boleman Géza* neve mégis elválaszthatatlanul összeforrt a selmeci-soproni főiskolával, amelynek 1900-tól volt az oktatója, több ízben is rektora és a mérnökprofesszor mintaképe.

Az alaptudományok művelőinek köréből megemlíthetjük *Jávorka Sándort*, aki szegény selmeci kovácsmester fiából lett európai hír-

nevű, Kossuth-díjas nagy botanikus. Nem fedhetjük ki felsorolásunkból a szobi *Luczenbacher Pált* sem, aki a XIX. század második felének közismert, sikeres gazdasági vállalkozójaként hosszú időn át igen agilis tagja volt az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányának.

Selmechánya nem csak a város szülőteként adott számos kitűnőséget az egyetemes kultúrának, hanem úgy is, hogy nagyon sok neves személyiség fiatalon az ott működött tanintézetekben vetette meg későbbi tudományos, közéleti pályafutásának szilárd szellemi alapjait.

A kötetben korabeli fényképeket láthatunk a városról, régi váráról, valamint a Bányászati és Erdészeti Akadémiáról.

Csáky Károly rendkívül széles adatbázisra (amint említettük, nem utolsó sorban saját kutatási eredményeire) építette érdekfeszítő művét, amely ebből eredően maga is az adatok hihetetlenül széles körét és gazdagságát öleli fel. Ehhez társul az ízes nyelvezet, a gördülékeny, komolysága mellett is könnyed megfogalmazás. Ez a két tulajdonság együttesen olyan hasznossá és élvezetessé teszi a könyvet, hogy elolvasását bizvást ajánlhatjuk mindenkinek.

Dr. Király Pál

Erdővédelmi kutatások

Az Erdészeti Kutató Intézetek Nemzetközi Szövetsége (IUFRO) a Lengyel Erdészeti Kutató Intézet (IBL) krakkói részlegének közreműködésével Jaszowiecban munkamegbeszélést rendezett „Az erdei rovarkárok és betegségek felmérésének módszertana Közép-Európában” témakörben. Ezen magyar részről *Csóka György* „A rovarkártevők és patogén gombák által okozott károsítások irányzatai a magyar erdőkben” címmel, *Koltay András* pedig „A magyar fenyvesek egészségi állapota” címmel tartott előadást. A munkaülés előadásainak gyűjteményét a rendező szervek angol nyelven, számos ábrával illusztrálva kötetbe foglalva nyomtatásban is megjelentették.

HÍREK... HÍREK... HÍREK...

Az OEE új főtitkára

Az Országos Erdészeti Egyesület választmánya még a múlt évben úgy határozott, hogy a főtitkári funkciót főállású alkalmazott tölti be ezentúl. A benyújtott titkos pályázatok elbírálása során *Ormos Balázs* okl. erdőmérnököt, a soproni Tanulmányi Erdőgazdaság Rt. volt vezérigazgatóját választották meg főtitkárnak, aki 1998. december 1-jével el is foglalta hivatalát.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési miniszter *Barátossy Gábort*, az FVM Erdészeti Hivatala eddigi alelnökét, február 15-től az Erdészeti Hivatal elnökévé nevezte ki.

Új alapszervezeti titkárok

Az Északerdő Rt. VSZT volt titkára, *Kocsis József* nyugdíjba vonult. A decemberben megtartott bizalmi testületi ülés *Nagy Józsefet* választotta az Északerdő Rt. VSZT titkárának.

A Mecseki Erdészeti Rt. volt VSZB titkára, *Farkas Attila* más munkaterületre távozott. A decemberben megtartott testületi ülés *Németh Szilvesztert* választotta az Rt. VSZB titkárává.

Az EFDSZ vezetőinek lengyel kitüntetése

A lengyel államerdészet a múlt év végén *Radomban*, ünnepélyes keretek között emlékezett meg fennállásának 80. évfordulójáról, ami egybeesett a Lengyel Köztársaság fennállásának ugyancsak 80. évfordulójával. A nagyszabású ünnepségen, amelyen a varsói érsek celebrált ünnepi szentmisét, a lengyel kormány több tagja is megjelent.

A évforduló alkalmából a *Lengyel Erdők Szolgáltatói Emlékérem* arany fokozatával tüntették ki *Barta Lászlót* és *Herczeg Miklóst*, a magyar Erdészeti és Faipari dolgozók Szakszervezetének elnökét, illetve főtitkárát, a lengyel-magyar kapcsolatok hosszú időn keresztül kifejtett eredményes ápolásáért.

A Soproni Erdészeti Múzeumban 1999. február 19-én *Diákhagyományaink: Steingrube Nagyközség* című időszaki kiállítás nyílt. A nagyszerű eseményt *Vigh Előd* IV. éves erdőmérnök hallgató nyitotta meg.

A kiállítás támogatói: *Ember az Erdőért Alapítvány* (Budapest), *Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt.* (Kecskemét), *Pilisi Parkerdő Rt.* (Visegrád). A kiállítás szerda kivételével naponta 10–13 óra között tekinthető meg.

KITÜNTETETT KOLLÉGÁINK

Az elmúlt év decemberében, az országos évzáró össztitkári értekezleten került sor harmadik alkalommal, a szakszervezetünk által állapított „Szakszervezeti Munkáért Emlékérem” átadására. Az alábbiakban röviden bemutatjuk a kitüntetésben részesült kollégáinkat.

FRITSCH OTTÓ

Budapesten született 1932-ben. Érettségi vizsgái után fizikai munkásként dolgozott a Zamárdi Erdőgazdaság Szántódi Erdészeténél, majd a Budakeszi Erdészetnél. Munkája mellett – levelező tagozaton – technikus, majd az Erdészeti és Faipari Egyetemen erdőmérnöki oklevelet szerzett. A MEM Budapesti Állami Erdőrendezőségénél előbb erdőrendezési felügyelő, később üzemtervezői beosztásokban dolgozott. 1979-ben átszervezés folytán a Budapesti Erdőfelügyelőség állományába került, ahol felügyelői beosztásban dolgozik a mai napig.

Családi indíttatás adta meg érdeklődését az erdő, a biológia, a kertészet iránt. Ugyancsak családi eredetű az egyszerű, tisztességes életre, a munka szeretetére és megbecsülésére, kitartásra való nevelés. Mindig büszke arra, hogy ezt a gyönyörű szakmát csemetekerti és fakitermelői munkásként kezdte. Ez a mai napig biztosságot és erőt ad számára. Az Erdőt több beosztásban szolgált. A 46 éves munkaviszonyából 37 év alatt üzemtervező volt és két szakaszban erdőfelügyelő. Kiváló szakmai munkáját számos kitüntetés, elismerés bizonyítja.

Szakmai elkötelezettsége mellett fiatal kora óta egy „rejtett késztetés” volt benne a másokkal való törődés, az összetartozás, az egymás segítése érdekében való nemes munkálkodás. Ezt munkatársai is felismerték és 1969-ben szakszervezeti titkárrá választották, mely tisztséget a mai napig ellátja. Negyvenkét éve szakszervezeti tag és pár hónap híján 30 éve folyamatosan alapszervezeti titkár.

Tevőlegesen résztvevője volt annak a folyamatnak, amelyben az akkori MEDOSZ-on belül az erdészeti érdekek markánsabb képviselőjét

szorgalmazták. Tanácsaival segítette az EFDSZ megalakulását, s az első öt évben Intéző Bizottság tagjaként képviselte az erdészeti intézmények dolgozóinak sajátos problémáinak megjelenítését, érdekeit. Jelenleg – a tavalyi kongresszuson megválasztott Szerkesztő Bizottsági tagként – tevékenykedik. Elsőként fogalmazta meg a szakszervezetünkön belüli sportmozgalom felkarolásának szükségességét. Ennek a kezdeményezésnek helyességét igazolja az elmúlt három évben megrendezett országos Erdészeti és Faipari Sportnapok sikere.

Több, mint négy évtizedes odaadó, lelkes szakmai és szakszervezeti munkáját ismerve, egy szerep, másokért is cselekedni kész, nagyszerű embert ismertünk meg benne. Olyan embert, aki egész életében önzetlenül szolgálta a magyar erdészetet, s benne dolgozó munkatársai érdekeit.

NÉMETH KÁLMÁNNÉ

1947-ben született a szlovákiai Holicén. Gimnáziumi érettségije mellé közgazdasági szakértettséget is tett. 1970-ben áttelepült, Magyarországra jött férjhez.

Mosonmagyaróvár egyik nagyüzemében kezdett dolgozni, majd 1980-tól Győrben a Kisalföldi Erdőgazdaságban könyvelő.

Munkaviszonyának kezdetétől szoros kapcsolata volt a szakszervezettel, különböző tisztségeket töltött be. 1993-tól a

**VALAMENNYIÜKNEK
GRATULÁLUNK,
TOVÁBBI EREDMÉNYES MUNKÁT
ÉS JÓ EGÉSZSÉGET KÍVÁNUNK!**

VSZB gazdasági felelőseként tevékenykedik. Munkáját mindig a másokért való tenni, segíteni akarás jellemzi. Gazdasági felelősként a szakszervezeti pénz precíz őreként ismerik. E munkája mellett szívesen vesz részt a dolgozókat közvetlenül érintő, egyéb ügyek intézésében, a kollektív szerződések megkötésében tanácsadással.

Kolléganőnk lelkes, pontos munkájával elnyerte – nemcsak a szakszervezeti tagság, hanem – a gazdaság valamennyi dolgozójának elismerését.

KOCSIS JÓZSEF

Bodrogkeresztúron született 1938-ban. Középiskola után villanszerelő szakmát, majd villamostechnikusi végzettséget szerzett. A Diósgyőri Gépgyárban 1960-tól különböző beosztásokban dolgozott, majd az Északerdő Rt.-nél, illetve jogelődjénél 23 éven keresztül, mint

gépfejlesztő és energetikus dolgozott.

1957-től tagja a szakszervezetnek. Az Északerdő Rt. Szakszervezeti Bizottságában 20 éven keresztül több tisztségre választották, legutóbb VSZT-titkári pozíciót töltött be, nyugdíjba vonulásáig.

Kocsis József hat éven keresztül látta el az ország egyik legnagyobb erdőgazdaságában a titkári teendőket. Legfontosabb céljai között volt mindig a munkavállalók élet- és munkakörülményeinek javítása. Igen sokat tett azért, hogy a kollektív szerződés a realitásokon alapuljon, a gazdaság dolgozóinak bérszínvonala évente emelkedjen.

Mint VSZT-titkár jó kapcsolatot tudott kialakítani az RT. vezetésével és a szakszervezeti tagsággal. A dolgozók problémáinak megoldása érdekében mindent megtett, amit hatásköre engedett.

A gazdasági vezetési és a szakszervezeti tagság méltó keretek között köszönte meg kiemelkedő munkáját, mellyel magas mércét állított az őt követőknek és kívántak jó egészséget és erőt a nyugdíjas évekre.

Simon István

Tél vége a Bakonyban

*Az este egyszercsak sáron, vízen
hirtelen kék lesz s fönt a házfalak
fehére átüt a rózsaszínen,
mint fába vésve a nyíl szíven*

*s a kertekben még ott poshad a hó,
de hánya rigyáját a mogyoró,
csüng a bokrokon a barna kukac
s ez már a biztos bakonyi tavasz;*

*s ilyenkor indul ásósan papa
a kiskertbe és hajlong, hosszan ás,
indul az erdő is, lábra kap a
szép zűrzavar, a szél, az olvadás*

*és inni vadvízekre hajlanak
a fák, akik most a hó patyolat
pokróca alatt állva alszanak,
mint kocsmaajtó előtt a lovak.*

FELHÍVÁS

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezetének tagjai részére

Budapesten, a MEDOSZ Szállóban

kedvezményes szállás biztosítására van lehetőség.

Egy darab kétágyas szoba reggelivel naponta:

4800,- Ft.

Megrendelhető a következő címen:

1061 Budapest, Jókai tér 9.

Telefon: 3531-700

Telefax: 3324-316

Szobarendelés: 3743-000

3743-021

**Esküvők, bálók, rendezvények 20-tól 100 főig
25%-os kedvezménnyel!**

A szolgáltatás csak az EFDSZ új tagsági könyvének
felmutatásával vehető igénybe!

§ Jogszabálymutató

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb rendelkezések a következők:

- A hadigondozásról szóló törvényt módosította az 1998. évi LVI. törvény. (Megjelent a Magyar Közlöny 1998. évi 100. számában.)

- Az illetékekről és a személyi jövedelemadókról szóló törvényeket módosító törvények megjelentek az 1998. évi 103. sz. Magyar Közlönyben.

- Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény szintén a Magyar Közlöny 103. számában jelent meg.

- A központi fűtésről és a melegvíz szolgáltatásról szól a 189/1998. (XI. 23.) Korm. rendelet. (MK 105. száma)

- A nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szól a 192/1998. (XII. 2.) Korm. rendelet. (MK 108. szám)

- A magyar állampolgárok hazatéréséhez nyújtható konzuli segítségről szól a 2/1998. (XII. 9.) KüM rendelet. (MK 110. szám)

- A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvényt módosította az 1998. évi LXXVII. törvény.

- A vadvédelemről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvényt módosította az 1998. évi LXXVIII. törvény. (Mindent az MK 114. számában olvasható.)

- A lakossági fogyasztók részére háztartási célra szolgáltatott villamos energia díjának megállapításáról szóló rendeletet módosította a 22/1998. (XII. 19.) GM. rendelet.

- A lakáscélú támogatásokról szóló Korm. rendeletet módosította a 202/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet.

- A gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló KHVM rendeletet módosította a 26/1998. (XII. 19.) KHVM rendelet. (Ez utóbbi is az MK 114. számában található.)

- A tanuk, valamint a bírósági végrehajtás-

ról szóló igazságügyi miniszteri rendeletek az MK 115. számában jelentek meg.

- A belföldi menetrend szerinti távolsági (helyközi) autóbusz-közlekedés, valamint vasúti személyszállítás, továbbá a postai szolgáltatások hatósági díjáról, a rádió és televízió műsorszórás és a távbeszélő szolgáltatások igénybevételének díjáról szóló KHVM rendeletek olvashatók az MK 116. számában.

- A Munka Törvénykönyv módosításáról és a családok támogatásáról szóló törvények az MK 116. számában jelentek meg.

- A büntető jogszabályok és a büntető eljárásról szóló törvényeket módosító törvények olvashatók az MK 118. számában.

- A Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény az MK 120. számában jelent meg.

- A nyugellátások és a baleseti járadék emeléséről, valamint a családok támogatásáról szóló kormányrendeletek megtalálhatóak az MK 121. számában.

- Ugyanebben a Magyar Közlönyben olvasható a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) megállapításáról szóló 228/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet. Ez a teljes munkaidő esetén bruttó havi 22 500,- Ft. Sajnos ennek a megadása a mezőgazdaság, a vadgazdálkodás és az erdőgazdálkodás, valamint a halászat területén dolgozók részére csak 1999. július hó 1. napjától lesz kötelező.

- A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú Korm. rendeletet módosította a 242/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet. (MK 122. száma)

Dr. Gojdár László
a MEDOSZ jogtanácsosa

Tájékoztató a FATE életéről

Az elmúlt esztendő ismét vezetőségválasztó év volt. Így a március 4-én Budapesten tartott közgyűlésen új vezetőség került megválasztásra. A Jelölő Bizottság jó munkájának köszönhetően a Küldött Közgyűlés az elnök mellé 4 területi és szakmai elnökhelyettest választott. A vezetés ebben a felállításban jól le tudja kezelni a területi és a szakmai munkákat. A vezetés munkáját 20 tagú elnökség segíti. Míg az elnök és helyettesei újak beosztásukban, addig az elnökség több éves, vagy évtizedes tapasztalattal rendelkezik.

Az új vezetés a közgyűlésen hatályosított programnak megfelelően több vonalon azonnal munkához látott. Ehhez elkészítettük a megválasztott ütemű közgyűlési, elnökségi és vezetőségi ülések rendjét (évente 2 közgyűlés, 4 elnökségi ülés és 10 vezetőségi ülés). Természetesen mindjárt az első évben három közgyűlést tartottunk.

A gazdasági környezet lehetővé tette, hogy közhasznú szervezetté váljunk. Éltünk vele és május 13-án megszavaztuk az átalakulást. Ez igen jelentős döntés, hiszen a jövőbeni arculat kialakulását is befolyásolja.

Így kiemelném, hogy a mi közhasznú szervezetünk „a fa hasznosításával tudományos igénnyel foglalkozó műszaki és gazdasági szakemberek egyesülete.” Az egyesület a teljes iparágat és benne a kereskedelmet, gazdálkodást, művészi alkotás és kiemelten a tanítással foglalkozó oktatókat fogja össze.

Ezzel a célunk is kialakult. *Az egyesület legfontosabb feladata, hogy tagjai szakmai önmegvalósítását előmozdítsa.*

Az egyesület programjainak azt kell célul kitűzni, hogy tagságának szakmai felkészültségét növelhesse.

Ma 6 milliárd ember él a földön. Olyan szinten felgyorsult a fejlődés, hogy például egy műszaki diploma 5 év alatt nem gyakorlás esetén elévül. Mivel igen kevés embernek adatik meg a mi ágazatunkban is, hogy a teljes területét művelhesse, érvényesülését egyes speciális területeken éri el (bútorgyártás, fűrészáru-gyártás, ajtó-ablak-gyártás, stb.). Ugyanakkor a fejlődés szükségessé teszi a másik területekre való rálátást is, hiszen azok jelentős hatást gyakorolnak egymásra, ellenkező esetben tévútra kerülhetnek.

Ez is mutatja, hogy miért tartja a vezetés az egyesület kiemelt feladatának az *Oktatási Bizottság* újjáalakítását és a továbbképzésekben való aktív részvételt.

Az Oktatási Bizottság igen nagy feladatot vállalt

magára. Megkezdte a hazai faipari alap és középfokú szakoktatás összefogását és együttes előrelépését. Ezen a területen együtt haladunk a társszervezetekkel és egyik fő mozgatója a Bútorszövetség.

A FATE Oktatási Bizottságának kiemelkedő feladata az egyetemünk oktatásának képviselése. A Bizottság elnöke: *dr. Molnár Sándor* egyetemi tanár.

A másik kiemelt feladat a *belső hírforrást biztosító lap újraindítása volt*. Két számunk megjelenése már mutatja az új Szerkesztő Bizottság munkáját.

A harmadik kiemelt területünk a *tagság sikereinek elismerése, alkotásainak megőrkítése*. Vezetőségünk ezért három új díjjal növelte az elismerés díjazásának lehetőségét. Így az év oktatója, az év vállalkozója és az év szakembere díjat szeretnénk átadni az elkövetkező években.

Az elnökség 1998. novemberi ülésén megszavazta támogatását *dr. Tóth Sándor* a FATE 50 éves tevékenységét feldolgozó munkájára.

A vezetőség e három kiemelt területen történő munkáján túl sikerrel bonyolította le, immár harmadszor, május 2–8. között a Faanyagvédelmi Konferenciát. *Pluzsik András* fő szervezésében, október 1–3-ig a Kárpitos és Ragasztási Konferenciát. *Matlák Zoltán* szervezésében, aki az elmúlt évben az év oktatója díjat nyerte el. Elnöki javaslatra indítottunk marketing tanfolyamot és minőségi konferenciát *Szabó Miklós* úr szervezésében, egyenlőre sajnos szerény sikerrel. Pedig mindkét terület igen fontos a jövőt illetően. Ha az EU országokkal fel akarjuk venni a versenyt, akkor pont ez a két terület, ahol ránk fér a továbblépés.

Ugyancsak a szakmai megvalósulást szolgálja, hogy a gazdasági környezet legfontosabb bennünket érintő változásokról az adókról időben értesüljünk. 1999. január 19-én először tartottunk FATE szervezésében ilyen programot. A jövőben javaslom a területi szervezeteinknek, hogy ezt regionális vegyék fel a programjukba. Területi szervezeteink munkája szervezettségének megfelelően igen eltérő. Míg Csongrád, Veszprém, Sopron, Somogy egységei kiemelkednek, addig sajnos üres foltokkal is találkozunk.

Sajnos a tagság szervezésében még igen sok feladatunk van. Elmaradtunk a tagok és a jogi tagok létszámának növelésében. Bár sikerült jelentős előrelépést tenni, de bizonyos vidékek teljesen ki-maradnak. Meg kell említeni a legjelentősebb támogatóinkat: Balaton Bútorgyár Rt-ét, Interspan Kft-ét, MOFA Rt-ét, akiket külön köszönet illet támogatásukért.

Az oktatási feladatok mellett már hagyománnyá vált vásárszervező feladatunk is van. *Sopronban 8. alkalommal sorra kerülő Ligno-Novum és Voodtech kiállítás volt az év legnagyobb feladata.* Először állítottunk standot és itt két csoportunk mutatkozott be, Csongrád és Somogy. Tevékenységünknek is jelentős köze volt ahhoz, hogy a kiállítás mind létszámban, mind területben növekedett és ami örövendetes, hogy 25%-kal növekedett a gazdasági eredmény is.

Ebben az évben is kiemelt feladat az *Asztalosipari Szövetséggel és az OEE Egyesülettel közösen sikeresen megrendezett vásár lesz.* A soproni vásár az elmúlt időszakban kialakította saját látogatókörét. Úgy látom ide elsősorban a szakemberek, viszonteladók, feldolgozók, barkácsolók és kiemelten az asztalosok jönnek el. *Ezt tovább kell fejleszteni az erdészek rákapcsolásával és annak tudatosításával, hogy a vásár a szakmában dolgozókat szolgálja.* Ezért is szervezünk előadásokat, konferenciákat évente egyszer a szakmai találkozón Sopronban. A Bútorszövetség által irányított-szervezett szakvásár elsősorban a bútorkereskedőknek és lakberendezőknek és a lakosságnak szól. Ezt is kell erősítenünk a jövőben.

A FATE tagsága e két országos rendezvény mellett áll.

Az erdészekkel közös kiállítás céljának is a fának az erdőtől a lakásba történő bejutás folyamatának a bemutatása kell legyen. Ezt kell erősíteni, főleg az új szakmai kihívások megismertetésével.

Az OEE új vezetésével sikeresen rendeztünk Visegrádon közös konferenciát. Bútorszövetséggel eddig a legszorosabb az együttműködésünk. Erről megállapodást is írtunk alá. Közösen dolgozunk az Oktatási Bizottságban, részt veszünk egymás elnökségi ülésein és a FATE támogatja a Bútorszakvásárt.

Egyeztetünk a FAGOSZ-szal is, és rendezvényeire mi is mozgósítjuk tagságunkat.

Ezzel sikerült az elmúlt évben az ágazatban dolgozó szövetségekkel egyesületünknek közösen együttműködni az ágazat sikeréért.

Kicsit háttérbe került részünkről az elmúlt évben az Önkéntes Nyugdíjpénztár továbbszervezése, pedig sajnos a fával foglalkozók 5%-át sem sikerült még beszervezni. Ennek ellenére a pénztár vagyona 460 millió Ft-ot tesz ki. Székhelye változatlanul a FATE székhelyén van.

Nem sikerült előrelépni még egy Hitelszövetkezet megalapításában, melyre főleg az EU-ba lépés után lesz nagy szükségünk, hiszen akkorra nehezebb helyzetbe kerülünk minden új alapítással.

Itt kap kiemelkedő szerepet a szakszervezet, pl. a bérek vonatkozásában nagy elmaradás mutatko-

zik Európából. A FATE együttműködik a több évtizedes lemaradás megalapozott módon történő pótlásában már az UNIO egyesülése előtt. Szívesen adunk szakmai támogatást szakszervezetünk részére, akivel közös sikeres nagy vállalkozást bonyolítottunk le az ágazat nyugdíjpénztárának létrehozásával.

Az ágazatban működő lapok (Bútor Trend, Erdészet és Faipar, Erdészeti Lapok, Erdőgazdaság, Faipar, HÍRFA, Magyar Asztalos, ProfiFA, ProfiERFA) száma alapján látható, hogy milyen fontos feladat az ágazaton belüli együttműködés és a szervezetek céljainak összehangolása.

1999. év fontos feladata, hogy egyesületünk a tagság érdekében jól működjön együtt ezekkel a szervezetekkel, lapokkal.

Igen nagy feladatunk a Gazdasági Kamarákkal való együttműködés megtalálása.

A kamarákat a törvény jelentős előnyhöz juttatja, főleg a tudományokkal foglalkozó szervezetekkel szemben. Ezt nekünk nem szabad kihagynunk. Fontosnak tartom a kamarákba való beépülést és saját céljainkra történő hasznosítást.

Ugyanilyen fontosnak tartom a helyi önkormányzatokkal való szoros kapcsolat kiépítését és segítségükkel vásárok, rendezvények regionális megszervezését, mint például Marcaliban.

Úgy érzem, jelentős munkát végeztünk az elmúlt évben, de nagyon sok feladatunk maradt erre az évre is.

A jövőbeni legfontosabb feladatunk a tagszervezés, ehhez azonban nyújtunk is többet kell.

A felvázolt előző évben kialakult szakmai területeken túl igen fontos, hogy tagjaink jól érezzék magukat. Ezért a területi szervezeteknek a klubszerű működést is ki kell alakítani. Olyan székhelyeket célszerű kialakítani, ahová minden tagunk elmehet. Ezért tervezzük a tagsági igazolvány kiadását, hogy tagjaink már megyei területeken is ismerősöket találjanak és ne érezzék idegennek magukat. Ez a jelenség különösen felerősödhet az EU tagság esetén. Fontos lesz a barátokra való támaszkodás. Majd tapasztalni fogjuk, milyen kicsik vagyunk Európában.

Ezért a területi szervezeteknek továbbra is javasolom szakestélyek, bálók szervezését, hogy jól érezzük magunkat együtt. Az átmeneti időszakot megelőző nemzedéknek is jól kell élnie. Nem áldozhatjuk fel a mai nemzedéket. Ki kell használnunk az átmeneti időszak adta lehetőségeket. Sorsunkat részben mi alakítjuk a felkínált lehetőségek kihasználásával.

Horváth Tibor
elnök

Árjegyzék

1999. május 1-jétől szeptember 30-ig

8 nap/7 éjszaka, keddtől-keddig tartó üdülések az EFDSZ-AOKDSZ-MEDOSZ szigligeti üdüülőjében.
(A részvételi díj 1 főre - ÁFÁ-val, de idegenforgalmi adó nélkül értendő.)

Szálláshely	Szezon	Dátum	Félpanzió	Teljes panzió
Főépület (I. sz. kőépület)	elő	V. 1.-VI. 30.	12 870,-	15 500,-
	utó	IX. 1.-IX. 30.	12 870,-	15 500,-
	fő	VII. 1.-VIII. 31.	16 050,-	19 330,-
Motelházak	elő	V. 1.-VI. 30.	9 830,-	12 300,-
	utó	IX. 1.-IX. 30.	9 830,-	12 300,-
	fő	VII. 1.-VIII. 31.	12 200,-	15 450,-
Manzárd szoba (II. sz. kőépület)	elő	V. 1.-VI. 30.	9 250,-	11 550,-
	utó	IX. 1.-IX. 30.	9 250,-	11 550,-
	fő	VII. 1.-VIII. 31.	11 450,-	14 550,-

Szíves figyelmébe ajánljuk az alábbi hasznos tudnivalókat:

- a fenti árak kedvezményesek, csak EFDSZ-tagokra és családtagjaikra vonatkoznak. Nem EFDSZ tagoknak az ár 15%-kal magasabb.
- 10 éves korig a mindenkori árból gyermekenként 15% kedvezményt adunk.
- 2 éves korig a gyermek üdültetése ingyenes.
- a szobák 15 órától foglalhatók el és az utolsó nap 9.30 óráig vehetők igénybe.
- a félpanziós ellátás reggelit és napi egy főétkezést (általában vacsorát tartalmaz, a teljes panzió reggelit és 2 főétkezést nyújt).

Üdülésre jelentkezni az alábbi címen lehet:

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete (EFDSZ)

1061 Budapest, Jókai tér 9.

Telefon: 3314-369, 3119-455, fax: 3743-025.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

Kiadja: az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9. Telefon: 3314-369, fax: 3743-025

Felelős kiadó: **Herczeg Miklós**, az EFDSZ ügyvezető főtitkára

Szerkeszti: a Szerkesztőbizottság

A Szerkesztőbizottság tagjai: Barta László, dr. Csötönyi József, Fritsch Ottó, Gilicze Péter, Herczeg Miklós (elnök),
Krizsán Ferenc, Nemes József (titkár)

Főszerkesztő: **Krizsán Ferenc**

Készül: 2200 példányban

Nyomtatás: Etnikum Kiadó és Nyomda Kft. (99/09)

Felelős vezető: **dr. Mihăiescu György** ügyvezető igazgató

Zalai sakkozók sikere Lengyelországban

Immár harmadszor próbált szerencsét a lengyelországi Krynicián 1999. február 24. és 27. között a ZALAERDŐ Rt. Né-

án útrakelő csapat eredetileg 4 fős volt, de Németh Diána utolsó napokban történt megbetegedése miatt csak három fő utazott.

A nagy partik egyike. Jobbról Papp Nándor.

meth József és Papp Nándor összeállítási csapata, hogy a közismerten erős lengyel erdész sakkozók ellen emlékezeteset produkáljanak.

A Herczeg Miklós, az EFDSZ főtitkára vezetésével február 23-

Mintegy 70 km-es szakaszt leszámítva kiváló útviszonyok között érkezünk a 60–70 cm-es hóval borított Keleti Beszkidekben lévő Kryniciára, az ottani szakszervezet szanatóriumába.

Talán a szokásosnál is kelle-

mesebb, szívéllyesebb fogadtatás után, szerdán reggel kezdődött a VII. Lengyel Erdészeti Dolgozók Szakszervezete Nemzetközi Sakkbajnoksága.

A 11 fordulós, svájci rendszerű versenyben 30–30 perc játékidővel folytak a játszmák. Szerdán és csütörtökön 5–5 forduló került lebonyolításra.

A tényleg nagyon izgalmas verseny ezen pontján kiderült, hogy az eddigi hatszoros győztes Dariusz Rymaszewski a dobogóra sem kerülhet, viszont Papp Nándor 9 ponttal veretlenül az első, Németh József pedig 6,5 ponttal az 5–11. helyen áll, a ZALAERDŐ Rt. csapata szintén vezet a versenyben.

Pénteken a versenyzők Szlovákiába kirándultak – sajnos nélkülünk, mivel a közeli, autóbusszal is átjárható határállomáson csak határmenti forgalom bonyolódhat, a szükséges kerülő pedig mintegy 200 km lett volna.

Mi így helyi programokon vettünk részt. Felmentünk lanovkával az 1114 méter magas Jaworzinára, délután pedig lovasszánnal kb.

Az eredményhirdetésen. Balról: Papp Nándor, Németh József.

Jerzy Przybylski, a Lengyel Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének elnöke (jobbról) átadja Papp Nándornak, a verseny győztesének járó díjat (Fotó: Herczeg M.)

három órás kiránduláson vettünk részt. A speciális, számunkra idegen megpróbáltatásokkal együtt is nagyon jól sikerült a pénteki nap.

Az utolsó fordulót szombat délelőtt rendezték, amelyben Papp Nándor sötéttel igazán meggyőzően nyert a már említett hat-szoros bajnok ellen, s ezzel 11 játszmából 10 ponttal (9 győzelem, 2 döntetlen) megnyerte az egyéni versenyt, Németh József pedig döntetlennel, 7 ponttal végül hatodik lett.

Úgy tudjuk, hogy mind a 10 pont egyéniben, mind a 17 pont csapatban pontcsúcsot jelent az eddigi versenyeken.

A siker értékét növeli, hogy a 47 fős mezőny ilyen erős még nem volt. Ezt bizonyítja, hogy az első tízben három olyan versenyző végzett, akik először vettek részt ezen a versenyen.

Hogyan sikerülhetett a bravúr?

Némi szerencsével, hiszen a kétes játszmákat talán kivétel nélkül mi nyertük, a jó értelem-

ben vett versenyláz nem lanyhult egy percre sem, valamint a magas szintű vendéglátás mellett is betartottuk végig a határt a verseny sikere érdekében. Még a kísért is magával ragadta a verseny izgalma, pláne úgy, hogy volt miért szorítani.

2000-ben újra várják a csapatot, a visszavágás lehetőségét meg kell adni, és ha lehet megvédeni az elsőséget. Nehéz lesz.

Papp Nándor
ZALAERDŐ Rt.

Hírek a NYÍRERDŐ Részvénytársaságtól

Szolgáltatás a magánerdészeknek

A NYÍRERDŐ Rt. első pilanattól fogva stratégiai feladatának tekintette az új erdőtulajdonosok szakmai segítségét. Szolgáltatások rendszerét dolgozták ki annak érdekében, hogy a magánerdőkben elősegítsék a szakszerű munkát. A legjobb eredmények e tekintetben a NYÍRERDŐ Rt. baktalórántházi erdészeténél születtek. Ők faanyag felvásárlással, erdőtelepítési tervek elkészítésével, szaporítóanyag árusításával támogatták a magánszektor munkáját. Ezt a tevékenységet most bővítik, például az erdősítések kezelésével első kiviteltől a befejezésig, vagy akár a további állománykezelést is vállalják. A szolgáltatások mértékét növelni akarják, ami nagyon szükséges annak érdekében, hogy az állami erdők mellett vagy között fekvő magánerdők állapota, védelme kielégítő legyen. Ez nemcsak a tulajdonos érdeke, de az erdészeté is, hiszen a kártevők, fertőzések ellen csak egységes munkával lehet sikeresen fellépni.

Kárpátaljai erdész árvízkárosultak segélyezése

A magyar állami erdészeti részvénytársaságok és egyéni munkavállalóik jelentős pénzadománnyal próbáltak enyhíteni a súlyos árvíz kárt szenvedett kárpátaljai erdészcsaládokon. Az elmúlt év végéig összegyűlt 2.392.400 Ft összegű pénzadományból a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Debreceni Területi Központjának hatékony segítségével két szállítmányt juttattak át a rászorultaknak a NYÍRERDŐ Rt. munkatársai.

Az első szállítmányban 125 károsult család számára egységes tartalmú – tartós élelmiszereket, tisztító- és tisztálkodószereket tartalmazó – kartondobozokat adtak át az Erdőgazdasági Dolgozók Szakszervezetének Kárpátaljai Megyei Tanácsa képviselőjének 1998. december 18-án azzal a céllal, hogy a károsultak a karácsonyi ünnep előtt átvehessék a magyar erdészek együttműködését kifejező segítségét.

A második szállítmány átadására 1999. január 21. napján került sor, mely a házak, hidak, utak újjáépítéséhez nélkülözhetetlen 10 db HUSQVARNA 365 típusú láncfűrészből és tartozé-

kaikból, valamint pótalkatrészekből állt.

A szállítmányok átvevői mélysegesen meghatódva köszönték meg a magyar állami erdészetek és dolgozóik együttérzését tanúsító adományokat.

Vadász-sikerek

Gúth neve fogalom a hazai és a külföldi vadászok körében. A NYÍRERDŐ Rt. gúthi erdészetének büszkeségei a dámvadak. Az elmúlt évi szezon dámbika vadászatának legnagyobb, 5 kilogrammon felüli dámtrófeája elnyerte az Év bikája címet. Ezenkívül még számos igen szép bika is terítékre került. A vaddisznóhajtásokon amerikai, orosz, német, osztrák és magyar vadászok vettek részt. Legeredményesebben az orosz és az olasz vendégek szerepeltek. Hét orosz vendégvadász hét vadásznapon 42 vaddisznót ejtett el. A hajtóvadászatok megrendezését a rendkívül rossz útviszonyok nehezítették, ennek ellenére a vadász szakszemélyzet pontosan teljesítette kötelességét, minden vendégvadász megfelelő számú lövési lehetőséghez jutott. Hogy aztán ki volt ügyes és jó lövő... Az már nem a kísértőn múlt.

Decrett József

(1774–1841)

225 éve született Decrett József egykori kir. kamarai erdőmester, a magyar erdészet történetének kiemelkedő személyisége, akit szülőföldjén és hajdani munkálkodásának színhelyén, a Felvidéken, a mai Szlovákiában ma is nagyra becsülnek a szlovák erdészek. Ám a mai magyar erdészek körében mintha kezdene feledésbe merülni emléke. Ezt a méltánytalanságot elkerülendő, a kerek számú évforduló alkalmából illő feleleveníteni életútját, szakmai munkásságát.

Származása, pályakezdése

1774. július 12-én született Decrett János és Decrett Mária gyermekeként Zólyom vármegyében, a Fekete-Garam völgyében fekvő Dobrocson. Az osztrák-német család elődei a XVI. század második felében vándoroltak ide az ausztriai Salzkammergutból munkavállalás céljából, s pl. Dobrocson is erdei munkás kolóniát alkottak a telepések. Két leány- és egy fiútestvére volt. Atyja, aki erdei munkás felvigyázó volt, fiát társadalmi helyzetéhez képest szokatlanul gondos nevelésben részesítette: Breznóbányán az elemi iskola négy osztályán túlmenően a piaristák négyosztályos algimnáziumát is elvégeztette vele. Erre feltehetően a fiú már akkor megmutatkozó kiváló szellemi képessége és rendkívüli szorgalma készíthette.

Gimnáziumi tanulmányainak végeztével 1787-ben a selmecbányai főbányagrófi hivatal állandó kincstári alkalmazásba fogadta és a Zólyom vármegyében folyó földmérési munkához osztotta be. Itt két évig dolgozott, elsajátítva a földmérés és területszámítás tudnivalóit.

A térképezés befejezése után, 1790-től a gyakorlati erdőgazdaságban dolgozott Zólyom és Liptó vármegyében különböző munkakörökben. Közben a már korábban megözvegyült atyja is váratlanul meghalt és így három árván maradt kisebb testvérének felneveltetéséről is neki kellett gondoskodnia. Ezt a feladatát becsülettel végre is hajtotta.

1793-ban Breznóbányára helyezték az ottani erdőbírói hivatalba. Itt már nyolc éven át dolgozott. Ezalatt az idő alatt begyakorolta magát az irodai munkába, az adminisztrációba és elméletileg is továbbképezte magát, német er-

dészeti szakkönyvek tanulmányozása által. Közben elérte az erdőőri rangot. 1800-ban már alerdésszé nevezték ki és Besztercebányára helyezték. Itt nősült meg 28 éves korában 1802-ben; felesége Haberl Teréz Katalin mi-hálytelki kohász családból származott.

A pálya csúcsán, Besztercebányán

1807-ben a budai udvari kamara véglegesen kinevezte főerdésszé. I. Ferenc király 1808-ban Breznóbányára m. kir. erdőbíróvá, 1814-ben pedig erdőmesterré és a besztercebányai bányakamarai erdőhivatal főnökévé nevezte ki.

Decrett ezzel egy több mint 150 000 kat. hold nagyságú erdőgazdaság vezetője lett! 23 éven át dolgozott ebben a beosztásban, amely szakmai pályafutásának legértékesebb, legtermékenyebb korszaka volt.

1837-ben, kereken ötven év kincstári szolgálat után, 63 éves korában kérte nyugdíjazását, tekintettel megromlott egészségi állapotára. Besztercebányai házában visszavonultan élt és vízkúrákkal igyekezett magát gyógyítani, sőt még egy kis könyvet is írt ebből a témakörből. 1841. január 18-án halt meg tüdőgyulladásban. A besztercebányai róm. kat. temetőben temették el. Neves életrajzírója (akinek Decrettről írott munkáját követi ez a kis kivonatolt összefoglaló is) az egyik legnagyobb magyar erdész: Kaán Károly akadémikus 1912-ben még fényképet közölt az ekkori besztercebányai Bethlen Gábor utcában álló, szemmel láthatóan jó állapotban levő lakóházáról is, valamint öntöttvasból készült, feszületből és feliratos táblából álló, kis szoborral díszített síremlékéről is.

Tevékenységeinek történelmi háttere

Kaán Károly úgy osztja fel *Decrett József* állami szolgálatban eltöltött 50 éves pályafutását, hogy annak első 20 éve a tanulás, az autodidakta, de eredményes továbbképzés és tapasztalatszerzés ideje volt, a további 30 év pedig a méltatásra különösen érdemes, eredményekben gazdag alkotásé.

Decrett magas, felelős beosztásba jutásának idején, a XIX. század elején egy új korszak fordulópontján állt a magyar erdészet. Már maga a közhatalom, az államirányítás jött rá arra, hogy az erdők elhanyagolt állapota, a primitív külterjes, ötletszerű, pusztító jellegű „erdőgazdálkodás” a továbbiakban tarthatatlan. Az általános gazdasági fejlődéssel párhuzamosan jelentkező, fokozódó faszükséglet egyrészt helyenként már lokális fahiányhoz vezetett (főként a gyorsan fejlődő városok környékén, valamint az ipartelepek, elsősorban az oly fontos ércbányák és kohók körzetében). Másrészt az erdő, annak faállománya egyre inkább felértékelődött, mint gazdasági objektum, mint jól jövedelmező nyersanyag- és energiaforrás. Gondoskodni kellett az erdők védelméről és szakszerűbb kezeléséről, valamiféle tartamosság biztosításáról, legalább is a fahozam tekintetében. Nem véletlenül alkotott erdőtörvényt az Országgyűlés 1807-ben és nem véletlenül indult meg az önálló erdőmérnök-képzés 1808-ban *Selmecbányán*.

Az új idők új, megnövekedett és minőségileg igényesebb feladatainak megoldásához új, képzetesebb és rátermettebb emberek kelletek. S éppen ilyen szakember volt *Decrett József*, akit ekkor állítottak az egyik legnagyobb és legfontosabb kincstári erdőbirtok élére.

Nagy energiával és körültekintéssel fogott hozzá *Decrett* a hatalmas, de rendkívül elhanyagolt állapotban levő erdőgazdaság rendbetételéhez és a szakszerű erdőgazdálkodás megteremtéséhez.

Először is hatalmas dokumentációs munkával (térképezéssel, jegyzőkönyvezésekkel) rendezte az évtizedek alatt összekuszálódott birtokviszonyokat, az önkényes erdőirtások és földfoglalások ügyeit, s állandósította a birtokhatárokat. Majd rendezte a telepés erdőmunkások természetbeni járandóságait, illetményföld- és legelőügyeit, szabályozta és korlátozta az erdei legeltetést. Végül szolgálati és szerve-

zeti szabályzatot készített a kincstári erdei munkások részére, amelyben rögzítette járandóságait, a munkavégzés elveit és minden részletre kitérő szabályait, a munkások kötelességeit. Ezzel nemcsak a munkafegyelmet szilárdította meg, hanem az erdei munka technológiai minőségét is javította. Mindez mellőzhetetlen előfeltétele volt az igényesebb munkát követelő belterjes erdőgazdálkodás megkezdésének.

Kopárfásításai Zólyom vármegyében

Ezekután hozzáfogott az elmaradt erdőfelújítások, az üres vágásterületek felszámolásához, a tarolások, felégetések és a kíméletlen legeltetés nyomán erősen kopárosodó hegyoldalak újraerdősítéséhez. 1809-ben először csak öt különböző erdőrészben 5600 n.ölön végzett felújítási kísérleteket luc- és vörösfenyőmag foltos vetésével. Majd az 1812. évi bő magtermést felhasználva magpergetőt létesített, s a saját gyűjtésű és termelésű lucfenyőmaggal immár üzemi méretekben folytatta a kopárfásítási munkát. 1813-ban létesítette első csemetekertjét, amelyet azután a későbbiekben több másik is követett. Ezután már saját nevelésű luc-, vörös- és jegenyefenyő, bükk, juhar, kőris és hárs csemete is rendelkezésére állt a mesterséges erdőfelújításhoz, illetve a természetes újulatok pótlásához vagy elegyítéséhez.

Mivel az elvégzett mesterséges erdőültetésekről pontos nyilvántartást vezetett, *Kaán Károly* megállapítása szerint 6–8 ezer(!) holdra tehető az a terület, amelyet *Decrett* 1812–1837 között a besztercebányai kamarai uradalom területén az erdő számára visszahódított. Méltatásában kiemeli, hogy Magyarországon ez az első okmányokkal is igazolható tevékenység a kopárok mesterséges fásítása körül. (Ezzel kapcsolatban azonban megjegyezzük, hogy a magyar erdészettörténeti irodalom erdőnek mesterséges úton, kézi vetéssel történő létrehozásának első okleveles említését 1262-ből tartja nyilván.)

A belterjes erdőgazdálkodás úttörője

Decrett valódi szakmai ideálja azonban a természetes felújításra alapozott erdőgazdálkodás volt, ennek érdekét állította szakmai szabályozásainak középpontjába is. Ugyanis

1818-tól kezdve szolgálata végéig szinte szakadatlanul adta ki azokat a szabályzatait, amelyek egészen korszerű módon, a XX. század utolsó harmadában alkalmazott ISO minőség-szabvány-rendszerhez hasonlóan biztosították a minőségi munkavégzést az irányítása alatt álló erdőgazdaságban. Ezek közül is kiemelkedik az 1821. évi erdőművelési utasítása.

Hosszan sorolhatnánk a szakszerű, belterjes, tartamos, természetközeli erdőgazdálkodás folytatására irányuló intézkedéseit (pl. elegyes állományok létesítése), amelyek ma is teljesen helytállóak, a maguk idejében pedig úttörő jellegűek voltak. Ezek közül csupán egyet említünk meg. Az addig kizárólag fejszével végrehajtott, szakszerűtlen és fapazarlással járó fűrészhasználatát. Annak érdekében, hogy zólyomi erdei munkásainak a fűrész alkalmazásával szembeni idegenkedését eloszlassa, Stájerországból hozatott erdei munkásokat, akik egyrészt favágóversenyeken(!) bebizonyították a fűrész célszerűbbségét, másrészt betanították a hazai munkásokat az új döntési módra.

Modern erdőgazda volt a XIX. század első felében

Gazdag és eredményes, elveivel és gyakorlatával korát messze megelőző szakmai munkásságának rövid ismertetését azzal fejezzük be, hogy példát mutatott a termeléshez kapcsolódó szám- és ügyviteli adminisztrációból is. A gazdálkodás lényeges mozzanatait megbízhatóan rögzítő műszaki-gazdasági dokumentáció nem felesleges bürokrácia, hanem fontos velejárója annak az erdőgazdasági munkának, amelynek mellőzhetetlen alapelve a folytonosság, az előzmények pontos ismerete és az azokhoz történő törésmentes kapcsolódás, a szerves folytatás is.

A fennmaradt és Kaán által feldolgozott iratanyag azt tükrözi, hogy Decrett a legszűkebb értelemben vett erdészeti feladatait is mindig szigorú ökonómiai szemléletben, maximális gazdaságossággal oldotta meg.

Decrett munkásságának páratlan értékét halála után mintegy hat évtized múlva Kaán Károly, a későbbi tudós akadémikus fedezte fel, aki fiatalon, 1889-ben maga is Besztercebányán kezdte meg (Decrett-hez hasonlóan pályafutása végéig tartó) államerdészeti szolgálata-

tát és ott dolgozott két évtizeden át. Amikor Decrett iratai (köztük annak rövid, tömör életrajza is) kezébe kerültek, alkalmasint rögtön felismerte azok és a sorok, kimutatások mögött álló személyiség értékét, jelentőségét. Amint tanulmánya előszavában megemlíti, négy évi kemény munkájába került, amíg az anyagot feldolgozta és a Decrettről szóló értékelő életrajzot megírta. Munkája során nem csupán ezekre az iratokra, hanem a Decrettlestzármazottak segítségére, családi irataira is támaszkodhatott. Eredményét 1912-ben hozta nyilvánosságra az *Országos Erdészeti Egyesület* révén, s még ugyanabban az évben egy kis önálló kötetben is megjelentette.

A Decrett-dokumentumok sorsa egyelőre ismeretlen. Csak találgathatjuk, hogy a besztercebányai erdőigazgatóság irattárában maradtak-e vagy Kaán a feldolgozás során magához vette őket és budapesti lakásának 1944/45-ben történt elpusztulása során – oly sok más könyvvel és irattal együtt – ezek is megsemmisültek. Egyszer talán még fény derül erre a titokra is.

Szerencsére fennmaradt az a portré, amelyet az említett Decrett-rokon Kaán rendelkezésére bocsátott. Ennek az olajfestménynek a fotokópiáját közölte az „Erdészeti Lapok” is 1912-ben és ezzel a képpel kezdődik Kaán Károlynak Decrettről írt önálló életrajzi kötet is. Jelenleg ez Decrett József egyetlen ismert és hiteles ábrázolása. Magát a képet Kaán ajánlotta az Országos Erdészeti Egyesületnek, amely azt ma is őrzi könyvtárában.

A bevezetőben már említettük, hogy Decrett József emlékét a szlovák erdészek is őrzik és munkásságát nagyra becsülik. Jelzi ezt az is, hogy szép emlékművet, egy mellszobrot állítottak tiszteletére, amely Besztercebánya belvárosában, a Középszlovákiai Erdőgazdaság épületében látható. Továbbá hirdeti még emlékét egy emléktábla, egykori munkásságának egyik helyszínén, az óhermányi „Staré Hory” erdőben. Egyszer még talán illő módon megemlékezik róla a mai magyar erdészet is.

Évfordulós megemlékezésünket Decrettnak egy minden idők erdészeihez szóló szép megállapításával zárjuk:

„A jövő az, amelynek érdekében minden erdőgazdának munkálkodnia kell!”

Dr. Király Pál
okl. erdőmérnök

VISSZATEKINTÉS AZ ELSŐ FÉLÉVRE

Ülést tartott az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének országos titkári testülete

Budapesten tartotta ez évi első össztitkári értekezletét az EFDSZ. Barta László elnök üdvözlő és a tanácskozást megnyitó szavai után a testület úgy döntött, hogy az ülésen *az első félév legfontosabb kérdéseit tárgyalja meg.*

Ennek megfelelően először Herczeg Miklós főtitkár adott tájékoztatót az aktuális kérdésekről, feladatokról, amelyek közül az alábbiakat emeljük ki.

- Az idei keresetfejlesztési lehetőségeket illetően többször is eljártunk az ÁPV Rt-nél, több levelet írtunk az elnöknek. Napirenden van a januári igazgatósági döntés felülvizsgálata és a korábban mereven elutasított báziskorrekciónak újbóli átgondolása.
- Változás következett be az FVM Erdészeti Hivatalának vezetésében. Dauner Márton elnöki megbízatását visszavonták, utódjául Barátossy Gábort nevezték ki.
- Szakszervezeti tagságunk részéről továbbra is nagyfokú az érdeklődés a sportnapok iránt. Ezért az idén is megrendezzük, Gyöngyös városa ad helyet a versenyeknek.
- Ugyancsak igényként jelentkezik tagságunk részéről a szlovákiai gyermeküdültetés. Ennek szervezése is folyamatban van, 50 főt várnak Tajovba.
- A Szlovák Erdészeti Dolgozók Szakszervezetével ebben az évben felújítjuk a kölcsönös tanulmányutak szervezését tisztségviselőink számára.
- Együttműködési megállapodást tervezünk kötni a Vízügyi Országos Szakszervezettel, melynek előkészítésére a két szakszervezet elnöksége együttes ülést tart.

- Az Építő- és Erdőipari Munkások Szakszervezeteinek Nemzetközi Szövetsége (IFBWW) Pozsonyban tartandó európai konferenciáján Herczeg Miklós képviseli szakszervezetünket.

A tájékoztató után Barta László elmondotta, hogy *„sajnálatos módon a rendszerváltás óta a mindenkor hatalomnak szálka a szemében minden szakszervezet. Mindig a kiskeresetű munkavállalók viselik a nagyobb terheket. Példa erre az új jövedelemadó bevezetése vagy az erdőgazdasági Rt-knél a 8-13,3 %-os keresetfejlesztési előirányzata, igen komoly megszorításokkal.”*

A főtitkár részletes tájékoztatóját sok kérdés, hozzászólás követte. A kérdésekre részben az előadó, részben az elnök válaszolt.

A titkárok beszámoltak arról, hogy saját munkahelyükön milyen bérmegállapodást sikerült kötni a munkáltatóval.

Az első napirendi pont lezárásaként az alábbi határozat született:

- Felhatalmazzák a főtitkárt, hogy a gyermeküdültetés szervezésében, valamint az országos sportnapok megrendezése ügyében eljárjon.
- Egyhangú szavazás alapján az Alapszabályunkat módosítani kell az új adójogszabályok miatt. A 3. pontba: „...szociálisan rászoruló” mellé kerüljön beírásra „önsegélyező feladatok is ellát”.

Az össztitkári értekezlet további részében Kolozsvári Ákos, a PEB elnöke a pénzügyi vizsgálatok eredményeiről szolt. Még mindig kívánni valót hogy maga után az alapszervezetek részéről történő

(Folytatása a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

Visszatekintés az első félévre

tagdíjfizetési fegyelem mind a határidőket, mind az összegezésrűséget illetően. Ezért javasolja az elnökségnek, hogy ebben az évben az említett tagdíjfizetési probléma megoldása érdekében dolgozzon ki egységes, áttekinthetőbb tagdíjfizetési rendszert.

Több titkár javasolta, hogy ilyen esetekben a központ pénzügyi vezetője és a PEB a helyszínen tájékozódjon azoknak az alapszervezeteknek a pénzügyi gazdálkodásáról, amelyek nem szolgáltatnak adatokat.

Dr. Machács Barna ügyvéd az alkalmazotti földalappal kapcsolatos perek állásáról adott tájékoztatást. Majd Varga György, a Nyugdíjas Bizottság elnöke számolt be arról, hogy nem tömegesen ugyan, de rendszeresen érkeznek az alapszervezetektől kérelmek a *oron kívüli nyugdíj-emelésekre*. Felhívta a titkárok figyelmét, hogy nagyon sok a pontatlanság a kérdőívek kitöltésénél.

Szenvedy Józsefné, az EFDSZ irodavezetője ismételtén kérte a titkárokat, hogy a pénzügyi gazdálkodásról szóló adatokat folyamatosan, a címlistára szolgáló adatokat pedig sürgősen küldjék meg.

Az országos össztitkári értekezlet Barta László elnök összefoglalójával ért véget.

**„A jövőért nem aggódni,
hanem dolgozni kell!”**

(Kacsó Sándor)

„MagánErdő és Vállalkozás '99”

Immár hagyományosnak mondhatóan, hiszen a *negyedik alkalommal* bonyolították le a magánszektor erdészeti szakvásárát és találkozóját a Monor-környéki ún. Ábrahám-erdőben. A rendezés munkájából az oroszlanrészt a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSz) vállalta. Tevékenyen támogatta ebben a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSz), továbbá a MOSz Erdészeti Választmánya.

Részt vett a rendezvényen Herczeg Miklós, szakszervezetünk főtitkára is, mert az EFDSz feladatának tartja, szívügyének tekinti a magánerdőgazdálkodás vállalkozóinak érdekvédelmét, sorsuk figyelemmel kísérését.

A látogatókat Telegdy Pál erdőmérnök, a MEGOSz elnöke szívélyesen üdvözölte, akik ezután megtekinthették a szakvásárt, valamint a Fakitermelők Nemzetközi Versenyén szereplő magyar válogatott csapat által produkált favágóshow-t. S részt vehettek a *magánerdőgazdálkodásban dolgozó erdészek első országos találkozásán* is.

A szakkiállításokat rendszeresen látogatók kellemes meglepetéssel állapíthatták meg, hogy a „MEV” négy év alatt (amint mondan szokás) kinőtte, kiforrtta magát.

Annyi gépet, szerszámot és más munkakelléket még a lassan évtizedes múltra visszatekintő soproni Woodtech kiállításokon sem igen lehet látni, mint amennyit az Ábrahám-erdőben felvonultattak.

Elsősorban a különböző méretű kapacitású és gyártmányú traktorok tűntek szembe a nagy kiállítási tisztáson. A legnagyobb számban a Valtra/Valmet traktorok vonultak fel. Mellettük tanulmányozhatók voltak

a Case International (a CX, Magnum és MX sorozatból), Steyr- és Renault-gyártmányú traktorok is (utóbbiakból a Ceres, 54-T és Ares sorozat egyes példányai). Némelyikhez mindjárt a munkagépet is hozták csatlakoztatták; pl. nagy ároknyitó vagy mélyforgató ekét, Ferri tuskóforgácsolót, talajmarót, szárzúzó vagy Fransgård védőpajzsos közelítő csörlőt.

A német Grube-cég kézi szerszámok, erdészeti műszerek és más eszközök gazdag választékát vonultatta fel. A soroksári Triex Kereskedelmi Kft. pedig hasonló módon az osztrák Interforst Ges.m.b.H. igen gazdag szerszám-, gép-, műszer-, öltözék stb. választékából adott ízelítőt.

Önálló standdal jelent meg a kiállításon a FAGOSz, valamint az Országos Erdészeti Egyesület. A két szakmai érdekképviselői szervezet szakmai kiadványokat és más információs anyagokat kínált a közönségnek.

Jelen volt a szakvásáron az erdővédelem is. A Cyanamid-vállalat mellett a Magyar Kwizda Kft. osztrák alapítású leányvállalat erdészeti gyomirtó, rovar- és gombaölő vegyszereit, csávázó és termésszabályozó stb. készítményeit a budapesti cég körzeti növényvédelmi szakmérnöke ismertette meg az érdeklődőkkel. Persze, nem hiányozhattak a kiállításról a hazai erdészetben leginkább elterjedt Stihl- és Husqvarna-gyártmányú motorfűrészek, s egyéb erdészeti és kerti kisgépek sem. Kerti kisgépekből a Viking-gyártmányok szép kollekcióját is láthattuk. Nagy közönség-sikere volt a Husqvarna-cég fűrészgépmotorral meghajtott mobil, könnyen szállítható és az erdőben felállítható horizontális rönkvágó

(Folytatása a 3. oldalon)

(Folytatás a 2. oldalról.)

szalagfűrészgépének. A Kretzer-vállalat a tűzifa-feldolgozáshoz ajánlott világszínvonalú fűrészelő-hasító gépeket.

A szakkiállítás és -vásár tapasztalatai azt mutatják, hogy a szűkebb értelemben vett erdész szakma mellett

már az ipar és a kereskedelem is egyre inkább érdeklődik a kibontakozóban lévő magyar magánerdőgazdálkodás iránt, mert üzleti lehetőségeket lát benne.

Ez az érdeklődés, kapcsolatteremtési törekvés pedig a továbbiakban nélkülözhetetlen lesz magának a szektornak a fejlődése szempontjából is.

A kiállítás területén felállított jókora konferenciasátorban került sor a magánerdőgazdaságban dolgozó erdészeti szakemberek első országos találkozására. Ezen dr. Balázs István, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Humánpolitikai Főosztályának vezetője elnökölt (most azonban mint az OEE Magán- és Társult Erdőgazdálkodók Szakosztályának vezetője).

A tanácskozáson részt vett és bevezető előadást tartott Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Hivatal elnöke is. Mondanivalóját hat pontba foglalta össze.

1. Az erdészeti igazgatás korszerűsítése. 2. Az erdészeti támogatások rendszerének korszerűsítése. 3. Az erdőgazdálkodás általános műszaki fejlesztése. 4. Az erdőtelepítések. 5. A természetvédelem. 6. A magán-erdőgazdálkodás problémái.

Az utóbbi témakörből ismeretünk néhány adatot és feladatot.

A magánszektorba tartozó erdők kiterjedése jelenleg 753 000 hektár (összes erdőnek 43 %-a!). A gazdálkodói szervezetek típusa szerint ez a terület a következőképpen oszlik meg. Egyéni gazdálkodó 58 ezer van az országban, erdőterületük 263 ezer hektár. Az erdőbirtokossági társulatok száma 973, egyenként átlagosan 100 hektár er-

Erdésznagyjaink Arcképcsarnoka

A múlt megbecsülésének szép tanújelét adja a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának Dékáni Hivatala, amikor folyamatosan megjelenteti a Kar egykori neves tanárainak életét és munkásságát bemutató életrajzi füzeteket.

Eddig dr. Faragó Sándor kari dékán felelős kiadásában az „Erdésznagyjaink Arcképcsarnoka” c. sorozat öt fürete jelent meg, a következő szerzők tollából: 1. Bartha Dénes: Fekete Lajos (1837-1916) 2. Gál János: Fekete Zoltán (1877-1962) 3. Frank Norbert: Roth Gyula (1873-1961) 4. Tamássy Lajos: Moór Arthur (1923-1985) 5. Varga Ferenc: Haracsi Lajos (1898-1978).

A füzetek tartalmi felépítése egységes rendszert követ. A belső cím- és kolofonoldal után az apostrofált személyiség portréábrázolása következik, majd részletes életrajza, benne a tudományos pályafutás leírásával, az elért eredmények kiemelésével és méltatásával. A füzeteket két bibliográfia árja. Az egyik a szóban forgó személyiség életével és munkásságával foglalkozó (tehát mások által készített) írárok, a másik magának a tudósnek az írásait felsoroló, teljességre törekvő jegyzék.

A kiadónak a sorozatot elindító előszavából az derül ki, hogy idővel nem csak az egyetem oktatóinak biográfiáját kívánják így módon megjelentetni, hanem a kört kiterjesztik általában az erdészettudomány művelőire is. „...hiszen szakunk igen sok kiemelkedő tudóst, tanárt és szakembert adott hazánknak.” – írja dr. Faragó Sándor az említett előszóban.

Az első négy füzet megjelenését a Magyar Tudományos Akadémia, az ötödikét a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. támogatása tette lehetővé.

Dr. K. P.

dőterülettel. Egyéb gazdasági társaság 339, átlag 94 hektár. Az erdőszövetkezetek száma 52, 288 hektár átlagos erdőterülettel. Egyéb új típusú szövetkezet 192, átlag 161 hektár. A közös megbízottként jegyzett gazdálkodók száma 5485, mindegyikükre átlagosan 13 hektár esik. A rendezetlen tulajdonú, átalakulás előtt álló, de működő régi szövetkezetek száma 203, összesen 45 ezer hektár erdővel.

A magánszektorban az egy tulajdonosra jutó erdőterület átlagos nagysága 1,3 ha/fő!

A gazdálkodás minőségének feltételei szempontjából (is) fontos az üzemenagyság alakulása. A közép- és nagyüzemek száma a magán-erdőgazdaságban még elég kevés, és így alakul:

500 - 1000 ha közötti gazdálkodó	68
1000 - 1500 ha közötti gazdálkodó	12
1500 ha feletti gazdálkodó	7
összesen	87

Barátossy Gábor szerint egyrészt a családi gazdaságba integrált gazdálkodói kört kell létrehozni, másrészt önálló gazdálkodó egységeket is be kell indítani és műszaki fejlesztésüket támogatni. Az üzemmé-

rethez alkalmazkodó közgazdasági és jogi szabályozók kialakítása is igen fontos feladat.

A felkért hozzászólók között dr. Erdős László magángazdaként a saját erdőterületén végzett kísérletei alapján mutatta be az ültetvényerdők kialakításának lehetőségeit és jelentőségét. Dr. Marosvölgyi Béla professzor (Soproni Egyetem) pedig ugyanilyen szempontból tartott előadást az energiaerdőkről.

Az előadásokat követően több hozzászólás is elhangzott, amelyek a magán-erdőgazdálkodás mai gyakorlati problémáit tükrözték, s zömükben a támogatások témaköréhez kapcsolódtak.

Összegezőként megállapíthatjuk, hogy lehetőségeket feltáró, tanulságos, hasznos rendezvény volt a MEV '99, amely a szakmai tudásgyarpításon és információszerzésen túlmenően jól szolgálta a magán-erdőkben tevékenykedő erdészek és erdőtulajdonosok eszmecseréjét, társadalmi kapcsolatainak ápolását is.

Dr. K. P.

OROSZORSZÁGI LÁTOGATÁS

Július elején a FÁK országok erdészeti és faipari szakszervezetei szövetségének meghívására oroszországi látogatáson vett részt az EFDSZ háromtagú küldöttsége. A delegációt a repülőtérén *Viktor P. Kaniushin*, a konföderáció elnöke fogadta, aki oroszországi utunk során végig elkísért bennünket.

Egynapos moszkvai tartózkodás után tovább utaztunk Szentpétervárra, ahol a város történelmi nevezetességeinek megtekintése mellett hivatalos tárgyalásokat folytattunk. Házigazdánk és figyelmes, szakértő kísérőnk *Fjodor M. Kozlov*, a szakszervezetek oroszországi központi iskolájának rektora volt.

Delegációnkat fogadta *Jakovlev*, a szentpétervári városi és területi polgármester, *Garri A. Lisiuk*, a városi és területi szakszervezeti konföderáció első elnökhelyettese. Látogatást tettünk a Parlamentközi Tanácsnál (FÁK országok parlamentje), ahol vendéglátónk *Jurij V. Baranov*, a parlament főtitkára volt.

Megnéztük a világ legnagyobb űrhajózási múzeumát *Muhin A. Petrovics* űrhajózási és légiközlekedési miniszterhelyettes kalauzolásával.

Háromnapos szentpétervári látogatás után visszatértünk Moszkvába. Az ott eltöltött három nap során látogatást tettünk egy Moszkva környéki erdőgazdaságnál, a „*Bumizdella*” papíripari kombinátban és egy bútorgyárban.

Fogadott bennünket *Alekszander M. Scserbakov*, a FÁK országok szakszervezeti szövetségi központi tanácsának (VKP) elnöke, akivel hosszas tárgyalást folytattunk időszerről gazdasági, politikai és szakszervezeti kérdésekről. (Ez a konföderáció 12 tagországot, 39 szakmai szövetséget és 60 millió tagot képvisel.)

Kétoldalú megbeszélést folytattunk *Roman M. Goronovski* kollégával, a belorusz erdészeti konföderáció elnökével.

Tapasztalatokban és élményekben gazdagon tértünk haza Oroszországból, ahol több, mint ötven éve nem volt olyan hetekig tartó 35-36 °C-os szárazság és kánikula, mint kint-tartózkodásunk idején.

Herczeg Miklós

Lengyel szakszervezeti delegáció fogadása

Nemzetközi kapcsolataink ebben az esztendőben is elsősorban a környező országokra terjednek ki, mivel a Kárpát-medencében az erdészet és a fafeldolgozás sok azonos problémával, feladattal küzd. A másik terület, ahol kapcsolatainkat tovább erősítjük, bővítjük, az Építő- és Erdőipari Dolgozók Szakszervezeteinek Nemzetközi Szövetsége (IFBWW).

Az alábbiakban röviden tájékoztatjuk olvasóinkat az utóbbi hónapok fontosabb nemzetközi vonatkozású eseményeiről.

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete és a MEFA Rt. (Eger) szakszervezeti vezetésének meghívására lengyel szakszervezeti delegáció látogatott Magyarországra. A küldöttség tagjai voltak: *Krysta Sova* járási szb-titkár, *Pavd Plata* kerületi elnökségi tag, *Kalecky Zygmund* kerületi elnökségi tag, *Samek Wladoslav*, a kerületi revíziós bizottság elnöke, *Popila Leszek* kerületi elnökségi tag és *Wiclav Vankiewicz* kerületi elnökségi tag, a krynicai erdész szanatórium igazgatója.

A vendégek *Barta László* elnökkel és *Herczeg Miklós* főtitkárral részletesen megvitatták a két szakszervezet közötti több éves együttműködési tapasztalatokat, s megállapították, hogy ez mindkét fél számára igen hasznos, nem csak szakmai területen, hanem a lengyel-magyar barátság további elmélyítése szempontjából is.

Megállapodtak abban, hogy az eddigi jó kapcsolatot a jövőben is fenntartják, fejlesztik, elsősorban szakmai területen, valamint a csere-üdültetések szervezésével, a sportkapcsolatok bővítésével.

A budapesti megbeszélések után a vendégek kétnapos látogatást tettek Heves megyében. Első napon Gyöngyösön a Mátra Parkettagyarat látogatták meg, ahol a vendégeket *László Ferenc* igazgató, *Bartha Imréné*, a Szakszervezeti Bizottság tit-

kára, *Bozsik Sándorné*, a Szakszervezeti Bizottság gazdasági vezetője és *Nádudvari Imréné* szakszervezeti bizalmi fogadta.

A parkettagyár gazdasági tevékenységéről *László Ferenc* igazgató adott részletes tájékoztatást. Elmondta többek között, hogy a gyár elsősorban hagyományos mozaik-, lamella- és csaphornyos parkettát, valamint kerítés- és balkonelemeket, lépcsőelemeket, komplett csigalépcsőket gyárt és forgalmaz. Termékeik több mint felét exportálják; elsősorban nyugati országok a megrendelők.

Az üzemben működő szakszervezeti bizottság gazdasági, kulturális és szociális munkájáról *Bartha Imréné* adott részletes információt. Külön kiemelte azt az egyedülálló szervezési teljesítményt, miszerint 201 munkavállalóból 200 fő szakszervezeti tag.

A tájékoztatók után sokoldalú, hasznos megbeszélés következett, majd a vendégek megtekintették a gyárat.

Másnap a delegáció Egerben a Mátra-nyugatbükki Erdő és Fafeldolgozó Rt. (MEFAG Rt.) vendége volt, ahol *Schmotzer András* vezérigazgató, *Barta László* VSZB-titkár, az EFDSZ elnöke és *Jónyer László*, az AESZ Egri Igazgatóságának SZB-titkára fogadta a lengyel kollegákat.

A MEFAG Rt. munkájáról a vezérigazgató úr részletes tájékoztatást adott, majd megbeszélést folytattak. A program Eger nevezetességeinek megtekintésével, valamint szilvászvárad kirándulással zárult.

**„Tiszteljük az erdőket,
mert azok a mi jólétünk
előmozdítói”**

(*Bedő Albert*)

Az ÉSZT IX. küldöttgyűlése

Az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) IX. küldöttgyűlésén dr. Vigh László értékelte a legutóbbi küldöttgyűlés óta eltelt időszak munkáját. Megállapította, hogy a beszámolási időszak mozgalmas belpolitikai események közepette zajlott, melyek hatással voltak az érdekvédelmi munkára.

Az elmúlt év tavaszán történt a parlamenti, őszén a települési önkormányzati választás. Erre az időszakra esett a munkáltatók és a biztosítottak kontrollját jelentő TB önkormányzatok megszűnése.

Az új kormány a társadalmi párbeszéd intézményrendszerét háttérbe szorította. Kifejezte azt is, hogy a munkavállalói érdekképviselőket nem tekinti érdemi partnereknek. Törekvéseink ellenére nem vette figyelembe a munkavállalók számára előnyösebb személyi jövedelemadózásra vonatkozó és a közszférát érintő módosító javaslatokat. A munkavállalókat, ezen belül a közalkalmazottakat, köztisztviselőket sújtó intézkedések (pl. létszámcsökkentés, bértábla befagyasztás) tagsgunk körében elégedetlenséget váltottak ki. Ilyen körülmények között került sor 1998 novemberében az üzemi és közalkalmazotti tanácsi választásokra. Ezek az ÉSZT-hez tartozó tagszervezetek tagsága meglehetősen érdektelenül vett részt, holott az előbb felsorolt események miatt szükség lett volna az összefogásra, a munkavállalói egység és az ebből fakadó erő felmutatására.

Az 58 oldalas írásos elnökségi beszámoló részletesen elemzi a tömörülésben folyó munkát. A beszámolóból az ÉSZT elnöke azokat a kérdéseket emelte ki, amelyek megoldásában több tagsági, tagszakszervezeti segítséget vár. Többek között foglalkozott az ún. arculati jegyek kialakításának fontosságával. Az ÉSZT arculatának kialakításánál arra törekszik, hogy a gazdaságban és a társadalomban betöltött szerepénél fogva, méltó módon reprezentálja tömörített tagszervezeteit, azok tagságát.

A beszámoló külön fejezete foglalkozik az ÉSZT nemzetközi tevé-

kenységével. Megállapítható, hogy az ÉSZT különböző nemzetközi szervezetek magyarországi rendezvényein részt vett, valamint több szervezet külföldi meghívásának is eleget tett, de nem lehetünk elégedettek ezirányú munkánkkal, mert az ÉSZT nem tagja egyetlen nemzetközi szakszervezeti szövetségnek sem.

Ugyanakkor, mint a tripartit érdekegyeztetés résztvevője, az ÉSZT egyenrangú partnerként működik közre az ENSZ Nemzetközi Munkaügyi Hivatal (ILO) rendezvényein és munkájában. Alakulása óta dolgozik az Európai Szakszervezeti Szövetség (ETUC) Fórum tagjaként a csatlakozó országok szakszervezetei számára szervezett programokban.

Az ÉSZT regionális szervezeteinek tevékenysége megerősödött, de képviselőink még mindig kevés segítséget kapnak. Munkájuk megerősítéséért elsősorban az ÉSZT Elnökségének és a Koordinációs Irodának kell többet tennie, de ezt kérjük és várjuk az alapszervezetektől is. A nagy egyetemi centrumok után az erdészeti vállalatok az ÉSZT legnagyobb alapszervezetei, így e munkában az EFDSZ tagságától is több érdeklődést, több segítséget várunk.

Az ÉSZT pénzgazdálkodásáról Dely Ernőné gazdasági vezető, a Számvizsgáló Bizottság vizsgálatáról Pozsonyi Zoltán elnök adott számot.

Az előterjesztéseket vita követte. A hozzászólók aktívabb médiamegjelenésre ösztönözték az elnökséget, hiányoltak néhány arculati jegyet, az értékek megővése terén aktívabb és láthatóbb ÉSZT jelenlétet követeltek.

A beszámoló elfogadását követően a küldöttgyűlés módosította az ÉSZT alapszabályzatát. A módosítás lényege az, hogy a jövőben a választott vezetőket nem két, hanem négy évre választják. Ezzel biztosítva azt, hogy a vezetők hosszabb ciklus révén markánsabban végzhessék munkájukat, alkalmazkodva a hazai és európai szokásokhoz. Ez utóbbi az Európai Szakszervezeti Szövetségbe való felvételünk szempontjából nem lehet közömbös. Továbbá a négyéves ciklus átfog egy országgyűlési választási ciklust is.

A módosítás nem érintette a küldöttgyűlés feladat- és hatáskörét.

Az alapszabály módosítás elfogadása után megválasztották az ÉSZT tisztségviselőit a következők szerint: Elnök: dr. Vigh László; al-elnökök: dr. Kis Papp László, dr. Kuti László és dr. Török Imre. Titkár: dr. Bánk Gábor. SZVB elnök: Pozsonyi Zoltán; tagjai: Dámai Károlyné (EFDSZ) és Titka Péterné (VIT). KVB elnök: Hajdúné dr. Molnár Katalin (FDSZ).

Az új vezetők előterjesztették az ÉSZT 1999. évi cselekvési programját. A küldöttgyűlés megbízta az elnökséget, hogy a cselekvési programot véglegesítse és hirdesse meg.

A FAGOSz új elnöksége

A Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség Budapestén tisztújító közgyűlést tartott. Ezen új elnökséget választottak a következő öt évre.

A FAGOSz elnöke: Cserép János vezérigazgató (Északerdő Rt., Miskolc). Alelnökök: Fekete Lajos vezérigazgató (Falco Rt., Szombathely) és dr. Anda István vezérigazgató (ERDÉRT Rt., Budapest).

Elnökségi tagok: Horváth Ferenc vezérigazgató-helyettes (Zalaerdő Rt., Nagykanizsa), Illyés László kereskedelmi igazgató (MEFA Rt., Pécs), Király Tibor igazgató (HOM-PARKETT Rt., Hosszúhetény), Kocsis Tamás üv. ker. igazgató (Marcali Fűreszüzem Kft.), Kovács Gábor vezérigazgató (Nyírederő Rt., Nyíregyháza), Lukács Sándor elnök-vezérigazgató (HM Budapesti Erdőgazdaság Rt.), Mihucz György cégvezető (Újkígyósi Falemezgyártó Bt.) és Oláh János osztályvezető (LIGNI-WOOD Kft., Budapest).

Új vonása a szövetség életének, hogy Czebei Sándor erdőtulajdonos erdőmérnököt, a FAGOSz régebbi elnökét „tiszteltbeli elnökségi taggá” választották.

A FAGOSz főtitkára továbbra is Mócsényi Miklós erdőmérnök

K.P.

AZ ŐRSÉGTŐL AZ AKADÉMIÁIG

Solymos Rezső életútja

Olyanok a születésnapok az emberélet útján, mint a kilométerkövek az országúton: jelzik a kezdőponttól megtett távolságot. Vannak közöttük nagyobbak, kiemelkedők, kerek számúak, megkülönböztetett figyelmet érdemlők.

Ilyen kerek számú kilométerkőhöz érkezett dr. h. c. dr. S o l y m o s Rezső okl. erdőmérnök, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a magyar erdészet közismert személyisége: júniusban töltötte be 70. életévét! Ebből a szép alkalmából beszélgettünk vele jelenlegi munkahelyén, az Erdészeti Tudományos Intézetben az elmúlt hét évtizedről, a maga mögött tudott mozgalmas életútról.

– Vas megyéből, egy kis faluból, *Bejcgertyánosból* indult az életutam; ott születtem 1929. június 12-én pedagógus családban. – kezdi visszaemlékezését Solymos akadémikus. *Szüleim a két világháború közötti korszak valódi néptanítói voltak, akik a kis falusi elemi iskolában tanították írásra-olvasásra-számolásra a palavesszős-palatáblás kis parasztyerekeket. S akik ezen túlmenően intézték a falusi emberek ügyes-bajos dolgait is, mivel nem volt más „írástudó” ember a községben.*

A szellemmel telített meleg családi otthon, a családi hangulatú kis falu és az erdős vasi-őrségi táj meghatározó indítást jelentett további életre.

– Merre indult tovább *Bejcgertyánosból* az elemi iskola után?

– Szombathelyre, ahol *szüleim beirattak a premontrei szerzetesrend Szent Norbert Gimnáziumába.* Kemény, magas követelményeket támasztó középiskola volt ez, mint a premontrei gimnáziumok általában, de kitűnő, nagyon művelt, a papi és nevelői hivatástudattól mélyen áthatott, meleg szívű tanárokkal. Kedvenc tantárgyam a természetrajz volt. A cserkészélet, az őrsi foglalkozások, a nyári táborozások pedig még közelebb vittek az erdőhöz-fához, vizekhez, a nagy természethez. Ezek után már egészen magától értetődő volt, hogy *amikor kitüntetéssel leérettségiztem, hivatásomul az erdőmérnöki pályát választottam.* 1947-ben iratkoztam be soproni egyetemünkre,

akkor még a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Erdőmérnöki Karára.

– Már akkor is vonzotta az erdészettudomány?

– Olyannyira, hogy miután 1951-ben megszereztem az erdőmérnöki oklevelet, majdnem tanársegéd lettem az Erdőműveléstani Tanszéken, mert ez volt az egyik legkedvesebb tantárgyam. Egyik szeretve tisztelt professzorom azonban amikor értesült szándékomról, a leghatározottabban intett, hogy mielőtt a tudományos pályára adom a fejem, szerezsek legalább tízévnnyi gyakorlatot az erdőgazdasági termelésben. Ma is hálás vagyok ezért a tanácsért, amit megfogadva *visszatértem szűkebb pátriámba, Vas megyébe, ahol azután éppen tíz éven át, 1961-ig dolgoztam az erdőgazdasági gyakorlatban.*

– Mit csinált ez alatt a tíz esztendő alatt?

– Először az akkori Szombathelyi Állami Erdőgazdaság Szentgotthárd-rábagyarmati üzemegységének lettem a vezetője. Ott azután, amint az a „tő mellett” lenni szokott, mindent kellett csinálni: szakmát is, munkaversenyt is, bérelszámolást is, értelmetlen dekád-jelentéseket is. Ráadásul az '50-es évek első felének szélsőséges politikai időszaka volt ez, amikor sok minden történt egy falura került értelmiségivel. Rábagyarmatról azután berendeltek a vállalat központjába (mivel akkoriban még eléggé kevés volt az erdőmérnök), ahol egy ideig műszaki, ütéptési feladatokkal fog-

lalkoztam. Míg nem végre „vágányra kerültem”: az erdőművelési csoport vezetője lettem.

– Szép feladatot jelentett ez azon a tájon: az Alpokalján, a Vasi-hegyháton.

– Szépet és felelősségteljeset is, hiszen mintegy 50 ezer hektár erdőterületen folyó erdőművelést kellett irányítanom. Céлом az volt, hogy minél jobban megismerjem és továbbfejlesszem az addig is magas színvonalú őrségi erdőgazdálkodást. Szerencsére olyan kitűnő munkatársak és szakmai tanítómesterek segítettek a munkában, mint *Haszák Aladár, Tomka László és Rikly István* erdőmérnök kollégák.

– Pályafutásának ez a szakasza tíz évig tartott. Hogyan került a tudomány területére?

– Mai megfogalmazásban úgy mondanám, hogy a gyakorlati termelési feladatokat is igyekeztem tudományos igényességgel megoldani. Persze akkor, 40 évvel ezelőtt nem így fogalmaztam. Egyszerűen arra gondoltam, hogy jó lenne a gyakorlatban minél többet hasznosítani abból az elméleti tudásból, amit Sopronban az egyetemen kitűnő oktatóimtól elsajátíthattam. *Erdőnevelési kísérleteket állítottam be a magam okulására, és már cikkeim is jelentek meg a szakajtóban. Kísérleti területeimet eléggé rendszeresen felkeresték a tanulmányúton levő soproni erdőmérnökhallgatók is. Arra következtetek, hogy ezekre a megnyilván-*

(Folytatása a 7. oldalon)

(Folytatás a 6. oldalról)

nulásokra feigyelhettek fel azok a döntéshozó személyek, akiknek szerepük volt pályafutásom további alakításában. Tény, hogy amikor a kitűnő emlékü Majer Antal az ERTI-ből a kutatás területéről átment Sopronba az egyetemi oktatás területére, én kaptam ajánlatot a megüresedett hely betöltésére 1961-ben.

– Ez már azután igazán „testhez álló” feladat lehetett az Ön számára.

– Az is volt, aminek a végrehajtásába szívvel-lélekkel vettem magam. A fő feladat az volt, hogy a *sajátosan magyar erdészeti adottságoknak megfelelő erdőművelés tudományos megalapozása*, illetve továbbfejlesztése érdekében az erdőművelési és faterméstani kutatásokat az ország egész területére, minden fontosabb erdőtípusra terjesszük ki. Ezért először kidolgoztam a kísérletek programját és metodikáját.

– Mit tartalmazott ez a program?

– Három része volt: 1. Fatömeg-tábla készítése az összes hazai fafajra (vagyis egyes fák fatérfogatának meghatározására alkalmas táblázatok kidolgozása). 2. Fatermési tábla készítése 18 hazai fafajra, kibővített információtartalommal. 3. Olyan erdőnevelési kísérletek, amelyek átfogják az erdő életét a felújítástól kezdve az ápoláson és nevelővágásokon át egészen a véghasználatig. Mindennek érdekében 4500 hosszú lejáratú kísérleti területet állítottunk a kutatás szolgálatába szerte az ország területén.

– Ez már tekintélyes, nemzetközi színvonalú kutatási program volt.

– Nagy feladat volt, de szerencsére számos kitűnő munkatárssal dolgozhattam együtt az ERTI-ben, akik egységes csapattá kovácsolódtak össze a munka során. A teljesség igénye nélkül említek néhány nevet a régi gárdából: *Birck Oszkár, Kiss Rezso, Márkus László, Sopp László*, a sajnálatosan korán elhunyt *Tallós Pál*, vagy az akkori fiatalok közül *Rédei Károly*. De még hosszan folytathatnám a névsort tucatnyi kutató és 25-30 tudományos segédmunkatársam felsorolásával.

– Úgy tudjuk, hogy az intézetben tudományos osztályvezetőként, illetve főosztályvezetőként eltöltött két évtized a személyes elismerés szempontjából is termékeny időszak volt.

– Egy olyan szakmában, mint az erdészet, az elismerés mindig a csapatmunka eredménye. Ami a személyes motivációt illeti, ennek kezdetben volt egy praktikus oka. Amikor 32 évesen az intézetbe kerültem osztályvezetőnek idősebb, tapasztalt kutatók közé, úgy éreztem, hogy bizonyítanom kell személyes alkalmasságomat is a tudomány magasabb szintű önálló művelésére. Ezért „rákapsoltam” és 1962-ben megszereztem az egyetemi doktori címet (dr. univ.). Megjegyzem, akkoriban még nem sok doktor volt az erdészeten. De tudtam, hogy ez nem elég alap a tudományos osztály vezetéséhez, ezért 1966-ban megszereztem a mezőgazdasági tudományok kandidátusa címet is. Azután jött – az országosan hasznosítható új tudományos eredmények indoklása alapján – a tudományok doktora fokozat 1972-ben. 1983-ban egyetemünk a címzetes egyetemi tanár titulussal tüntetett ki, 1984-ben pedig az Országos Erdészeti Egyesület a megtisztelő Bedő Albert Emlékéremmel. 1989-ben kaptam meg Németországban az egyik legnagyobb (ha ugyan nem a legnagyobb) nemzetközi erdészeti kitüntetést: a Wilhelm Leopold Pfeil Díjat. *Eddigi tudományos pályafutásom csúcsára 1998-ban érkeztem, amikor is május 4-én a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése a tudós testület levelező tagjai közé választott. Soproni Egyetemünk Tanácsa pedig júliusban a tiszteletbeli doktor (doctor honoris causa) címmel tüntetett ki.*

– Ritka szép sorozat. De úgy tudjuk, hogy azért közben is történt egy és más az életében.

– Igen. Úgy fogalmazhatok, hogy 1983 februárjában egy időre ismét visszatértem az erdőgazdasági gyakorlatba, de magasabb szinten: az akkori Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium (MÉM) Erdészeti és Faipari Hivatalának vezetőhelyettesévé neveztek ki. A hivatal akkori vezetője, dr. Királyi Ernő agrárközgazdász volt; úgy tűnik, erdészeti szakmai szempontból kívánták erősíteni az ágazatvezetést.

– Hogyan érezte magát ebben az új szerepkörben?

– Köztudottan nehéz volt a '80-as évtized az egész magyar gazdaság számára. Az erdészeten elég heves viták folytak a kitermelhető fatömeg mértékéről, miközben az erdőművelés háttérbe szorulni látszott. Az erdőgazdálkodás eredményességének fokmérőjévé egyre inkább csak a vállalati nyereség és a kemény devizában elért exportárbevétel vált. Ebben a helyzetben arra törekedtem, hogy a magyar erdőgazdaság meg tudja őrizni nemzetközileg is elismert magas színvonalát, s ennek érdekében ami tudományos igazságot addig megismertem, azt az erdőgazdasági fejlesztés szolgálatába állítsam. Beosztásomnak köszönhetően nemzetközi kapcsolataim is kiszélesedtek. Külföldi utazásaim során előadásokat, szemináriumokat tartottam és közvetlenül tanulmányozhattam a felke-resett országok erdészeti kutatóintézeteinek munkáját. Végeredményben szakmai pályafutásom ekkor vált teljessé. Ebből a beosztásból vonultam nyugállományba 60 éves koromban, 1989 májusában.

– Eljött tehát a megérdemelt pihenés korszaka.

– Eljött az az időszak, amikor hivatali kényszerkötelmek, olykor üresjáratok után végre azzal foglalkozhattam, amihez kedvem volt. S ez természetesen az erdészettudomány művelése. Visszatértem az ERTI-be, és teljes erőmmel folytattam az elegyes erdők állományszerkezetének-fatermésének-nevelésének a kutatását. Ma már 189 kísérleti területem van, és munkámat az Országos Tudományos Kutatási Alap is támogatja. Közben egyre jobban bekapcsolódtam a Magyar Tudományos Akadémián folyó munkába is, 1994-ben megválasztottak az MTA-doktorok köztestületi képviselőjévé, 1996-ban pedig az Agrártudományi Osztály Erdészeti Bizottságának elnökévé.

– A rendszerváltás szélesre tárta a kaput a Nyugat felé. Hozott ez tudományos lehetőségeket az Ön számára?

– Elég sokat. Részt vehettem a finnországi székhellyel működő Európai Erdészeti Intézet (EFI) kutató-

(Folytatás a 8. oldalon)

Az Őrségtől...

(Folytatás a 7. oldalról)

tásaiban; sokat dolgoztam Franciaországban; előadásokat tartottam Németországban, az USA-ban, még Kínában is. A IUFRO erdőművelési állandó munkacsoportjának alelnöke vagyok, bár ott (anyagi okok miatt) nem tudom úgy aktivizálni magam, mint ahogyan szeretném. Rendszeresen publikálok cikkeket, tudományos dolgozatokat osztrák és német szaklapokban.

– Solymos úr! Röviden végigfutottunk az elmúlt 70 esztendőn. Ezek után hogyan tudja összegezni a saját életét?

– Elégedettnék és nagyon szerencsésnek érzem magam, mert mindig azt csinálhattam, amit szerettem. Nagy törésvonalak nem voltak az életemben. Családi életem is jó „hátszelet” biztosított a munkámhoz. Ma már két gyermekem mellett négy unokám is kifejezi azt az örömet, hogy tovább adhattam azt a nagybetűs „Életet”, amelynek kutatására végső soron az egész életemet szenteltem. Egészségi állapotom jó, szeretnék még sokat dolgozni, kutatni. Ha megtehetném, amit persze nem tudok majd megtenni: temetésemkor egy Te Deum-ot énekelnék!

– Kedves Solymos Rezső! Hetvenedik születésnapja alkalmából lapunk részéről is őszintén gratulálunk, és további életútjához az eddigiekhez hasonló szép sikereket kívánunk!

*Lejegyezte:
dr. Király Pál*

Lapzárta után kaptuk a hírt, hogy az idei akadémiai tisztújítási folyamat során dr. Solymos Rezsőt titkos szavazással az MTA Agrártudományok Osztálya elnökhelyettesévé választották.

„Gondolatomnak és munkásságomnak soha meg nem szűnő tárgya az erdő és hazám erdészetének jövője.”

(Bedő Albert)

„MÉG ÜLTETEK FÁT”

Müller János nyugdíjba ment

Négy „vezér” váratlan leváltása foglalkoztatta május végén az erdésztársadalmat. Közben kevés figyelmet kapott, hogy ötödik társuk is megvált a posztjától. Müller János, a „Gyulaj” Erdészeti és Vadászati Rt. vezérigazgatója 1999. május 31-én – rendes időben – nyugdíjba ment. Pályafutásáról kérdeztük a távozó vezetőt, aki korábban betöltött szakszervezeti tisztségeket is.

– Hány évet húzott le a szakmában és a vezérigazgatói székből?

– 1962-ben kezdtem a pályát, 37 évvel ezelőtt. A majdnem négy évtized alatt megfordultam az erdőgazdálkodás szinte minden területén, az utolsó hét esztendőben láttam el vezérigazgatói feladatokat.

– Hét esztendő a dámvadban gazdag, messze földön híres erdő- és vadászati társaság élén, az élet ajándékának is felfogható.

– Én annak is tekintem. A kinevezésem idején az életkorom már megengedte, hogy felismerjem a megbízatásban az „ajándékot”, amit kaptam. Igaz, hogy előtte vadászattal nem foglalkoztam, de vezetőként a kíváncsnak megfelelően megoldottam ezt a feladatot is.

– Szavaiból ítélve, nem szenvedélye a vadászat.

– A vadgazdálkodást, a vadászatot nagyon szép munkának tekintem, szenvedélyemnek inkább a szőlészet és a borászat mondható.

– Az elmúlt 37 évből melyekre emlékszik vissza szívesen?

– Mindenképpen emlékezetes számomra 1962, a pályakezdés éve. Nagyszerű emberektől leshettem el a szakmát, akikre máig tisztelettel emlékszem. A későbbi évek is szépek voltak, mivel a pályám egybeesett az erdőgazdálkodás felfelé ívelő szakaszával. 1965-ben és 73-ban születtek a gyermekeim, emiatt fontos dátumok nekem. Na és az elmúlt hét esztendő szinte mindegyike jeles esztendő volt, ahogy arról már szóltam.

– Mihez kezd egy magyar menedzser, akit – hangsúlyozzuk – ren-

des időben nyugdíjaznak és még elég jó erőben érzi magát?

– Egy erdésznek sok pótolnivalója van a családja körében. Most majd több időm jut a szőlőmre és a barátokra is. De az erdész egyesületen és a szakszervezeten keresztül mindenképpen szeretném megőrizni a kapcsolatot a szakmával.

– Talán ósdi kérdés, mégis felteszem: igyekezett utódot nevelni?

– Nem mondhatom, hogy célzatosan utódot neveltem volna, viszont arra törekedtem, hogy a környezetemben legyenek arra alkalmas emberek, akik bármikor a helyemre léphetnek. Remélem, az utódom a társaságon belülről kerül ki. Amikor erről hivatalos helyen megkérdeztek, név nélkül, ilyen értelmű javaslatot tettem.

– Úgy hallom, hogy Önnek, mint munkáltatónak a jó együttműködésért külön köszönetet mondott a másik fél, a munkavállalók nevében az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke.

– Az együttműködés soha nem esett nehezemre. Amit a gazdasági lehetőségek – és a felsőbb irányítók – megengedtek, azt mindig igyekeztem megadni a munkavállalóknak. Mindig úgy éreztem, hogy a szakszervezetnek komoly szerepe lehet a vállalati munkában. Az egyeztetések során kontrollálni tudja magát a vezető, jobban összhangba hozhatók a gazdasági lehetőségek és az emberek igényei. Ezen alapul a munkabéke.

– Nyugdíjas erdész ültet még fát?

– A terveim, a vágyaim, ha megvalósulnak, akkor lesznek még fák, amelyeket én ültetek el.

(horváth)

DOVIDENIA SLOVAKIA!

A korábbi évek sikeres kapcsolataira alapozva az *Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete* ebben az évben Nyugat-Szlovákiába szervezett tanulmányutat. (Bár az út kisebb kalamajkával kezdődött, hiszen Fritsch Ottó kedves kollégánk lekészte az indulást, de utánunk utazott Pozsonyba, ahol szerencsésen sikerült is megtalálnunk.) A tanulmányút legemlékezetesebb állomásairól az alábbiakban szeretnék beszámolni.

Pozsony

A rajkai átkelőt követően alig 20 km-es út után érjük el Szlovákia fővárosát, Bratislavát, azaz Pozsonyt. Szlovák vendéglátóink a megbeszélt helyen már vártak bennünket. A régi barátoknak szóló ölelések: „hogyan vagytok? mi újság?” szokványos kérdések után buszos városnézést ajánlanak csoportunknak. A látottak mindenki számára csalódást jelentenek. A mintegy 500 ezer lélekszámú főváros arculatát az elmúlt rendszer alakította ki. Mindenütt a szocreál stílus emlékeibe ütközünk. Üdítő színfolt a vár alatt egy pompás épület. Udvarán a szlovák nemzeti zászlót lengeti a szél. A bejáratnál szoborra merevedett katonák vigyázzák a barokk stílusú épületet. Ez a hajdani Grassalkovich-kastély, a köztársasági elnök rezidenciája.

A mindenki által már jól ismert várba kanyargós hegyi utcákon jutunk fel. Vendéglátóink a csodálatos panorámára hívják fel figyelmünket, amely azonban bizony elég sivár. Előttünk a Duna, négy átvélő hídjával, amelyek közül talán egyet tudnánk elképzelni valamelyik folyónk felett. Szemben 30-40 éve épített lakóépületektől zsúfolt városrész. A pozsonyi óváros innen bizony elég szürkének tűnik. (Sajnos, nem tudtuk közelebbről megismerni, pedig csodálattal szólnak róla az útikönyvek.) A várban létesített múzeumba sem tudunk bejutni, későn érkezünk, már zárva van. Így a vár parkjában tesszünk sétát, több oldalról is letekintve a városra.

Némi üde színfoltot a lankás hegyoldalra települt kertváros jelent.

A séta után oda vesszük utunkat, immáron ismételen buszon. Meglehetősen meredek, kanyargós utcákon haladunk felfelé. A délutáni napfényben a teraszokon sütkérező és a kerteteket ápolgató helyiek integetnek felénk. Lám, milyen vendégszerető emberek laknak erre felé. Mi is integetünk. A meglepetés ezután következik: zsákutca végére érkezünk. Buszunk oldala a keskeny utcában a

öblítjük le torkunkat, s az utazástól (is) fáradtan hajtjuk nyugvóra fejünket.

A tapolcsányi bölényeskert

Az európai bölény fokozott védelemre szoruló vad. Kihalását megelőzendő vadaskertekbe, állatkertekbe zárta az ember. Számuk a világon

Magyar és szlovák erdészek a közös Duna partján

kerítéseken átnyúló bokrok ágait súrolja, megfordulásra semmi lehetőség. Szépen nézünk ki, ha 600-800 métert ezen az úton tolatva kell megtennünk. 100 m megtétele után egy garázs-sor előtt sikerül a manőver. Visszautunkon a korábbiakból ismert helyiek mosolya és egy kerékpáros kislány kíséri, aki szemlátomást azért drukkol, hogy buszunk mikor szorul be egy kanyarba. Ezt az örömet azonban pilótánk, Attila nem szerzi meg számára, így csalódottan kerekedik vissza a meredek úton.

Szálláshelyünkön már a vacsorához terített asztal vár. Az egész napi hideg koszt után jól esik a meleg étel, s a valóban kiváló sör. A szokásos tósztok során újabb és újabb korszakkal éltetjük a szlovák-magyar barátságot. Lefekvés előtt még az otthonról hozott tájjellegű borokkal

2000 db-ra tehető. Minden egyedről pontos nyilvántartást vezetnek a lengyelországi bölény-központban. Bár természetét tekintve az európai bölény alatta marad amerikai fajtestvéreinek, 190 cm-es marmagassága, 270 cm-es testhossza és a kifejlett bikák 15 mászt is elérő súlya tekintélyt parancsoló méret.

A tapolcsányi bölénytelepet 1958-ban létesítették 12 egyeddel. Abban az időben a fajt a kihalás veszélye fenyegette, hiszen a világon összesen már csak 150 európai bölényt tartottak számon. A fokozott védelem és a sikeres tenyésztői munka eredményeként ma már nem fenyegeti ez a veszély.

Vendéglátóink az etetés időpontjára ütemezték látogatásukat. Maszszív fakorlátok zárják körül a 27 hek-

(Folytatása a 10. oldalon)

(Folytatás a 9. oldalról)

táros lomblevelű elegyes erdőt. Maga az etető egy biztonságos karám, némi fedett résszel.

Érkezésünkkor csend honol. Hiába keresi tekintetünk a fák között a hatalmas vadat, egyelőre láthatatlannak. A gondozó az abrakos vödör fülének megzörgetésével hívja az állatokat. Hamarosan megelevenedik a környék, több irányból futva érkeznek a bölények. A hivatlan látogatók látványától megtorpanva egy darabig tétován ácsorognak. A gondozó csendre inti csoportunkat. Végre a vezérbika határozott léptekkel indul a szemestakarmánnyal teli vályúhoz. A többiek ezen felbátorodva követik példáját.

Jelenleg 22 egyednek gondoznak ebben a kertben, tudjuk meg kísérről, s ez a szám egyenlő az itt eltartható bölények számának maximumával. A korábbi években ezért kilövések is történtek, mert a felesleges egyedeket más parkokban, illetve állatkertekben nem tudták elhelyezni. A szükséges vérfrissítés időpontját, illetve az arra legalkalmasabb bikát szintén Lengyelországban határozzák meg. A mostani vezérbika is onnan került hat éve ide. A bölények közben nyugodtan abrakolnak, s mint jó fotomodellek, hagyják magukat fényképezni. Sőt egy hatéves ifjú bika homlokát még meg is lehet simogatni.

Melyik lehet erősebb a tapolcsányi bölényeskerthben:
a bölénybika vagy a fakarám?

– Ilyen szelídek? – kérdezem a csinos gondozónőt.

– Hát azért nem árt az óvatosság, én sem mernék bemenni hozzájuk a vadaskertbe.

Az élelem gyorsan fogy, s a jól lakott bölények ugyanolyan szenvtelenül, mint ahogyan érkeztek, viszsza húzódnak az erdőbe. Mi pedig egy újabb élménnyel gazdagodva intünk búcsút a telep dolgozóinak.

Tótmegyer (Palarikovo)

Buszunk begördül a kastély főbejáratán. A frissen nyírt pázsiton fácskákas parádézik (szinte jelkép is lehetne). Évszázados fák között vezet utunk a főbejárat elé. A kastély impozáns megjelenését állványok csúfítják, jelezve a folyó (álló) felújítási munkákat. Megérkeztünk a világhírű tótmegyeri Károlyi-kastélyba.

„Valóban az volt valamikor – világhírű. Hiszen nemcsak hazánknak, hanem Európának, az egész földkerekségnek legtöbb apróvadjaival dicsekedhetett.

Az évenként odajáró puskások, főképpen az a néhány külföldi, meg a nemzetközi vadászlapok, szerteszét vitték a hallatlan vadtmeg, a példás rendezés, a kiváló teljesítmények hírért. Addig-addig verték a nagydobot, hogy utóbb már idegen országok puskás-sztárjai között is közismert, szinte legendás névvé vált – Tótmegyer!

A legkülönb esztendőnek 1933 bizonyult, amikor a következő „tótmegyeri csúcsteljesítmény” mutatkozott:

11.851 db	nyúl
10.723 db	fácán
14.989 db	fogoly
összesen	37.563 darab apróvad.”

(Szechenyi Zsigmond:
Ünnepnapok c. könyvéből.)

Azt, hogy a terület ma is próbálja megőrizni hírnevét, jelzik az elmúlt évek adatai. A terítékre kerülő

10-15 db	szarvas
80 db	dám
180 db	muflon
290 db	vaddisznó
17.000 db	fácán
1.000 db	vadkacsa
200-300 db	nyúl

a vadállomány változását is mutatja. Teljesen eltűnt a fogoly, s a nyulak száma elenyészően kevés. A betelepített muflon és dám, valamint a vaddisznó vadaskertekben él. A régmúlt idők természetes fácánszaporulatát három fácskatelep pótolja. Úgy gondolom, ezek az adatok a vadászszíveket ma is megdobogtatják.

A kastély folyosóit nagyrészt a korábbi tulajdonosok által zsákmányolt trófeák díszítik. A belső felújítás a külsőt megelőzte. A vendégszobákat műzeális értékű bútorokkal rendezték be. A fürdőszobák viszont már a legmodernebb igényeknek megfelelően kerültek kialakításra. A kastélybelső minden tekintetben igényességre utal.

A vacsorához a nagyteremben terítették. 32 fős csoportunk és a vendéglátók mellett még számos vendég számára volna hely. A falakat XVII. században készült csendéletek és a későbbi korokból származó képek díszítik. A mennyezet restaurálása még nem készült el, de a hatalmas aranyozott csillár régi fényében pompázik. A kellemes meleget viszont már az új padlófűtés biztosítja.

A figyelmes és magyarul is beszélő felszolgálók udvarias tálalása mellett folyik az estebéd. A bőséggel kínált sörök és borok a jó hangulatot fokozzák. A vacsora utáni kártyapartit követően éjfél tájban süppedünk az antik ágyakba; képzeletünk a régmúlt időket idézi.

A reggeli búcsúzásnál házigazdánk a kastély falát díszítő domborműhöz invitálta csoportunkat. Az em-

(Folytatása a 11. oldalon)

(Folytatás a 10. oldalról)

léktábla a Vadászati Világszövetség 1928-as megalapításának állít emléket, melynek kezdeményezője a kastély akkori ura, Károlyi Lajos volt. A tábla avatására 1998-ban, a 70. évforduló alkalmával került sor.

A búcsúzásnál kérdésünkre, hogy mi lesz a kastély további sorsa, vendéglátónk vállát megrándítva mondja: azt majd az új irányítási rendszer határozza meg.

Látogatás a vízierőműnél

Utunk talán leginkább várt programja következik. Buszunk a gabcsikovói erőműhöz vezető úton nyeli a kilométereket. Hamarosan magunk mögött hagyjuk a 80 km-es utat, s itt állunk a fényképekről és a médiából jól ismert duzzasztó gát tetején. Előtűnk a 28 km hosszú új vízmeder tiszteletet parancsoló víztömege. A csatorna 280 m széles és 12 m mély, ez utóbbi a hajózhatóság érdekében is.

A felkért szlovák kolléga áttekintést ad a vízlépcső jelentőségéről, az elvégzett munkákról. A házigazda iránti tisztelet kérdés és vita nélkül hagyja az előadást. Csoportunkból Varga Gyuri bácsi – aki mint gyakorló vízügyi mérnök, éppen a tervezés és kivitelezés időpontjában a Győri Vízügyi Igazgatóságnál dolgozott – vállalkozik arra, hogy a kérdést magyar szempontból is megvilágítsa. A két közérthetően megfogalmazott, de ugyanakkor magas szakmai színvonalú előadás után szomorúan kell megállapítanunk: nem lettünk okosabbak „vízlépcső ügyben”. Egy dolog viszont nyilvánvalóvá vált: micsoda eszemment ötlet volt az ebben a kérdésben tervezett népszavazás!

De nincs idő a további elmélkedésre, indulunk a kíváncsi látogatók elől elzárt ártérbe. A 30 éves nyáras oszlopegyenes törzsei szinte templomi hangulatot árasztanak. A 3-5 éves telepítések haragos zöld levelei a termőhely erejét sugározzák. Buszunk az Öreg-Duna partján áll meg, ahol kis hajó invitálja csoportunkat egy kis vízi kirándulásra. A táj szinte paradicsomi állapotokat tükröz. A háborítatlan természetet élvezhetjük. A folyóba dőlt nyárfa száraz ágán kormorán figyel a vizet és a tovatűnő motorhajót. A vízparti sekélyesben

Vajon bakancsot vagy lábat akart mosni Fritsch Ottó a fenékgátnál?
(Másként: neki menjek, ne menjek...?)

szürkegém halászik. Közeledtünkre unottan kap szárnyra, hogy távolabb, mintegy 100 méterre újra vízre ereszkedjen. Ezt vagy háromszor ismétli meg, majd elhúz a partmenti fák felé.

Hajónk a magyarok által épített egyik fenékküszöbnél áll meg. Az alacsony vízint miatt nem lehet továbbmenni. Viszont egy jó gumicsizmában gyakorlatilag száraz lábbal lehetne átkelni a magyar oldalra. Itt, ahol nem is olyan régen még a nagy dunai teherszállító uszályok haladtak, bizony szomorú ez a látvány. A hajókirándulás után egy kis erdei séta az erdészszíveket gyönyörködötő ártéri erdőben, majd házigazdánk invitálásának eleget téve, sörözünk a Duna-parti halászcárdában.

Végezetül még egy gondolat: az erőműrendszer létrehozása lehet, hogy egy kellően át nem gondolt – elsődlegesen politikai – döntés volt, a végzetes hibát azonban az a magyar elhatározás jelentette, hogy egyoldalúan felbontottuk az építésre vonatkozó megállapodást. Ez nyitotta meg az utat az ismert „C” variánsnak, mely visszafordíthatatlan helyzetet teremtett a Duna ezen szakaszán.

*

Élményekben gazdag napokat töltöttünk Szlovákiában. Köszönet vendéglátóinknak a szép programo-

kért, a felejthetetlen emlékekért! Igaz barátokat, a szakmájukat szerető, jó kollégákat ismertünk meg közöttük. A látogatás lényegét legtalálósabban Frantisek Suchanovsky, a Szlovák Erdészeti Szakszervezet elnöke így fogalmazta meg:

„Országaink a nagy változások időszakát élik. Kormányok jönnek, kormányok mennek és a két szomszéd ország kapcsolatát a mindenkori politika határozza meg. A mi kötelességünk az, hogy a szakmai és baráti kapcsolatok ápolásával segítsük a két nép közeledését egymáshoz, minden politikai elkötelezettségtől függetlenül.”

Frank László

**„Csak az a nép védi
erdejét és földjét,
mely közösséget vállal
saját jövőjével
és élni akar.**

(Marin Dracea)

BESZÉLJÜNK RÓLA...

Az ERFA Nyugdíjpénztár 1999. április 27-én tartotta közgyűlését, melyen az 1998. évi eredményekkel ismerkedhettek meg a küldöttek, és szó volt az 1999. évi feladatokról is. Ez alkalomból beszélgettünk *Frank Lászlóval*, az Igazgató Tanács elnökével.

– Ön szerint mi a pénztár legjelentősebb eredménye az 1998-as esztendőben?

– Mindenféleképpen az első helyre kívánczik az eszközállomány 174,0 %-os növekedése. A 481 millió Ft-os záró vagyon több mint 200 millióval haladja meg a bázisidőszaki állományt. Ezen belül feltétlenül szólni kell a tagdíjbevételek öröndetes emelkedéséről. Tagtársaink 69 millió Ft-ot helyeztek el a pénztárunknál tavaly. A vállalati hozzájárulás 123.673 eFt, közel megegyezik az előző három év együttes befizetésének összegével (1995. év: 17.977 eFt; 1996. év: 49.958 eFt; 1997. év: 59.494 eFt). Ezek a tények azt bizonyítják, hogy változatlan a bizalom Pénztárunk irányában, ami további erőt ad munkámhoz.

– Az éves hozam viszont a várakozások alatt maradt.

– Sajnos ez ténykérdés. Akik 1998-ban – s bizonyára egyre többen vagyunk ilyenek – rendszeresen figyelték a Budapesti Értéktőzsde híreit, bizony nem is számítottak jobb hozamra. Eredményeinket azonban néha hajlamosak vagyunk alábecsülni. A rendkívül bizonytalan körülmények ellenére is 78 millió Ft-ot meghaladó többletet realizáltunk tavaly. Ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy működésünk négy esztendeje alatt összesen 140 millió Ft volt a kamatbevétel, könnyen kiszámítható, hogy ez a teljes eszközérték 29,15 %-a. S ekkor még nem beszéltünk

ezen megtakarítási forma adókedvezményéről. A nyugdíjpénztárak egyébként hosszú távú befektetési politikát folytatnak, s így elkerülhetetlen, hogy ne csúszson be egy-egy kevésbé jó év is.

– A beszámoló célként tűzi ki a 10.000 fős taglétszám elérését.

– Ez is hosszabb távú elképzeléseink közé tartozik. Az elmúlt évben 1.204 új belépőnk volt, ami elsődlegesen az Északerdő Rt. 836 fős csatlakozásának köszönhető. A vizsgált időszakban 6.520 fő volt átlagos taglétszámunk. A tényleges fizetők száma pedig kb. 6.200. Ez a szám azt mutatja, hogy a cégektől kilépő dolgozók kapcsolata megszűnik a Pénztárral. Igen hosszadalmas utánjárással sem mindig tudunk nyomára akadni tagtársainknak. Jó lenne, ha a kilépéseknél a pénztártagságra vonatkozóan is kapnának felvilágosítást az érdekeltek. A létszámnövelés érdekében további erdőgazdaságokkal és a faipar területén dolgozókkal kell keresnünk a kapcsolatot.

Eredményeink mellett vonzó lehet az a körülmény is, hogy Pénztárunk megőrizte emberközeli jellegét. Nálunk az Igazgató Tanács és az Ellenőrző Bizottság tagjai a szakmában ismert és elismert emberek, akik iránt a bizalom változatlan.

– Szó esett a MTESZ pénztárának beolvadásáról.

– Az önkéntes nyugdíjpénztáraknál egy koncentrációs folyamat tapasztalható. A kisebb pénztárak működése egyre kockázatosabb. Bennünket a MTESZ Széchenyi Nyugdíjpénztára keresett meg beolvadási szándékkal. De az általunk támasztott feltételeknek minden tekintetben megfelelni nem tudtak, így az egységes átlépés nem történhetett meg. Azonban mintegy 100 fő ennek ellenére át kíván lépni

hozzánk. A létszámbővítésnek tehát vannak reális lehetőségei.

– Mi indokolja a létszámbővítést?

– A tőkeerős pénztáraknak mindig nagyobb a mozgásterük. Nem elhanyagolható az a körülmény sem, hogy a magasabb létszám mellett is bizonyos költségek viszonylag állandóak maradnak, így a befizetések mind nagyobb hányada kerülhet a tagok egyéni számlájára.

– A nyugdíjpénztári megtakarítások területén várhatók-e korlátozó intézkedések?

– Ez elsődlegesen a magánnyugdíjpénztárakat érinti, ahol 1999. augusztus 31. után megszűnik a lehetősége annak, hogy a társadalombiztosítási járulék adott %-át a dolgozó kérésére magánpénztárhoz utalják. Ezzel a lehetőséggel a vártnál lényegesen nagyobb mértékben éltek a munkavállalók, mely így a TB alapoknál jelentős kiesést eredményezett. Az önkéntes pénztáraknál szigorító intézkedéseket nem várok. Nagyon kedvező ugyan az 50 %-os adókedvezmény, de az állami érdekltség még mindig jelentős ennél az előtakarékosági formánál. Olyan irányú módosító javaslatokról hallottam, mely a kisbefektetők további érdekvédelmét kívánja biztosítani. Szóval mindenkinek csak ajánlani tudom, használja ki az önkéntes pénztárak adta lehetőséget.

„Rámdúlt a fa, meghóttam;

Így még sose jártam.”

(Székely sírfelirat)

„Az egyesületi célok elérésére a következő eszközök szolgálhatnak:

a./ a tagok időszakonkénti gyűlései az ország különböző vidékein, erdőgazdasági ügyek fölötti tanácskozás végett...”

(Az OEE Alapszabályai, 1867)

ÜNNEPÉLYES MUNKANAP VOLT az OEE szolnoki vándorgyűlése

Fennállásának eddigi 133 esztendeje alatt második alkalommal rendezett vándorgyűlést az Országos Erdészeti Egyesület a Nagy-Alföld közepén fekvő Szolnokon. (Az előző szolnoki vándorgyűlés 1986-ban volt.) Talán jelzésértékű is ez az esemény. Jelzi, hogy „ez” az Alföld; nem a Petőfi által oly szépen aposztrofált végtelen fátlan pusztaság. Hanem erdészgenerációk kitartó munkájának eredményeként már egyre több és több homokbuckán, szikes lapályon zöldell az erdő és működik már az erdők fájára épült faipar is.

A rendezvény házigazdája a Nagykovács Erdészeti és Faipari Rt. volt. Munkatársai a gondosan és kollegiális vendégszeretettel szervezett szakmai programok keretében jogos önértéssel mutatták be munkájuk eredményeit az ország minden részéből összegyűlt népes szakemberseregnek. A résztvevők a Duna-Tisza-közi homokhátságon, valamint a Tisza-ártéren folytatott nemesnyár-termesztést, Pusztavacs térségében az akác termesztését és hasznosítását tanulmányozhatták, valamint az ültetvénygazdálkodást olasz nyártermesztési technológia alkalmazásával. A tiszaligeti alkalmi kiállításon pedig többek között az akác ipari feldolgozásának gazdag termékválasztékából is kaptak ízelítőt (az erdőművelési gépbemutató mellett).

Ugyancsak Tiszaligeten, a sportcsarnokban bonyolították le az Egyesület éves közgyűlését. Káldy József egyesületi elnök (a Mecseki Erdészeti Rt. vezérigazgatója) üdvözölte a résztvevőket, akik között jelen volt dr. Tomka József, az ÁPV Rt. mező- és erdőgazdasági portfóliójának ügyvezető igazgatója, dr. Kovács Máttyás, a Környezetvédelmi Minisztérium főosztályvezetője, Sinóros Szabó Loránd, a Kincstári Vagyongazgatóság állami erdőkkel foglalkozó osztályának nemrég ki-nevezett vezetője, Herczeg Miklós, szakszervezetünk főtítkára, dr. Bondor Antal, az Alföldi Erdőkért Egyesület elnöke és a szakma több más vezető személyisége.

Ezt követően a vándorgyűlési házigazda szerepét betöltő Szebeni László, a NEFAG Rt. vezérigazgatója vetített képes előadásban mutatta be a 32 500 hektár területen, nehéz termőhelyi és piaci körülmények között gazdálkodó állami vállalat tevékenységét. Előadásából kitűnt, hogy a rendelkezésükre álló, tartósan alacsony véghasználati fatömeg miatt kieső jövedelmet „több lábón állással”, szolgáltatásaik bővítésével és az ISO 9002 minőségi szabványnak a vállalati tevékenység legapróbb részleteire is kiterjedő megvalósításával pótolják. Az erdőszet és a természetvédelem kapcsolata a Nagykovácsban megfelelő,

(Folytatása a 14. oldalon)

Barlai-centenárium

Száz éve született Barlai Ervin (1899-1967) okl. erdőmérnök, a magyar erdészet és faipar kiemelkedő személyisége. Ebből az alkalomból az Országos Erdészeti Egyesület, valamint a Faipari Tudományos Egyesület koszorúzásos megemlékezést tartott a pesterzsébeti temetőben levő sírjánál, aminek keretében dr. Madas András ny. miniszterhelyettes, az OEE tiszteletbeli tagja és egykori elnöke, valamint Horváth Tibor, a FATE elnöke emlékezett az aposztrofált személyiség életútjára, szakmai és társadalmi tevékenységére.

Barlai Ervin 1899. június 19-én a felvidéki Korompán született, de Selmecbányán nevelkedett, ahol édesapja a vaskohászat professzora volt a Bányászati és Erdészeti Főiskolán. Első világháborús frontszolgálatát után 1919-ben Sopronban tudta megkezdeni erdőmérnök-hallgatói tanulmányait; memóriá oklevelét pedig 1923-ban szerezte meg. 1923-1945 között a herceg Eszterházy-hitbizománynál, illetve 1941-től a Latorca Ipari és Erdőgazdasági Rt.-nél dolgozott. Kiváló műszaki érzékével és szervezőképességével tűnt ki a rábízott feladatok megoldásában.

1945-ben állami szolgálatba lépett; 1946 februárjában az erdők államosítása után hatalmasra duzzadt állami erdőbirtokon a gazdálkodási feladatokat elató Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek (MALLERD) üv. igazgatójává nevezték ki. Barlai ennek tevékenységét is példásan, korszerűen szervezte meg és irányította. Ekkor jelentette meg legfontosabb és bizonyára legismertebb kis művét „Erdőgazdaságpolitikai irányelvek” címmel. Egyik életrajzírója, dr. Oroszi Sándor úgy jellemzi őt, hogy jelentősége az erdészet alapvető problémáinak felismerésében és rendezésében nem volt kisebb, mint Bedő Alberté a múlt században, valamint Kaán Károlyé a két világháború között.

Az 1950-es évek elejének zavaros politikája Barlait az elmélet területére sodorta, de ott is nagyot alkotott. Részt vett a faipari kutatások megszervezésében, s maga is kiváló kutató, feltaláló, termékeny szakíró és kitűnő oktató volt. Az erdészeti-faipari termelői árrendszerral kapcsolatos elméleti munkájának jelentősége túlterjedt az országhatáron.

Eredményeit számos kitüntetéssel ismerték el. 1959 végén vonult nyugállományba, s 1967. július 3-án halt meg Budapesten.

k.p.

(Folytatás a 13. oldalról)

pedig a NEFAG Rt. területén jelentős védett objektumok vannak, amelyek a vállalat által kezelt földterület 5,7 %-át teszik ki. Méltán büszkék arra is, hogy Szolnokon van az ország egyik legjobban működő Erdei Művelődés Háza, amely az erdővel kapcsolatos ismeretterjesztést és nevelést szolgálja a tanuló ifjúság körében.

Az OEE közgyűlései nemcsak az erdésztársadalom kollegiális találkozója és ünnepnapját jelentik, hanem az egyesületi élet legfelsőbb fórumát, és így módon törvényszabta munkailések is. Tehát tulajdonképpen egy ünnepélyes munkanap volt a szolnoki vándorgyűlés is.

Ennek jegyében került sor *Ormos Balázs* jelentésére, aki 1998. december 1. óta függetlenített funkcionáriusként tölti be a főtitkári tisztséget. A jelentésből kitűnt, hogy az OEE már jelenleg is *közhasznú szervezetként* igyekszik tevékenykedni. Ám ezt a státust törvényi úton, bírósági határozattal is szeretné szentesíteni, ami azonban nem könnyű jogi feladat.

A részletes beszámoló sokoldalú egyesületi munkáról adott számot. Szakszervezeti szempontból kiemeljük, hogy az OEE felújította hajdani, még az I. világháború előtt kiterjedten folytatott *szociális tevékenységét*. A beszámolási időszakban több százezer forintot fordítottak segélyezésre. Ezt fokozni és kiegészíteni kívánják idős és/vagy beteg erdészek, családtagjaik rendszeres felkeresésének megszervezésével, s *Erdészcsillag Alapítványt* hoztak létre a szociális munka anyagi alátámasztására.

*Kolozsvári Ákos*nak, az egyesületi ellenőrző bizottság elnökének jelentéséből az ragadta meg a figyelmünket, hogy a vidéki régiók növekvő szerepet töltenek be az egyesületi életben. Az a megállapítása viszont, ami szerint a tagság

jelentős része nem aktív, s ezért a „felülről lefelé szervezettség” a jellemző az egyesületben – ellentmondani látszott *Ormos Balázs* főtitkári jelentésének, ami szerint az OEE „alulról felfelé építkezik”.

Minden közgyűlés ünnepélyes mozzanata a megtisztelő *egyesületi kitüntetések* átadása, amit *Káldy József* elnök végzett dr. *Bondor Antal* egyetemi tanárnak, a Díjbizottság elnökének közreműködésével.

Bedő Albert Emlékérmét (s a vele járó aranyjelvényt, oklevelet és pénzjutalmat) kapott: dr. *Anda István* erdőmérnök (em), az ERDÉRT Rt. vezérigazgatója, *Bóna József* em, a SEFAG Rt. vezérigazgatója és *Frankó János* em, a Nyírerdő Rt. ny. műszaki igazgatóhelyettese.

Kaán Károly Emlékérmét kapott: dr. *Lehmann Antal* professzor, a Duna-Dráva Nemzeti Park ny. igazgatója, *Stádel Károly* erdésztechnikus, a Kisalföldi Erdészeti Rt. koroncói erdészkerületének vezetője, valamint *Szőör Levente* em, a NEFAG Rt. Monori Erdészetének igazgatója.

Elismerő oklevelet tizenhárman kaptak. Az emlékérmesek rövid beszédben mondtak köszönetet a kitüntetésért.

Rövid tudósításunknak ezen a pontján – nem mellékes közbevetésként – megemlítjük, hogy ennek az egyébként kitűnő atmoszférájú rendezvénynek a légkörét mind a baráti találkozó, mind a közgyűlés alkalmával megrontotta egy sajnálatos körülmény. Még pedig az, hogy az állami tulajdonú részvénytársaságok első számú vezetői fölött munkáltatói jogot gyakorló *ÁPV Rt.* a vándorgyűlés előtt két nappal előzetes megbeszélés és nyomósabb indoklás nélkül július 1-i hatállyal *felfüggesztett beosztásából* négy közmegebecsültnek örvendő és ered-

ményes erdészeti vezérigazgatót: *Schmotzer Andrást* (Mátra-Nyugati Erdészeti és Fafeldolgozó Rt.), aki 1990-1998 között az OEE elnöke is volt; a már említett *Szebeni Lászlót*; dr. *Viharos Zsoltot* (BEFAG Rt., Keszthely), aki jelenleg is az OEE első alelnöke és *Bóna Józsefet*, aki – amint említettük – éppen a helyszínen vette át a legmagasabbra értékelt magyar erdészeti kitüntetést, a Bedő-díjat.

Bóna József köszönő beszéde során határozott, tárgyilagos szavakkal mondta el véleményét a leváltás körülményeiről, stílusáról és azokról a vállalatán belüli személyekről, akik ennek előkészítésében közreműködhettek.

A hozzászólások során felszólalt *Kertész József* erdésztechnikus (OEE Pilisi Helyi Csoport), aki ezt a személyi akciót a politika álarca mögé húzódott egyéni érdekek hatásának, a döntést az Országos Erdészeti Egyesület arcucsapásának minősítette.

Az a viharos, hosszú, ütemes taps, amely mindkét felszólalást követte, teljesen egyértelműen kifejezte, hogy mi az erdésztársadalom véleménye ezzel az ügygel, s mi az értéktétele a leváltott kollégákkal kapcsolatban.

További nyolc felszólalás (külföldi vendégek és társintézmények képviselőinek részéről elhangzott üdvözlések stb.) után *Balsay Miklós*, a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Rt. vezérigazgatója vállalatának kollektívja nevében kifejezte a meghívást: *jövőre*, az ezredforduló s egyben a magyar államalapítást millenniuma évében az OEE rendezze meg vándorgyűlését a „királyok városában”, Székesfehérváron.

Az Egyesület szolnoki vándorgyűlése hagyományos módon az Erdészhimnusz ünnepélyes akkordjaival ért véget, a szolnoki honvéd helyőrségi fuvózenekar kitűnő előadásában.

Dr. K. P.

„SZAKMA KIVÁLÓ TANULÓJA” országos verseny

Az idén Miskolc adott otthont az erdőművelő-fakitermelő szakmában megrendezésre került *Szakma Kiváló Tanulója* országos versenynek.

Három iskola 16 legjobb szakmunkásjelöltje (4 csapat) versenyzett az összetett egyéni és csapatverseny helyezéseiért és nem utolsósorban a szakmunkás bizonyítvány megszerzéséért.

A résztvevő iskolák:

- Bedő Albert Erdőgazdasági Szakmunkásképző Intézet, Ásotthalom – 1 csapat
- Erdészeti Szakmunkásképző Iskola, Somogyzsitfa-Szőcsénypuszta – 2 csapat
- Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakképző Iskola, Miskolc – 1 csapat

A Mátrafüredi „Vadas Jenő” Erdészeti Középiskola végzős diákok hiányában nem vett részt a versenyen.

Az első napon az írásbeli, a második napon a gyakorlati, a harmadik napon a szóbeli versenyre került sor.

A mindig nagyobb érdeklődésre számot tartó gyakorlati versenyekre az ÉSZAKERDŐ Rt. Főnagysági Oktatási Központjában, illetve az ahhoz közeli erdőkben került sor.

A gyakorlati versenyszámok:

- döntés
- közelítés
- motorfűrész szerelés, lánc-kímélő darabolás
- kombinált darabolás
- tisztítás

versenyfeladatokról álltak.

A versenyt megelőző napokban lehullott nagy mennyiségű csapadék komoly erőpróbára készítette a fiatal szakmunkásjelölteket, akik a nehéz

terepviszonyok ellenére bizonyították felkészültségüket.

A versenyről összességében elmondható, hogy valamennyi iskola tanulói becsülettel küzdöttek; kimagasló eredmények nem születtek, sportnyelven szólva a verseny kiegyensúlyozott volt.

Bizonyítja ezt az is, hogy mind a 16 versenyző teljesítette a szakmunkásvizsga követelményét (360 pont), amire az eddigi versenyek során még nem volt példa. Az első és a 16. helyezett között 104 pont különbség volt csupán.

A verseny végeredménye a következő:

Egyéni összetett verseny:

I. Szikszai Sándor,
Miskolc 464 p.

II. Kónya Péter,
Ásotthalom 452,5 p.

III. Pánczél Zsolt,
Szőcsénypuszta I. 450,5 p.

Csapatverseny:

I. Szőcsénypuszta I. csapata
– 1301,1 p.

II. Ásotthalom – 1231,2 p.

III. Miskolc – 1224,5 p.

Az egyéni helyezettek és a csapatverseny győztesei nagy értékű tárgyjutalmakban részesültek.

A résztvevők és a versenybizottság értékelése szerint jó szervezés mellett, korrekt, jó színvonalú versenyt tudhatunk magunk mögött.

A rendező Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakiskola Miskolc, és az ÉSZAKERDŐ Rt. mint a gyakorlati oktatást végző társaság nevében ezúton mondok köszönetet mindazoknak, akik anyagiakban vagy bármely más módon hozzájárultak a verseny sikeres lebonyolításához.

Rusz Béla
humánpolitikai osztályvezető
ÉSZAKERDŐ Rt.

Gál Norbert (Miskolc) az egyik legnehezebb versenyszám, a kombinált darabolás közben koncentrálnál

Dráva Völgye Kupa

A barcsi Dráva Völgye Szakközépiskola és a SE-FAG Rt. rendezte idén az erdésztechnikus jelöltek szakmai sokoldalúsági versenyét. A sokoldalúság nem csak jelző volt! Hiszen az összetett írásbeli feladatok után terepi körülmények között komplex felismerés, lövészet, számbavétel, választékolás, határazonosítás, gyérítés jelölés, fakészlet meghatározás, motorfűrészes feladatok tették próbára a versenyzők felkészültségét és fizikai állóképességét.

A jól előkészített, jól szervezett verseny minden száma a gyakorlati életből származott, és az iskolai képzés minden területét átfogta. Racionális, jól mérhető feladatok voltak és a tanulók értékelése tárgyilagos volt. Bizonyítja ezt az is, hogy nem hazai versenyző lett a győztes. Ugyanakkor a hazai versenyzők jó felkészültségét bizonyítja, hogy bár csapat-értékelés nem volt, de legkiegyensúlyozottabban a barcsiak szerepeltek, hiszen valamennyi versenyzőjük az első nyolc hely valamelyikén zárta a versenyt.

A motorfűrész alapos ismerete elengedhetetlen követelmény az erdésztechnikus szaktudásával kapcsolatban

Kovács Gábor (Szeged) győzelméhez a Bitterlich-relaszkóp biztos kezelése is hozzájárult

A jó hangulatú verseny összesített végeredménye:

1. Kovács Gábor, Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola, Szeged
2. Jenczer Gábor, Dráva Völgye Középiskola, Barcs
3. Szabó András, Roth Gyula Erdészeti, Faipari Szakközépiskola és Kollégium, Sopron
4. Kis Sándor, Dráva Völgye Középiskola, Barcs
5. Schneider Viktor, Dráva Völgye Középiskola, Barcs
6. Török Péter, Roth Gyula Erdészeti, Faipari Szakközépiskola és Kollégium, Sopron
7. Hornyák Endre, Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, Mátrafüred
8. Györfi Ákos, Dráva Völgye Középiskola, Barcs
9. Keszler Viktor, Roth Gyula Erdészeti, Faipari Szakközépiskola és Kollégium, Sopron
10. Kárpáti Béla, Roth Gyula Erdészeti, Faipari Szakközépiskola és Kollégium, Sopron
11. Márton Zoltán, Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola, Szeged
12. Krabót Mátyás, Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola, Szeged
13. Hutás Tamás, Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola, Szeged
14. Nagy Ferenc, Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, Mátrafüred
15. Tóth József, Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, Mátrafüred
16. Herczeg Csaba, Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, Mátrafüred

Detrich Miklós, Kaposvár

EGYETEMI HÍREK

Júniusban a *Soproni Egyetemen* is lezajlottak a vizsgák, a végzős hallgatók záróvizsgái, a diplomavédek, valamint az egyetemi sportcsarnokban a diákélet legnagyobb eseménye: nyilvános egyetemi tanácsülés keretében a *diplomaátadás*.

Ezen az ünnepélyes alkalmon 37 új erdőmérnök, 30 okl. faipari mérnök, 38 faipari mérnök, 17 környezetmérnök, 36 vadgazda mérnök, 11 okl. építész tervezőművész, 4 okl. formatervező tervezőművész, 1 okl. papíripari mérnök, 6 könnyűipari mérnök, 13 okl. mérnöktanár, 9 mérnöktanár és 38 műszaki szakoktató vette át diplomáját. Az ún. kiegészítő faipari mérnöki szakon 2 fő végzett.

*

Székesfehérvárott a *Földmérési és Földrendezői Főiskolai Karon* az oklevélátadásra június végén a városi polgármesteri hivatalban került sor.

*

A köztársasági elnök július 1-i hatállyal *egyetemi tanárrá* nevezte ki a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának következő oktatóit: *Albert Levente* (Kémiai Intézet), *Faragó Sándor* (Vadgazdálkodási Intézet) és *Lett Béla* (Erdészeti Politikai és Ökonómiai Intézet) egyetemi docenst, valamint *Závoti Józsefet*, az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézete tud. főosztályvezetőjét (Matematikai Intézet). A Faipari Mérnöki Karon egyetemi tanári kinevezést kapott *Peszlen Ilona* egyet. docens (Faanyagtudományi Intézet).

*

Az SE Faipari Mérnöki Karának Deák-téri Alkalmazott Művészeti

Intézetében megemlékeztek arról, hogy *ötéves a művészeti képzés a Soproni Egyetemen*.

*

Az 1999/2000. tanévet megnyitó nyilvános egyetemi tanácsülés előreláthatóan *szeptember 8-án*, szerdán d.u. 14 órakor lesz az egyetemi sportcsarnokban. Az érdekelteknek azonban ajánljuk, hogy a végleges időpontot augusztus végén még pontosítsák az SE Rektori Hivatalánál. *Székesfehérvárott* a kari tanévnyitás tervezett időpontja *szeptember 10-e*, péntek, d.e. 11 óra, helyszíne a városi polgármesteri hivatal.

*

Az egyetemi integrációval kapcsolatban annyi jutott tudomásunkra, hogy megalakult és megkezdte működését a *Nyugat-magyarországi Egyetem Előkészítő Testülete*. Elnöke dr. Ágfalvi Mihály, a jelenlegi Soproni Egyetem székesfehérvári Földmérési és Földrendezői Főiskolai Karának főigazgatója, titkára pedig dr. Sztás József, az SE főtitkára.

Amint már eléggé közismert, az új regionális universitas a következő felső fokú tanintézeti egységek egyesülésével jön létre (és ezt kell részleteiben előkészítenie az említett testületnek): Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola (Győr), Benedek Elek Pedagógiai Főiskola (Sopron), Pannon Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kara (Mosonmagyaróvár) és az ott létrehozandó élelmiszertudományi kar, továbbá a Soproni Egyetem (erdőmérnöki, faipari mérnöki kar, a jelenleg még szakként működő, de jogi státusában előre lépő közgazdasági kar és a már említett székesfehérvári kar).

Dr. Király Pál

ESzT Évkönyv '99

Igen hasznos szakmai információs kötet jelent meg a közel-múltban: az *Erdészeti Szaporítóanyag Terméktanács (ESzT)* 1999. évi Évkönyve.

Az erdészeti eredetű szaporítóanyagok: magvak, csemeték, suhángok stb. iránt az utóbbi években hatalmas mértékben megnőtt az érdeklődés, még pedig nemcsak az erdészen belül, hanem a szakmán kívüli közönség részéről is. A kereslet növekedése serkentően hatott vissza a termelésre és a forgalmazásra is.

A „mit, hol, kitől” örökzöld kérdés megválaszolásának megkönnyítése érdekében *kétféle listát* adott közre a Terméktanács az évkönyvben. Az *első* a főbb fafajok, illetve fafajcsoportok szerint, azon belül pedig a települések alfabetikus sorrendjébe csoportosítva sorolja fel a vállalkozó személyeket, szervezeteket. A *második* lista a részletes cégadatok tünteti fel, a vállalkozókat és vállalkozó szervezeteket a települések abc-szerinti sorrendjébe rendezve, Abádszalóktól Zselicszentpálig. Minden név után feltünteti a pontos címadatokat, telefon- (és fax-) számot, valamint a vállalkozás által folytatott tevékenységet.

A Terméktanács üv. titkára, *Tóth János* által nagy munkával összegyűjtött, szerkesztett 93 oldalas kötet tartalmazza még az ESzT alapszabályzatát, szervezetét, tisztségviselőit, valamint összesített adatokat a magyarországi csemetetermelésről. Pl. 1998-ban 1030 csemetekertben 3903 hektár összterületen 264 millió darab ún. szemlézett csemetét termeltek.

dr. k.p.

Hej, Selmec ... Sopron ...

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1918/19 fordulóján kényszerült elhagyni Selmecbányát, ősi fészket a Bányászati és Erdészeti Főiskola.

A vesztes I. világháború után a cseh csapatok meg sem várták, amíg a nagyhatalmi békediktátum „hivatalosan” is a birtokukba adja a háború alatti titkos alkudozások során a megalakítandó csehszlovák államnak ígért területeket, hanem sietős öntevékenységgel megszállták, birtokba vették a Felvidéket. Az Alma Mater falai közé is beszál-
lásolt egy szakasznyi cseh katona. A menekülni kényszerülő magyar állami intézmény tanárainak és hallgatóinak valósággal a katonák orra elől kellett megkaparintani a megmenteni szándékozott értékeket, könyveket, értékesebb műszereket, okmányokat, hogy azután hátizsákban, szekéren, vasúton, viszontagságos módon jussanak el a megmaradt anyaország területére.

Sok mindent sikerült megmenteni (például a pótolhatatlan bibliofil ritkaságokat is tartalmazó könyvtárat), de sok minden oda is veszett, főként az ingatlan-jellegű értékek: a nemrég épült, masszív, szép, új épületek, a botanikus kertek, a kísérletekre berendezett erdőterületek stb.

A közéleti viszonyok azonban az anyaországban is zaklatottak voltak. A ládákkal megrakott vonatok

a váci állomáson hetekig várták, hogy mi lesz a további célállomás: Budapest, Gödöllő vagy Sopron? Soproni dr. Thurner Mihály polgármester következetes, szívós fellépésnek, majd Kaán Károly földművelésügyi h. államtitkárnak, az erdő- és faügyek országos biztosának ál-

kolát hivatalosan is bezáratták és a nem selmeci illetőségű hallgatókat 24 óra leforgása alatt kiutasították, áprilisban az oktatás 326 hallgatóval beindult Sopronban.

Az izgalmak azonban folytatód-
tak azzal, hogy 1921-ben Sopron városát a nagyhatalmak az éppen hogy megalakult Osztrák Köztársasághoz kívánták csatolni. A főiskolások – szinte mind egy szálig az első világháború harctereit megjárt, tapasztalt, harcedzett katonák – most már saját fészükért is küzdöttek, amikor szeptemberben fegyvert ragadtak az annektálásra érkező osztrák csendőrséggel szemben Ágfalva határában, valamint amikor minden erejükkel résztvettek a város hovatar-
tozását eldöntő népszavazás lebonyolításában. Abban, hogy Sopron és környéke magyar föld maradt és a város „civitas fidelissima” lett, a főiskolásoknak hervadhatatlan érdeme volt! Gondoljunk erre, amikor egy percre megállunk hősi halottaik: Machatsek Gyula, Szechányi Elemér és Domschitz Ferenc emlékoszlópa előtt az egyetemi botanikus kertben.

A főiskolás felkelők ágfalvi csatája (1921) hősi halottainak emlékműve, az „Örtüzek” emlékmű a Soproni Egyetem botanikus kertjében (Fotó: Prág F.)

lásfoglalása nyomán dőlt el a kérdés: a Főiskola új székhelye Sopron!

A tanintézet – úgy, ahogy – az üresen álló Károly-laktanyában helyezkedett el (a mai GySEV vasútállomástól délre fekvő területen). Miután a cseh katonai hatóságok 1919 februárjában a selmeci főis-

A Főiskola végső elhelyezését, az egykori soproni Honvéd Főreáliskola épületeit 1922-ben kapta meg. Ekkor vehette kezdetét az a hosszú fejlődés, ami a mai Soproni Egyetemig vezetett.

K.P.

HÍREK

Vállalatvezetői változások. Az Állami Privatizációs és Vagyongazdálkodási Rt. elnök-vezérigazgatója 1999. július 1-i hatállyal *felmentette* beosztásukból a következő erdészeti részvénytársasági vezérigazgatókat: *Bóna József* (SEFAG Rt., Kaposvár); *Schmotzer András* (Egererdő Rt., Eger); *Szebeni László* (NEFAG Rt., Szolnok) és *dr. Viharos Zsolt* (BEFAG Rt., Keszthely).

Az elnök-vezérigazgató a megüresedett posztokra a következő személyeket *kinevezte* vezérigazgatóvá: *Barkóczy István* erdőmérnök, a Szántódi Erdészet eddigi vezetője (SEFAG Rt.); *Jung László* erdőmérnök, a Parádi Erdészet eddigi vezetője (Egererdő Rt.); *dr. Tóth Imre* közgazdász, a NEFAG Rt. eddigi gazdasági vezérigazgató-helyettese (NEFAG Rt.); *Matyasovszky Albert* erdőmérnök, a Pápai Erdészet eddigi vezetője (BEFAG Rt.).

A „Gyulaj” Rt. (Tamási) vezérigazgatója, *Müller János* erdőmérnök nyugállományba vonult. Utóda *Fehér István* erdőmérnök, a Tamási Erdészet eddigi vezetője.

*

Hazai szakkiallítás. Ebben az évben is megrendezik a *Ligno-Novum* és a *Woodtech* elnevezésű faipari-erdészeti műszaki szakkiallítást és vásárt, mégpedig *augusztus 25-28* között, s változatlanul *Sopronban*, a Sport- és Kiállítási Centrumban.

*

Nyílt fórum. A MTESZ Központi Környezetvédelmi Bizottsága nyolcadik alkalommal rendezett országos környezetvédelmi nyílt fórumot Budapesten a szövetség Kossuth-téri székházában, ez alkalommal „A táj- és vidékfejlesztés erdősítéssel,

fásítással” témakörben. A tanácskozáson hét előadás és három konferátum hangzott el, a délutáni pódiumvitában pedig a résztvevők is kifejtették véleményüket az előadásokkal és általában a témakörrel kapcsolatban.

*

Teknőles '99. Oroszországban, *Szentpéterváron* már a negyedik alkalommal rendezik meg *október 18-21.* között a kétévenként lebonyolításra kerülő nagy erdészeti és erdőipari-faipari műszaki kiállítást, a Lenexpo elnevezésű kiállítási centrumban. A kiállítás nemzetközi színvonalát garantálják a rendezésben a hazaiak oldalán korábban is közreműködő olyan szakmai nemzetközi szervezetek, mint az EUMABOIS (az erdőipari gépgyártók európai szövetsége), az INTERLES (az erdészeti és faipari kiállítások nemzetközi szövetsége) és a CEPRA (a milánói vásár szakmai kiállításainak rendező társasága).

*

Cégnév változás. A Mátra-Nyugatbükki Erdő- és Fafeldolgozó Rt. (MEFAG Rt.) neve és emblémája megváltozott. A vállalat új neve: *Eger Erdészeti Rt.*, röviden *Egererdő Rt.* Címe, telefon- és faxszáma változatlan: 3300 Eger, Kossuth L. u. 18. Tel.: (36) 413-166; fax: (36) 413-207; telex: 63-354.

*

Az Erdészeti Múzeum Sopronban időszakos kiállítást rendezett *Szekeres György* erdőmérnök, a HM VERGA (Veszprém) gazdasági vezérigazgató-helyettese, fotóművész

(Folytatása a 20. oldalon)

Az MTA-EB tanulmánykötete

„Természetközeli erdő- és vadgazdaság – környezetbarát fa-gazdaság” címmel az MTA Erdészeti Bizottsága Solymos Rezső akadémikus szerkesztésében közreadta azoknak az előadásoknak és hozzászólásoknak a szövegét, amelyek a bizottság 1998. évi tudományos rendezvényein elhangzottak. Közelebbről: hat rendezvény 37 dolgozatát tartalmazza a kötet. A VII. fő fejezet az „Erdészeti szakkifejezések és magyarázatuk. (Első közlemény – vitaanyag)” címet viseli; az ennek megfelelő tartalmát pedig a bizottság állította össze *dr. Bondor Antal* PhD, az MTA-EB titkárának koordinálásával. A szójegyzék 280 erdészeti szakkifejezés magyarázatát tartalmazza kislexikon-szerűen.

Az előadások szövegét azzal a szándékkal tette közzé a bizottság, hogy az erdészeti kutatás eredményei azok körében is hasznosulhassanak, akik a rendezvényeken nem tudtak személyesen résztvenni. A VII. részt pedig – amint alcíme mutatja – vitaanyagának szánták. Beletekintve, úgy véljük, lesz is mit megvitatni.

A testes, 304 oldalas kötet azért viseli a bevezetőben feltüntetett címet, mert 1998-ban ez volt az MTA-EB rendezvényeinek központi témája.

Az értékes kötet tanulmányozását elsősorban felsőfokú képzettségű erdészeti, vadászati, faipari szakembereknek ajánlhatjuk, valamint a kapcsolódó tudományterületek képviselőinek.

– király –

HÍREK

(Folytatás a 19. oldalról)

fényképeiből. Ezt megelőzően Pántl László erdőmérnök festményeit mutatta be a múzeum. Kovrig Miklós vadászfestő képiállítása ugyanott augusztus 4-22. között tekinthető meg szerda kivételével naponta 13-17 óra között.

*

Gondolkodás árvíz után. A múlt novemberi nagy felső-tiszai árvíz a társadalom egy részében felvetette a folyó vízgyűjtő területén folytatott erdőgazdálkodásnak a pusztításban játszott szerepét. Másrészt elgondolkodásra készítette az érintett erdőgazdákat a jövőbeli károk elkerülését, legalább is mérséklését illetően. A Nyírerdő Rt. (Kovács Gábor vezérigazgató) értékes tanulmányt dolgozott ki az erdészeti tendők vonatkozásában. „A regionális együttműködés lehetőségei a felső-tiszai lefolyás-szabályozásban” címmel. Az ukrán-magyar erdészeti együttműködés ebben a témában már az árvíz napjaiban megkezdődött, s ez most a tudományos tanácskozások síkján folytatódik.

*

Aki vadász akar lenni... Hasznos kis röplapot adott közre az Országos Magyar Vadászklub. Ebből az érdeklődők megtudhatják, hogy milyen feltételek mellett, milyen tendők elvégzése után válhat egy állampolgár vadásszá hazánkban. S – ami ezzel szorosan összefügg – azt is, hogy miként lehet a vadászlőfegyver megszerzéséhez, illetve tartásához szükséges rendőrhatalósági engedélyhez hozzájutni. Megemlítjük ezzel kapcsolatban, hogy a vadászatra jogosultak érdekképviselői szervezete az 1881-ben alapított Országos Magyar Vadászati Védegylet.

Agriexpo '99. A Gödöllői Agrártudományi Egyetem területén július 1-4. között bonyolították le az Agriexpo '99 Mezőgazdasági-Élelmiszeripari Kiállítást és Vásárt. A kiállításon az erdészeti rendeltetésű gépeket Stihl- és Husqvarna-gyártmányú motorfűrészek, valamint az erdei munka más kellékei képviselték. Erdészeti és általában vállalkozói szempontból figyelmet érdemeltek a szép számban felvonultatott, különböző teljesítménycategóriákba tartozó univerzális ke-
rekes traktorok: a bjelorusz gyártmányú teljes MTZ-traktorcsalád, a kedvező árfekvésű cseh és szlovák traktorok. A japán stb. gépek mellett a kiállítás ritkán látható újdonsága volt egy hatalmas holland gyártmányú traktor.

*

Az EFDSZ lesz a házigazdája szeptember 27-29. között Budapesten világszövetségünk (IFBWW) európai munkaügyi konferenciájának, melyen mintegy 20 tagország erdészeti szakszervezeti képviselői vesznek részt.

*

Június végén tett látogatást Magyarországon a szlovák erdészeti szakszervezet 30 tagú küldöttsége, melynek tagjai szakszervezeti tisztviselők és gazdasági vezetők voltak. Vendégeink a budapesti program után vidékre utaztak, ahol Szegeden a Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskolát, Ásotthalmán a Bedő Albert Erdőgazdasági Szakmunkásképző Intézetet tekintették meg, és találkoztak a DALERD Rt. képviselőivel. Az utolsó két napot a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt. területén, Kiskunhalason, Bugacon és Kecskeméten töltötték el szakmai és kulturális programmal.

Budapesten járt a közelmúltban Sten Toft Peterssen, világszövetségünk titkára, aki találkozott az EFDSZ elnökség több tagjával, és tárgyalásokat folytatott időszerű kérdésekről, a jövőbeni együttműködésről, valamint az őszi, Budapesten megrendezésre kerülő konferencia előkészítéséről.

*

Az EFDSZ elnökség soros ülése. Lapzártakor tartotta soros ülését az EFDSZ elnöksége. Az ülésen részt vett dr. Tomka József, az ÁPV Rt. agrárgazdasági igazgatóság ügyvezető igazgatója és Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Hivatalának elnöke.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

IX. évfolyam 2. szám.

Kiadja:
az

Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós
üv. főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László
Dr. Csötönyi József
Fritsch Ottó
Gilicze Péter
Herczegh Miklós (elnök)
Nemes József (titkár)

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:
Gödi Print Kft.
2131 Göd, Pesti út 14.
Tel.: (06) 27-334-574

Felelős vezető: Lakatos Imre

A lap átlagosan negyedévenként
jelenik meg.

Hírlapárusítási forgalomba nem kerül,
terjeszti az EFDSZ.

Az IFBWW-EB budapesti tanácskozása

Fontos esemény ment végbe szakszervezetünk életében a közel-múltban: mi bonyolítottuk le budapesti székhelyünkön, a MEDOSZ Szállóban szeptember 27-28-án nemzetközi szakszervezetünk, az *International Federation of Building and Wood Workers*, vagyis az Építőipari és Erdészeti Munkások (Szakszervezeteinek) Nemzetközi Szövetsége Európai Bizottságának (IFBWW-EB) 2. gyűlését.

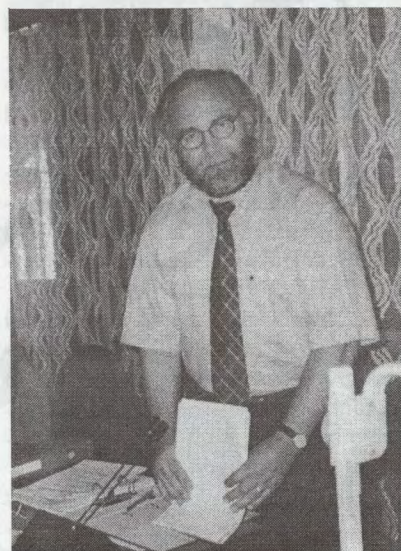
Az IFBWW, amelynek az EFDSZ is tagja, az egész földgolyót átfogó szervezet, minden számottevő országban van tagszervezete. Regionális bizottságokra bontva folytatja munkáját, s ezek a régiók egy-egy kontinensst jelentenek. A föderáció svájci, genfi központtal működik.

Szakszervezetünk munkásságának nagy nemzetközi elismerését jelenti,

hogy az IFBWW viszonylag fiatal Európai Bizottságának mindjárt a második gyűlését hazánkban bonyolították le. Ez a tény egyrészt lehetőséget adott számunkra, hogy bepillantást nyerhessünk az ágazati nemzetközi szakszervezeti életbe, s abba, hogy miként alakul az erdészeti és faipari dolgozók élete Európában. Másrészt módot adott arra is, hogy megismertethessük saját gondjainkat, törekvéseinket a nemzetközi szakmai közelet jelentős tisztviselőivel.

A tanácskozást mintegy 30 bizottsági tag, illetve magyar és külföldi megfigyelő jelenlétében a MEDOSZ Szálló nagy tanácstermében Klaus Wiesehergel, a bizottság elnöke nyitotta meg.

Magyar részről házigazdaként üdvözölte a bizottságot Herczeg Miklós, szakszervezetünk főtitkára, továbbá

Munkában Arne Johansen,
az EB norvég alelnöke

Csorvási József, az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége elnöke. Jelen volt (és felszólalt) Barta László, szakszervezetünk elnöke, Káldy József, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke, továbbá dr. Vigh László, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés elnöke.

Az EB a tanácskozás elején látványosan formális belső szervezeti ügyeket vitatott meg, ám ezek is szolgáltak tanulságokkal. Megfigyelhetjük, hogy nemzetközi versengés folyik a föderáció végrehajtó bizottságában megüresedett hely betöltéséért. Ez jelezte, hogy nagy tekintélyű világszervezetről van szó, amelynek legfelső irányító testületében helyet foglalni nem akármilyen köznapi tisztség. Árnyaltabbá vált előttünk a

Folytatása a 2. oldalon

A MEDOSZ Szállóban korszerű technikai feltételek között folyt a tanácskozás

Folytatás az 1. oldalról

szövetség belső szervezete és működési mechanizmusa is, kiderült: a nagy kontinentális bizottságokon belül földrajzi térségek szerint alakítottak országsoportokat, s ezeknek operatív, javaslattevő és véleménynyilvánító szerepét messzemenően tiszteletben tartják a szakszervezeti hierarchiában felettük állók.

További tanulság volt, hogy az IFBWW nem vesz fel automatikusan minden jelentkezőt a föderációba. Jól megnézi, hogy kivel-mivel van dolga. Igyekszik a felvétel előtt alaposan megismerni, lehetőleg közvetlen, személyes tapasztalatok alapján.

Az a tény, hogy ez a szervezet ad a saját presztízsére, kivilágított a tagdíjjal kapcsolatos hosszú és kemény vita során is. Széles körben nyilvánul meg ugyanis az a törekvés a tagszervezetek részéről, hogy tagdíjcsökkentési kedvezményt kapjanak és kevesebbet fizessenek, mint amennyit a taglétszám alapján kellene a naponkénti 1,7 svájci frank fejkvóta szerint.

A téma bennünket is elsőrangú módon érint, mert – különösen a szocialista rendszer évtizedei alatt – nem tudtunk számos nemzetközi szervezetbe beépülni, s ott a kemény devizában fizetni a tagdíjat.

A vitának előremutató lökést adott Barta Lászlónak, szakszervezetünk elnökének felszólalása. Elmondta, hogy mi, magyarok szeretnénk a jövőben is emelt fővel tagja lenni az IFBWW-nek, s megfizetni egy méltányos tagdíjat, mert nem akarunk „kítartottak” lenni a föderáción belül. Azonban itt, Kelet-Közép-Európában nehezen élünk, átlagkereseteink talán csak az egytizedét teszik ki a nyugat-európaiaknak. Ezért az eddigi szövetségi gyakorlatól eltérően nem az éves nemzeti össztermék (a GDP) függvényében kérjük megállapítani a tagdíjat, hanem keresetarányosan vagy ez utóbbinak is nyomós figyelembevételével. Javasolta egy bizottság felállítását a kérdés tüzetes megvizsgálása céljára.

Ezt követően lehetőség nyílt a magyar bemutatkozásra, sajátos viszonyaink megismertetésére.

Káldy József az immár 133 éves Országos Erdészeti Egyesület részéről vázolta a magyar erdőgazdaság mai helyzetét. Hangsúlyozta azt a problémát, amit az egykori állami

A külföldiek a Pilisi Parkerdőben; az előtérben a ciprusi delegáció (fotók: H.Sz.)

bérmunkásokból egyéni vállalkozókká előlépett erdei dolgozók gépparkjának elöregedése jelent mind a termelés, mind a megélni kívánó erdei munkásember szempontjából.

Csorvási József, az EFEDOSzS elnöke ugyanezt a helyzetbemutatót tette meg, de főleg az építőipari munkások vonatkozásában.

Elisabeth Goodson, az ILO budapesti irodájának szakértője a magyar belviszonyokkal kapcsolatban rámutatott: a szakszervezeteknek modernizálniuk kell önmagukat ahhoz, hogy a munkások érdekeit képviselni tudják. Erősíteni kell a munkaügyi jogrendet, a szakszervezeti munkát pedig egységesíteni, így fokozni hatékonyságát.

Clemens Rode, a Friedrich Ebert Alapítvány munkatársa is megállapította: túl sok szervezet működik Magyarországon, ez nehezíti a találkozásokat, miközben mindenki az államtól várja a problémák megoldását.

Herczeg Miklós főtitkárunk az utóbbi két felszólalásra reagálva megjegyezte, hogy valóban sok hazánkban a hat szakszervezeti szövetség. Ez azonban tudatosan létrehozott és fenntartott állapot, a szakszervezeti erő megosztása érdekében. A rendszerváltás óta eddig színre lépett kormányok közül egyik sem akart igazán együttműködni a szakszervezetekkel.

Ladó Mária, a budapesti ILO iroda másik szakértője fejezte be a mai magyar helyzetkép bemutatását. Rámutatott, hogy ami elhangzott az erdészet, faipar és építőipar munkaügyi viszonyairól, az általában is igaz

a magyar gazdaságra. A magyar munkavállalók nagyon kiszolgáltatottakká váltak és nem bíznak sem a törvényekben, sem érdekképviselőikben, a szakszervezetekben. Mindenki rövid távú túlélési stratégiákban gondolkodik. Félig kész magyar gazdaság és társadalom menetel az Európai Unió felé, s tele van illúzióval az euro-tagssággal kapcsolatban.

Még hosszan részletezhetnénk a tanácskozás érdekes tartalmát. (Pl. Michael Carlsen és Norbert Ewald vetített képes előadását az európai országok analízisééről a munkaerőpiac és a munkanélküliség szempontjából.) Talán az eddig előadottak is jól érzékeltetik, hogy ez egy valóban értékes, tartalmas, fontos tanácskozás volt. A szakszervezeti szolidaritást jól demonstráló, kollegiális légkörű tanácskozáson a magyar résztvevők aktívan és konstruktívan szerepeltek. S tegyük hozzá: bizonyára kellemes volt a külföldi vendégek számára is a magyarországi tartózkodás, mert az EFDSz Titkársága mindent megtett azért, hogy az itt eltöltött két nap szép emlékként maradjon meg emlékeztükben (budapesti városnézés, balett-előadás az Operaházban, szakmai program a Pilisi Parkerdőben stb.).

Sten Toft Petersen, az EB titkára bejelentette, hogy a bizottság következő ülésére 2000-ben valószínűleg Zágrábban, 2001-ben pedig Koppenhágában kerül sor; e két országból kaptak meghívást.

Dr. Király Pál

Tájékoztató az EFDSZ elnökségi üléseiről

Szakszervezetünk Elnöksége a nyári szünet előtt legutóbb teljes létszámmal júniusban ülésezett. A tanácskozásnak két vendége volt: dr. Tomka József, az ÁPV Rt. agrár-gazdasági igazgatóságának ügyvezető igazgatója és Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Hivatalának elnöke.

Mindkét állami vezető kifejtette az ilyen jellegű kölcsönös tájékoztatás és kötetlen beszélgetés fontosságát, s ígéretet tett arra, hogy ezeket a tanácskozásokat rendszeressé tesszük.

– Az első napirend kapcsán Barátossy Gábor részletes tájékoztatást adott munkájukról, a napirenden lévő – bennünket is érdeklő – kérdésekről, többek között a következőkről:

- Egyenruha (végrehajtási rendelet módosítása folyamatban). Ezt a témát pénzügyi tervezési okokból az ÁPV Rt. felé is felvetettük.
- Az erdészkerületek optimális nagysága.
- A bér. Ebben a kérdésben az Erdészeti Hivatal partnerünk, és támogatja elképzeléseinket.
- Az alkalmazotti földalap (nem értenek egyet törekvéseinkkel).
- Az ÁESZ helyzete és a jövőbeni feladatok.
- Közösben vizsgálni kell annak lehetőségét, hogy az erdőgazdaságok ne részvénytársaságként, hanem közhasznú társaságként működjenek a jövőben.

– A második napirend során dr. Tomka József tájékoztatója után is több kérdés került megvitatásra. Vendégünk jelezte, hogy a jövőben még konkrétabb és szélesebb körű együttműködésre fognak törekedni szakszervezetünkkel.

Főbb témák:

- Bértarifa rendszer (tárgyaljunk róla).
- Ágazati kollektív szerződés fontossága, az ÁPV Rt. szerepe, helye ebben.
- Bérkorrekciók (sikerültek – kamattámogatás + tokeemelés).
- A privatizációs törvény módosítása az erdőgazdaságokat nem érinti.
- A vagyonkezelést a jövőben koordináltabban kívánják végezni, ebből a szempontból bizonyos centralizáció fog érvényesülni.
- A szabályozó rendszer működésében nagyobb odafigyelést várnak el.

- Az ágazati béralku fontossága.
- A természetvédelemmel kapcsolatos erdőgazdasági problémák (ÁPV Rt. és KTM levélváltása).
- A jövőbeni együttműködés (ÁPV Rt. – EFDSZ) konkrét kérdései.

– Felhívást tettünk közzé az októberi, Debrecenben tartandó *nyugdíjas találkózón való részvételről*. A részletes programot és a jelentkezési lapot kérésre megküldjük. Kérjük, hogy az alapszervezetek nyugdíjas összekötői közül minél többen vegyenek részt a rendezvényen. (A részvételi díj mindösszesen 3.000.- Ft.) Bővebb információ Szenvedi Józsefnétől vagy Varga Györgytől központunk telefon-számán kérhető.

– Ágazati kollektív szerződésünknek a készenléti díjról szóló 41. pontja a Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelet szerint jogszabályba ütközik. Véleményük szerint a törvényben biztosítottnál alacsonyabb szintű szabályozás kedvezőtlenebb helyzetet teremthet a munkavállalók számára. Ha a munkavállaló neki fel nem róható ok miatt munkát végezni nem tud, a kieső időre nem készenléti díj, hanem a személyi besorolással elszámolt összeg jár. Ezért – a folyamatba tett módosításig – javasoljuk a 41-es pont figyelmen kívül hagyását.

– A Mátra Parkettagyár szakszervezeti bizottsága javasolja, hogy a *korongedményes munkakörök felülvizsgálata* kapcsán tegyünk lépéseket a faipari üzemek besorolására, hivatkozva a nagy zajsztint okozta halláskárosodásokra. E tárgyban faipari tagozatunkat rövidesen összehívjuk.

– Május hónapban – közvetítőként – ajánlatot tettünk a „Magyar Hírlap” *kedvezményes* előfizetésére. Kérjük az alapszervezeteket, hogy az ebben az ügyben tett intézkedéseikről értesítsék központunkat.

*

Szeptember 6-án tartotta újabb soros ülést elnökségünk.

– A testület értékelte a közelmúlt rendezvényeit, tájékoztatókat hallgatott meg és időszéri kérdésekről döntött.

– A Gyöngyösön megrendezett *IV. Országos Sportnapok* sikeres megrendezéséért és lebonyolításáért elismeré-

sét és köszönetét fejezte ki az *Eger-erdő Rt.* közreműködő dolgozóinak, a szakszervezeti apparátus tagjainak és a tisztségviselőknek. A résztvevők nagy száma igazolta a négy évvel ezelőtti kezdeményezés helyességét. A testület megbízta a főtítkárt, hogy a jövő évi rendezvény előkészítésével kapcsolatos tárgyalásokat kezdje meg.

– Kedvező visszhangra talált a nyári szlovákiai ifjúsági tábor megszervezése, ezért olyan döntés született, hogy 2000-ben is meg kell teremteni ezt a lehetőséget, a résztvevők szervezésében számít az elnökség a tisztségviselők aktív közreműködésére.

– Az ágazati kollektív szerződés előkészületi munkáit el kell kezdeni, ehhez szükségesek az alapszervezetek által tett javaslatok.

– Október folyamán össztitkári értekezletre kerül sor, melynek kiemelt témája a tagdíj kérdése. Ezzel kapcsolatban az elnökség felkérte a PEB-et, hogy javaslataikat tegyék meg.

– Az elnökség kezdeményezte az ÁPV Rt.-nél a bértárgyalások megkezdését.

– Tárgyalást folytattunk az OEE vezetőivel az együttműködés eddigi tapasztalatairól és a bővítés lehetőségeiről, az esetenkénti közös fellépés szükségességéről.

– Nemzetközi kapcsolataink öröndetesen bővülnek, a közelmúltban magas szintű román államerdészeti delegáció járt Budapesten.

– Rendszeressé váltak az ÁPV Rt. és az FVM Erdészeti Hivatala vezetőivel folyó konzultációk, erre a közelmúltban ismét sor került.

– Megbízta az elnökség az EFDSZ vezető tisztségviselőit, hogy az IFBWW (Szakszervezeti Világszövetség) és az ILO (Nemzetközi Munkaügyi Szervezet) közös európai munkaügyi konferenciájának előkészítésében és a rendezvényen aktívan működjen közre.

– Tájékoztatót hallgatott meg az elnökség a jövő évi költségvetés erdészeti fejezetének kimunkálásával kapcsolatos közreműködéséről, valamint az EFDSZ gazdálkodásáról és az ERFA nyugdíjpánztárral kapcsolatos kérdésekről.

Az EFDSZ Elnöksége

EGYETEMI KITÜNTETÉSEK

Soproni Egyetemünk Tanácsa a Városi Sportcentrumban bonyolította le nyilvános ünnepi tanévnyitó ülését. A Selmezbányán 1735-ben alapított *Alma Mater* erdőmérnöki szakán ez már a 193. tanév megkezdését jelentette. A résztvevőket dr. habil. Koloszá József rektor üdvözlölte és ő mondott ünnepi beszédet is.

A rektor rámutatott az idei alkalom különlegességére: *Soproni Egyetemenként kezdik ezt a tanévet, de már Nyugat-Magyarországi Egyetemenként fogják azt befejezni*, mert az egyetemi integráció eredményeként 2000. január 1-étől ezen a néven, s alaposan kibővült szervezettel folytatja működését az egyetem. A változástól nem kell félni, mert a magyar erdőmérnök-képzés az elmúlt 192 év alatt hat intézményt és kilenc névváltozást élt meg, s ezek a változások nem gyengítették, hanem inkább megacélozták.

Ami nagy gondot okoz, az a pénzhiány, mert a szervezeti növekedést, létszámbővítést nem követi a finanszírozás növekedése, az egyetemi infrastruktúra fejlesztése.

Dr. Koloszá József beszédéből megtudhattuk, hogy az alapképzés 14 szakán összesen 2920 hallgató kezdte meg tanulmányait; közülük 1014 az első éves hallgatók száma. A hallgatói létszám az előző tanévhez képest 449 fővel növekedett. (Sajnálatos tapasztalat azonban, hogy a felvett hallgatóknak csak 60-70 %-a szerzi meg a diplomát.)

*

Hagyományos módon ez az ünnepség adott méltó keretet az egyetemi (s egy-két más) kitüntetések átadására. A kitüntetettek névsora (örömteljes módon) különösen gazdag volt az idén.

Tiszteletbeli doktorrá (honoris causa doctor) avatták Prof. Emeritus dr. Rónai Ferenc és Prof. Emeritus dr. Szodfridt István okl. erdőmérnököket (mindketten nyug. egyet. tanárok és a mez.gazd. tudomány kandidátusai).

„*Pro Universitate Soproniensi*” kitüntetésben részesült Pannonhalmi Miklós okl. agrármérnök és környe-

zetvédelmi szakmérnök, az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság osztályvezetője.

„*Pro Silvicultura Arte Lignaria et Geodesia*” kitüntetést kapott dr. Kovács Mátyás okl. erdőmérnök, a Környezetvédelmi Minisztérium Természetvédelmi Hivatalának főosztályvezetője.

„*Magyar Nemzeti Vadászrend*” kitüntetést kapott Werner Trense, a Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács örökös tb. főtitkára.

Doktori gyémánt oklevelet kapott dr. hc. dr. Magyar János erdőmérnök abból az alkalomból, hogy egyetemi doktori oklevelét 60 évvel ezelőtt, 1939-ben szerezte meg.

Az egyetemi tanévnyitás megtisztelő nyilvánosságát használták fel arra is, hogy itt adják át az *Ember az Erdőért Alapítvány emlékérmét* Kádár Zsombor (Erdélyben élő és alkotó) erdőmérnök, továbbá dr. hc. dr. Márkus László és Rácz Győző erdőmérnökök, valamint Sulyovszky László erdésztechnikus részére.

*

Ezután tiszteleti oklevelek átadása következett. *Rubinoklevelet* kapott a 70 éve, 1929-ben diplomát nyert 93 éves Vendel Ferenc okl. erdőmérnök. *Vasoklevéllel* tüntették ki a 65 éve végzett dr. hc. dr. Magyar János doktori gyémántokleveles erdőmérnököt. Sajnos, az ugyancsak vasoklevéllel kitüntetett Szabolcs József gyémántokleveles erdőmérnök már nem tudta átvenni kitüntető oklevelét, mert – amint arról lapunk más helyén hírt adunk – időközben meghalt.

Gyémántoklevélben részesült Árkosi Gyula, dr. hc. dr. Bencze Lajos és Riedl Gyula aranyokleveles erdőmérnök.

Örvendtesen szép számban voltak azok, akiket erdőmérnöki oklevelük 50 évvel ezelőtt történt elnyerése alapján most *aranyoklevéllel* tüntettek ki. Igaz, az 1949-ben végzett 93 erdőmérnök az egyik legnagyobb évfolyamot alkotta egyetemünk addigi történetében, ami feltehetően annak tulajdonítható, hogy sokak számára

csak a II. világháború befejezése után nyílt lehetőség felsőfokú tanulmányaik megkezdésére vagy folytatására. Közülük a következő, még élő 49 személy vehette át aranyoklevelét: dr. Balogh Ferenc, Beély Miklós, Békei Tibor, Béli László, Bernhardt Mátyás, Bognár Ferenc, dr. Borsos Zoltán, Bógér András, Burkus Béla, dr. Csesznák Elemér, Csorba Jenő, dr. Danszky István, dr. Erdős László, Farkas Barnabás, Fúják József, Gádoros László, dr. Gencsi László, Gombossy Béla, dr. hc. dr. Herpay Imre, Horváth Lajos, Horváth Zoltán, Jóscai Pál, Keller Ernő, dr. Kiss László, Kóhalmy Gábor, Körmendi Pál, Kurdy István, dr. Láng Elemér, Markó Miklós, dr. hc. dr. Márkus László, Patkós Antal, dr. Rabi István, Sallay Béla, dr. Schmidt Ernő, Schmuck Mihály, dr. Somkuti Elemér, Schügerl Miklós, Szeberényi István, Szegletes József, Szél Ede, Szenczi Gyula, Tanács István, Torkos Ferenc, Ván László, dr. Vicze Ernő, Vitus Géza, Zágoni István, Zathureczky Lajos és Zoltán Tamás.

*

Alma Mater Emlékéremben részesültek a következők: Tölgyfa Gábor és Csipkay Miklós okl. erdőmérnökök, Oláh Ferenc, Komáromy Gergely okl. faipari mérnökök, Tóth Péter okl. formatervező művész, Varga Imre és Ösz Ferenc földmérő mérnökök.

Lux András kohómérnök és Hibbey Albert erdőmérnök felajánlása alapján Takács András, Illyés Gábor és Márton Gábor faipari mérnök-hallgatók, valamint Illés Tímea és Pósa Viktor belsőépítő művész hallgatók kaptak *jutalmat*.

Új doktorokat is avattak az ünnepi tanácsülésen: dr. Fábán Attila okl. erdőmérnök, dr. Németh László és dr. Schöberl Miklós okl. faipari mérnökök tették le a doktori esküt.

Az egyetemi tanévnyitó ünnepség tartalmi része az első évfolyamos hallgatók eskütételével ért véget.

Dr. K. P.

Utánpótlás az iskolapadban

Szakszervezetünk mindig féltő gonddal kísérte figyelemmel a szakmai utánpótlás helyzetét, erdészeti-faipari tanintézteink beiskolázását, a más főprofilú iskolákban folyó erdészeti-faipari szakirányú képzést, a pályaválasztó fiatalok érdeklődését a szakma iránt.

Az idei tanévkezdés alkalmából körkérdest intéztünk több alsó- és középfokú tanintézet vezetőjéhez arra irányulóan, hogy *hány új, első osztályos tanuló iratkozott be, kezdte meg tanulmányait az iskolában.* A legtöbb helyről megkaptuk a választ, amit köszönünk, az adatokat az alábbiakban adjuk közre.

*

A szőcsénypusztai Erdőgazdasági Szakmunkásképző Iskolában a beiskolázott első osztályos tanulók száma a következő: erdészeti szakmunkás 32 fő, erdészeti pályaeorientációs 9. osztály 29, vadász-vadtenyésztő pályaeorientációs 9. osztály 28, faipari pályaeorientációs 9. osztály 33, vadász-vadtenyésztő levelező szakmunkás 18 fő.

Az ásatthalmi Bedő Albert Erdészeti Szakiskola és Kollégium erdészeti szakmunkás szakára 70 fő jelentkezett. Az iskolaismertető prospektus megjegyzi, hogy ezen, és a mezőgazdasági szakmunkás szakon is lehetőség van faipari szakképzettség megszerzésére. Az iskolában működő vadász-szakkör pedig a vadászvizsgára is felkészíti a tanulókat. Továbbá a tanulmányi idő alatt – többek között – mezőgazdasági vontatóvezetői, rakodógépkezelői és motorfűrészkezelői jogosítvány is megszerzhető.

A soproni Roth Gyula Erdészeti, Faipari Szakközépiskola és Kollégium első osztályában erdésztechnikus szakon 54, fafeldolgozó technikus szakon 15 tanuló kezdte meg a munkát. Az iskolaismertető megjegyzi, hogy a végzett erdésztechnikusok a vadásztársaságoknál stb. hivatásos vadászként is elhelyezkedhetnek. A fafeldolgozó szak pedig a fűrész- és lemezipar, valamint a bútortipar terü-

letén középfokú munkakörök betöltésére alkalmas szakembereket képez.

A mátrafüredi Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium közlése szerint az erdésztechnikus osztályokba felvett tanulók száma 39 fő, a vadgazdálkodási technikus osztályba pedig 36 fő. Az iskoláról rendelkezésünkre bocsátott információk szerint Mátrafüreden erdészeti, dísznövény-kertész, valamint virágkötő és berendező szakmunkásképzés is folyik, ezek beiskolázási adatai azonban nem ismertek.

A szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskolában két első osztályban összesen 66 erdésztanuló kezdte meg a tanulmányi munkát. Az iskolában erdésztechnikus-szintű képzés folyik.

A barcsi Dráva Völgye Középiskola erdész tagozatára felvett tanulók létszáma 36 fő.

*

A szolnoki Építészeti, Faipari és Környezetgazdálkodási Szakközép- és Szakiskola Iskolában faipari technikus szakra 27-en, az asztalos szakra 32-en iratkoztak be az első osztályba.

A veszprémi Táncsics Mihály Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium igazgatója arról tájékoztatott bennünket, hogy famegmunkáló (asztalos) szakközépiskolába 32 főt vettek fel, a bútort- és épületasztalos-ipari technikumba pedig 33 fiatal került beiskolázásra ebben a tanévben. Az iskola tájékoztató kiadványában olvastuk, hogy a számos szakma között, amelyre az iskola kiképezheti a 16. életévüket betöltött fiatalokat, szerepel az ács-állványozó + műemléki helyreállító, restaurátor szakmunkásképzés is.

A piliscsabai Mezőgazdasági Gépezeti Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet (a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Gyakorlóiskolája) igazgatójának közlése szerint erdészeti gépészmunkás kiegészítő képzésre 24 tanuló iratkozott be. Az iskolától kapott tájékoztató prospektusban a mezőgazdasági szakmacso-

porton belül választható hat technikus szakirány között szerepel még erdésztechnikus is. Továbbá: a tanulók a mezőgazdasági gépész szakon képzési idejük alatt megszerezhetik a mező- és erdőgazdasági rakodógépkezelői, a motorfűrészkezelői, fakitermelői, közelítőgépkezelői és az agrárvállalkozói szakképesítést is. Az utóbbi képzési irány azért érdemel külön említést, mert a manapság és főként három-négy év múlva végbizonysítványt szerző fiatalok jelentős részére már a vállalkozói sors vár. Jól járnak azok, akik erre a jövőre már az iskolapadban felkészülnek.

A nyíregyházi Wesselényi Miklós Szakközépiskola és Szakiskola az alábbi faipari szakokon a következő első osztályos létszámokkal kezdte meg a tanévet: asztalos 35 fő, bútort- és épületasztalos-ipari technikus 20 fő, kárpitosipari technikus 11 fő.

A Soproni Egyetemen folyó sokirányú képzésről néhány összefoglaló adatot az egyetemi kitüntetésekéről (a tanévnyitó ünnepségről) szóló tudósításunkból tudhat meg a T. Olvasó. Azon belül részletesebb adatokat az Erdőmérnöki Kar létszámáról tudunk beszerezni lapzártánkig. Ezek szerint az első évfolyamra beiratkozott hallgatók száma a következő: erdőmérnök 85 fő, környezetmérnök 51, (levelező) vadgazda mérnök 55 fő. A csíkszeredai távoktatási tagozaton 47 első éves vadgazda hallgató kezdte meg a tanulmányi munkát (a már második éve folyó okl. környezetmérnök képzés mellett). Az egyetem doktori iskolájába nyolc doktorandusz jelentkezett.

*

Sajnos, két-három fontos iskolától nem kaptunk választ adatkérő levelünkre. Továbbá ellenőrizhetetlen értesüléseink vannak arról, hogy az említetteken, illetve az általunk ismeretlen túlmenően még folyik az országban két-három iskolában valamilyen irányú faipari képzés. Ezért az adatok összesítését, egy országos helyzetkép

Folytatása a 6. oldalon

Szabolcs József 1910 - 1999

Szomorú eseménye volt az elmúlt nyárnak, hogy Tamásiban 90 éves korában meghalt Szabolcs József okl. erdőmérnök, az egykori Tolna Megyei Állami Erdőgazdaság ny. főmérnöke.

Mecsekszabolcsban született 1910-ben, erdőmérnöki oklevelét 1934-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutását a vadászat területén kezdte – már 12 éves korában vadászott – és saját megfogalmazása szerint dolgozott Soprontól a Bodrogközig és Márianosztrától Dél-Baranyaig. Szolgálati idejének nagyobb részét az államerdészet területén töltötte, a II. világháború előtt a M. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Közalapítványi Erdészeténél, a háború után pedig Tolna megyében az állami erdőgazdaságnál.

Bár szakmai hírnévre első sorban a vadászat területén tett szert, de az erdőt és a vadat mindig elválaszthatatlan egységként kezelte és elsődlegesnek az élőhelyet, az erdőt tekintette. Tudta: a vad létszámát az erdő- és vadgazdának úgy kell szabályoznia, hogy a vad által okozott kár az elviselhetőség határán belül maradjon.

Gyakorlati szakember volt, de munkáját mindig elméleti igényességgel végezte. Első publikációja: a (csemete)ültetés sűrűségéről 30 éves korában jelent meg az „Erdészeti Lapok”-ban. A vadásztudomány terén fontos felismerése volt, hogy miként lehet a szarvas korát meghatározni csupán rátekintésre, a vad habitusa alapján.

Immár klasszikus fő szakirodalmi alkotása: „A dāmivad” 1968-ban jelent meg. „Az erdei szalonka” című kötete (1971) pedig ma már szintén olyan gyöngyszeme vadászati szakirodalmunknak, mint amilyen gyöngyszeme maga a szalonka és a szalonkázás a vadászesztendőnek. Utolsó műve, az „Apám és én száz éven át vadásztunk”, 1998-ban jelent meg.

Nagy értéket jelent a további tudományos kutatás számára szellemi hagyatéka is. Vadásznaplóinak anyagát 6000 oldalra rúgó 40 kötetbe foglalta össze és a szöveget 3400 darab fényképpel illusztrálta.

Tamásiban temették el.

Dr. Király Pál

Utánpótlás az iskolapadban

Folytatás az 5. oldalról

felvázolását későbbi időpontra kell halasztanunk. Hasonlóan távolabbi szándékunk a vadászati szakképzés jelenlegi országos helyzetének feltérképezése is.

Ezért befejezésül mai oktatási rendszerünk néhány általánosan megfigyelhető sajátosságát tekintjük át (nem egy oktatási szakember, hanem egy kívülálló szemével).

*

Az erdészeti ágazatra – a szakma jellegéből, a várható foglalkozási igénybevételből következően – első sorban fiúkat vesznek fel. A faipari ágazatban ilyen korlátozás általában nincs. (Persze, az ács szakmában sem a leányok jelentkezését várják.) Az iskolák többsége nem tart felvételi vizsgát, hanem az előző iskolai eredményeket veszi figyelembe. Ám azért elbeszélgetnek a felvételre jelentkezőkkel, s ennek során tájékozódhatnak értelmi adottságairól, a pályaválasztásuk egyéb feltételeiről.

A képzés folyamata – a mai nemzetközi gyakorlatnak megfelelően – két-három szakaszra bontható (a 14. életévtől, az általános iskola elvégzését követően). Az első egy-két év a szakmai orientáció, az alapozó szakmai képzés ideje, s egyúttal az alapfokú műveltség kialakításának befejező szakasza. A második két év a szakirányú képzés a választott szaknak megfelelően, s középiskolában mindenképpen, de egyes szakmunkás iskolákban is érettségi vizsgával zárul.

A képzés ideje bizonyos szakmunkásképzési formákban lehet rövidebb (két-három év), technikusok esetében viszont + 1 év (gimnáziumot végzett, tehát szakirányú előképzésben nem részesült fiatalok esetében ez + 2 év lesz). Érettségit nyújtó képzési formák esetében egy idegen nyelv megfelelő szintű ismerete kötelező. Emellett a legtöbb középiskolában – a választott szaktól függetlenül – nő az informatikai-számítástechnikai ismeretek iránti követelmény is.

Az erdészet és faipar vonatkozásában jelenleg nem tudunk olyan iskoláról, ahol a szakmunkásképzésben csak érettségivel rendelkezők vehetnének részt. Ismeretes viszont az az oktatáspolitikai törekvés, hogy az iskolarendszer „átjárható” legyen. Ugyanis sem a szülőktől, sem a gyermektől nem várható el, utóbbi 14 éves korában, hogy a pályaválasztás során teljes biztonsággal járjon el pl. a gyermek képességeinek felmérését, törekvéseinek realitását és határozottságát illetően.

Ezért egyes iskolákban már lehetővé teszik, hogy a szakközépiskola első két osztályának ideje alatt a tanuló átmenhessen szakképzőbe. Esetleg végzett szakmunkások napali tagozaton tanulhassanak tovább az érettségi elnyeréséig, vagy szakmával már rendelkezők másodszakra megszerzéséért is továbbtanulhassanak. Minderről azonban az érdekelteknek a választott iskolánál kell alaposan tájékozódniuk.

Dr. K. P.

„Egy megújulásnak, egy nemzeti újjászületésnek és megerősödésnek forró vágyával és szívós törekvéseivel fordulunk mind gyakrabban kegyetlenül megcsonkított hazánknak a múltban nem kellően kultivált e nagy síksága felé! Mind jobban érdeklődünk az Alföld iránt, amelyet gr. Széchenyi István a magyarság bölcsőjének nevezett és a nemzeti erő forrásaként jelölt meg.”

(Kaán Károly: A Magyar Alföld. Gazdaságpolitikai tanulmány. 1927.)

Partnerünk: az Alföldi Erdőkért Egyesület

Szaktársaink területén több olyan társadalmi egyesület is tevékenykedik, amely alapszabályaiban – valamilyen szempontból, valamilyen célra irányulóan – érdekképviselői és/vagy érdekvédelmi szervezetnek minősíti önmagát. Ilyenformán ezeket szakszervezetünk partnerének tekinti. Hiszen mindannyian, bár különböző irányokból és különböző módszerekkel, de ugyanazon cél felé törekszünk, s ez: a magyar fagazdaság fejlődésének előmozdítása, a szakma és a benne-érte dolgozók érdekeinek megjelenítése, képviselete, védelme.

Ilyen civil szervezet a jelenleg kecskeméti székhellyel működő *Alföldi Erdőkért Egyesület* is (röviden: AEE), amely immár tiszteletre méltó kétévtizedes múltat tekint vissza, mivel 1979. július 1-étől számítja fennállását. E kerek számú évforduló alkalmából tekintjük át a mához vezető útját, jelenlegi helyzetét, további törekvéseit dr. Bondor Antal erdőmérnök, elnök és dr. Barna Tamás erdőmérnök, az Egyesület ügyvezető titkára felvilágosítása alapján.

A gyökerek

Amint bevezetőnkben említettük, az AEE-t 1979-ben alapította hat akkori állami erdőgazdaság, mégpedig *Nyár és Fenyő Termelési Rendszer* elnevezéssel, s *szolnoki* székhellyel. (A mezőgazdaság „iparszerű termelési rendszereinek” mintájára akkoriban érzett belső ösztönzést az erdészet is arra, hogy megteremtse a maga termelési rendszereit, bár még nem teljesen tisztázott tartalommal és végcéllal.) Íme az alapítók: Budavideki Áll. Erdő- és Vadgazdaság, Délalföldi Efag, Felsőtisza Efag, a Kiskunsági és a Nagyunsági Efag, valamint a Pilisi Áll. Parkerdőgazdaság. 1982-ben a rendszer elnevezése kibővült az „Akác”-cal is.

A megalakulás utáni évtized mozgalmas volt a szervezet szempontjából: egyes vállalatok kiléptek, mások beléptek, majd ismét kiléptek vagy megszűntek. A legjelentősebbnek az bizonyult, hogy 1987-ben be-

lépett a tagok közé az akkori Erdészeti és Faipari Egyetem, 1988-ban az Erdészeti Tudományos Intézet és az Erdőrendezési Szolgálat, 1990-ben pedig a (jelenleg, sajnos, felszámolás alatt álló) Faipari Kutatóintézet.

Az egyesületi tagságot 1999-ben a következő jogi személyek képezik: Délalföldi Erdészeti Rt., Kiskunsági Erdőgazdaság Rt., Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt., Nagyunsági Erdészeti és Faipari Rt., Nyírségi Erdészeti Rt., Állami Erdészeti Szolgálat, Erdészeti Tudományos Intézet, Soproni Egyetem, Bedő Albert Erdészeti Szakiskola, Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola.

Amint e felsorolásból is megítélhető, az AEE tagsága valóban átfogja az egész síkvidéki erdőgazdálkodást az erdőrendezéstől a vállalati gazdálkodáson át az erdőfelügyeletig, a szakmunkásképzéstől az erdőmérnökökéig.

A közelmúlt fejleményei

A mérsékelt belső fluktuáció egyenlege végül is a szervezet megerősödését mutatta, ami abban is kifejezésre jutott, hogy a rendszer 1990. január 1-étől *Erdészeti Termelésfejlesztési Polgári Jogi Társaság*gá fejlődve működött tovább.

A politikai-gazdasági rendszerváltást követően a szervezet tevékenysége, munkamódszere kikristályosodott, s a tagvállalatok, intézmények dolgozói közül mind többen kapcsolódtak be munkájába. Rendszeressé vált évenként a *Kutatói Nap* megrendezése, és az ott elhangzottak kötetbe foglalt közreadása. A kor igényeinek és lehetőségeinek megfelelően az évtized közepén közhasznú társaságként alakult, 1998 októberében pedig – különféle jogi tényezők és pénzügyi megfontolások nyomán – egyesületként alakult át.

Az Egyesület célja

Ez után a mozgalmas kétévtizedes evolúció után hová jutott az 1979-ben útjára indított mozgalom? Milyen célokat tűzött az Alföldi Er-

dőkért Egyesület elé az alakuló közgyűlés 1998. október 21-én? Idézzük az egyesületi alapszabályzat II. 1. pontját: „Az Egyesület tagjai célul tűzik ki, hogy az Egyesületben végzett tevékenységükkel elősegítik az erdőben szegény alföldi síkvidék erdősültségének növelését. Tevékenységükkel a tulajdonviszonyoktól függetlenül támogatják a sajátos termőhelyi, ökológiai feltételek között megvalósuló erdőtelepítések fejlesztését.

Céljuk továbbá az erdészeti kutatás és oktatás, ismeretterjesztés folytatása, valamint a természet- és környezetvédelem követelményeinek érvényesítése.

Az Egyesület elő kívánja segíteni az erdőgazdálkodás eredményességét, az erdőgazdálkodók tevékenységének összehangolását, s az erdőgazdálkodók, elsősorban a síkvidéki erdészeti tevékenység szakmai érdekeinek képviseletét.”

Az összefogás indítékai

– Mi az, ami napjainkban is az összefogásra, az Egyesületbe való tömörülésre, annak fenntartására készíteti azokat a szerveket, amelyek annak tagságát képezik? – tesszem fel a kérdést dr. Bondor Antal elnöknek.

– Nehéz az alföldi erdőgazdálkodás! Sokkal nehezebb, mint az erdős hegy- és dombvidéken. Manapság, piacgazdasági viszonyok között nincs már olyan központi koordináló szerv (mint volt pl. az 1950-es, 60-as években az egykori önálló Országos Erdészeti Főigazgatóság), amely kiemelten tudná kezelni a speciális szakmai feladatot jelentő síkvidéki erdőgazdálkodás ügyét. Sok támadás érte és éri az alföldi erdészeket a zöld mozgalmak részéről is, mivel a tájkép és az ősi erdők természetes ökoszisztémák tönkretételével, tájidegennek minősített fafajok terjesztésével stb. vádolják őket. Ilyen és hasonló motivációk serkentik napjainkban az érdekeltek összefogását, az érdekképviselőket és az érdekvédelmet. Egyetemünk és az Erdészeti Szolgá-

Folytatása a 8. oldalon

Partnerünk: az Alföldi Erdőkért Egyesület

Folytatás a 7. oldalról

-lat bevonásával kapcsolatban pedig úgy éreztük, hogy a tudomány közreműködése csak növeli erőnket.

Az AEE gyakorlati tevékenysége

– Kaphatnánk-e arról tájékoztatást, hogy miként dolgozik a gyakorlatban az Egyesület, hogyan valósul meg a tényleges munka? – fordulok dr. Barna Tamás ügyvezető titkárhoz.

– A konkrét, operatív munka a szakbizottságainkban folyik, négy területen: fatermesztési és környezetvédelmi, kereskedelmi, műszaki, valamint informatikai. Ezek az elnökség által jóváhagyott éves munkatervük alapján folytatják munkájukat.

– Megtudhatjuk, mivel foglalkoznak az egyes szakbizottságok?

– Néhány példával tudom érzékelteni. A *Fatermesztési és Környezetvédelmi Szakbizottságban* az idén (is) foglalkoznak a nagyobb genetikai értékű szaporítóanyag biztosításának kérdéseivel, a magtermő állományokkal, plantázssokkal.

Az Informatikai Szakbizottsággal közös feladatuk az erdőgazdálkodás termelési és pénzügyi oldala információs igényeinek felmérése egységes információs rendszer kidolgozásához (természetesen támaszkodva az ÁESZ Központ ilyen irányú fejlesztéseire).

A *Kereskedelmi Szakbizottság* a fapiacról szerzett információk áramoltatásával igyekszik elősegíteni a tagvállalatok fatermesztési munkáját és stratégiai szempontokat dolgoz ki a tagvállalatok értékesítésének összehangolása érdekében.

– S mivel foglalkozik a másik két szakbizottság?

– *Műszaki Szakbizottságunk* is igen fontos munkát végez. Igyekszik a síkvidéken egységesen alkalmazható erdészeti géppark kialakítására annak érdekében, hogy a gyártók, forgalmazók szempontjából is gazdaságos sorozatnagysággal tudjunk náluk megjelenni. A bizottság megfogalmazza és közvetíti a speciális erdészeti igényeket is a gyártók irányában. Továbbá vizsgálja a gépellátás és

az állami támogatás összefüggéseit, azt is, hogy a támogatási lehetőségek kihasználásával miként lehet beikratni az erdőgazdasági termelési folyamatokba a korszerű mezőgazdasági erőes munkagépeket.

Az *Informatikai Szakbizottságról* már tettem említést. Tevékenységének tartalmát általánosságban úgy fogalmazhatom meg, hogy ez az erdészeti szakmai igények meghatározása az informatikával kapcsolatban; továbbá a számítógépes kultúra és az Internet elterjesztése az erdészetben. Ez a programunk kapcsolódik a délföldi térségben működő szegedi szakközépiskolánk ifjúsági képzéséhez is.

Az AEE közhasznú szervezet

– A konkrét részleteken túlmenően *Egyesületünk tevékenységét két nagy körre oszthatom* az alapszabályzat nyomán – veszi át a szót ismét dr. Bondor Antal elnök. Az első a közhasznú tevékenységek köre; hiszen a közhasznúság változatlanul egyik meghatározó jellege és törekvése szervezetünknek. Ide tartozik a tudományos munka (gyorsan növvő fajok erdőművelésének kutatása, szelekciós nemesítés, szaporítóanyagok genetikai kutatása stb.) Továbbá az oktatás és ismeretterjesztés, a természet- és környezetvédelem, a kulturális tevékenység, valamint az euroatlanti integráció előkészítése (pl. a nyugat-európai erdészeti normák, szabályok hazai megismertetésével).

A másik tevékenységi kör: az eddig felsoroltakon túlmenően minden egyéb, ami az Egyesület céljainak megvalósítását elősegíti. Ez lehet pl. szellemi szolgáltatás a tagok részére vagy a szakmai érdekképviselet.

A magánerdőgazdálkodás támogatása

– Az Egyesület céljai között olvashatjuk, hogy tevékenységüket a tulajdonformákra való tekintet nélkül kívánják kifejteni. Hogyan gondolják ezt elérni a még kialakulóban lévő, nehezen megfogható magánerdőgazdálkodás esetében?

– A lehetséges utak közül mi arra szavazunk, amely az állami erdőgazdasági részvénytársaságokra, mint ki-forrott bázisintézményekre támaszkodva, a magánerdőgazdálkodást az ő termelési folyamataikkal összekapcsolva, azokkal integrálva képzelné el a magánszektorban a normális, biztos gazdálkodás kialakítását és fejlesztését az Alföldön. Ez az álláspontunk Egyesületünk tagsági összetételéből logikusan következik. Ennek a megoldásnak az előnyeit hosszan fejtegethetném, erre azonban most nincs lehetőség, de bármely érdeklődőnek szívesen megteszem. Mindenesetre első feladataink közé tartozik a *szaktanácsadói hálózat* megszervezése a magánszektorban és ehhez a szükséges pénzügyi támogatás előteremtése. Ennek a hálózatnak a hatékony működtetése már jól szolgálná mind az erdő, mind az erdőtulajdonosok, mind az erdészeti szakemberek érdekét. Ugyanakkor azt valljuk, hogy a legjobb tanácsadás: a példaadás!

A munkamódszerek

– Elnök úr! A még lehetséges sok kérdés közül befejezésül egyet teszek fel: a szakbizottságok tanácskozásain, tapasztalatcseréin túlmenően még milyen konkrét munkamódszereket alkalmaznak az egyesületi életben?

– Egyik legfontosabb megmozdulásunk az ún. *Kutatói Nap* megrendezése, amire minden évben sort kerítünk, az idén november első napjaiban. A tudomány és az élen járó gyakorlat találkozója ez, amely segíti a kutatókat tudományos eredményeik megjelenítésében, közvetlenül a gyakorlat részére történő átadásában. Az előadók között azonban ott vannak azok a termelésben dolgozó szakemberek is, akik tapasztalataik, új eljárásaik, megfigyeléseik közreadásával tudnak hozzájárulni az alföldi erdőgazdálkodás és a szaktudomány fejlesztéséhez.

A *Kutatói Nap* anyagát kötetbe foglaljuk, hogy azok számára is hozzáférhető legyen, akik nem tudtak személyesen résztvenni a tanácskozáson.

Másik megemlítenő munkamódszerünk a *tanulmányutak* szer-

Folytatás a 9. oldalra

Folytatás a 8. oldalról

-vezése. Mégpedig nemcsak belföldön, hanem külföldre irányulóan is. Egyetértünk azzal a megállapítással, hogy a tanulás egyik legjobb formája az utazás. Nem árt időnként körülnézni házukatától távolabbi vidékeken is. Az elmúlt években jártunk Szlovéniában, a Benelux Államokban, Lengyelországban, Franciaországban. Az idén pedig Svájcban tanulmányozta egy 30 fős csoportunk a községi közösségi erdőgazdálkodást, valamint az ún. Biolley-féle ellenőrző eljárást szálaló erdőben.

Végül megemlítem, hogy az Egyesületben súlyt helyezünk a kollektív-emberi kapcsolatok ápolására is. Ezt szolgálja pl. az egyesületi sportnapok megrendezése, amire ebben az évben az ásatáshoz Bedő Albert Erdészeti Szakiskolában került sor.

A kimagasló szakmai teljesítményt, az erdésziválasztás magas szintű beteljesítését pedig az Alföldi Erdőkért Emlékérem adományozásával ismerjük el azoknak a szakértőinknek az esetében, akik az életüket tették fel az alföldi erdőgazdálkodásra. A kitüntetés ünnepélyes átadására a Kutatói Nap megtisztelő nyilvánosságát használjuk fel.

– Bondor úr, köszönjük a tájékoztatást!

Lejegyezte: dr. Király Pál

„... a vadászat és vadtenyésztés előismereteit még nyújthatja az iskola, de a vadászásban és vadtenyésztésben való ügyesség csakis a gyakorlati életben sajátítható el.”

(Kaán Károly: Alsó erdészeti szakoktatásunk kérdéseiről. 1904)

Ligno-Novum + Woodtech '99

Már a kilencedik alkalommal rendezték meg Sopronban, a Lackner Kristóf út mentén fekvő Sportcentrumban a Ligno-Novum és a Woodtech Asztalos-, Faipari és Erdészeti Szakkiállítás. Tegyük mindjárt hozzá: nagy sikerrel mind a kiállítói, mind a látogatói érdeklődés szempontjából.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az évenkénti megrendezés ellenére a szakkiállítás értéke nem devalválódott ez alatt a kilenc esztendő alatt. A szerény és nehéz kezdet után (amelynél még ott bábáskodott soproni egyetemünk is) fejlődése évről évre töretlen és dinamikus mind a kiállítók számát, mind a kiállított anyag mennyiségét, a kiállítási alapterületet tekintve. Tapasztalt vásárlatózó szakértők helyszínen kifejtett véleménye szerint a Ligno-Novum + Woodtech ma már legalább is egyenrangú rendezvény a Klagenfurter Holzmesse-vel, s az Alpok-Duna-Adria térségnek nemzetközi viszonylatban is jelentős eseménye.

*

Az idei alkalommal lényeges változást észlelhetünk a kettős kiállítás erdészeti részében, a Woodtech-en. Ez nyilvánvalóan azzal függött össze, hogy a rendező szervek: a soproni Program Kiállítás-szervező Kft., a győri központú Országos Asztalos- és Faipari Szövetség, a budapesti központú Faipari Tudományos Egyesület és az ugyancsak budapesti E.K.M.F. Kft. sorából az utóbbi (nyilván más irányú üzleti érdeklődése miatt) kilépett és átadta a helyét az Országos Erdészeti Egyesületnek. Ez a tény éreztette is a hatását a Woodtech arculatán. Erre még visszatérünk.

*

A szabadtéren megrendezett erdészeti kiállítás körvonalaiiban a korábbi évek képét mutatta: az anyagmozgatás, faanyagszállítás külföldi gyártmányú nagygépei (traktorok,

rakodódaruk, targoncák) mellett kisebb hazai gyártmányú erdőművelő gépek voltak láthatók. A kettő között pedig a hazánkban leginkább használatos Stihl és Husqvarna motorfűrészek, Kretzer tűzifa-daraboló és -hasítógépek, különböző hazai autóházak kiállításában kisteher- és személyautók, utóbbiak között (az erdészeti igényeknek megfelelően) jelentős arányban terepjárók.

Ami külön figyelmet érdemelt ezen az általános összképen belül, az a győri Rába Magyar Vagon- és Gépgyár Rt. által a magyar erdészek igényeinek messzemenő figyelembe vételével kifejlesztett Rába FA 27-235-6.6-000 típusú háromtengelyes tehérgépkocsi, amelyből – úgy tudjuk – már több is üzemel az állami erdőgazdaságoknál, s amelyből eddig mintegy 19-20 darabot gyártottak, illetve áll gyártás alatt. Úgy tűnik, hogy ez a gép fogja felváltani eddig az egykori szovjetországi gyártmányú KAMAZ-tehérgépkocsikat.

*

Manitou faanyagmozgató gép MT 728 típus

Szép kollekcióval vonult ki másik két jelentős gépgyártónk: a kaposvári Erdőgép Kft. és a Bagodi Mezőgép Kft. is. Előbbi főleg a saját és az általa szerelt külföldi hidraulikus markológépekkel és közelítőeszközökkel; az utóbbi pedig tololapokkal és talajfúrógépekkel. A Mecseki Erdészeti Rt. pásztás csemetekiemelő gépeit mutatta be, az Agrikon Solt Rt. pedig különböző

Folytatása a 10. oldalon

Folytatás a 9. oldalról

méretű talajművelő tárcsákat és svéd rendszerű fogazott élű pásztakészítő tárcsát. (Utóbbiakra a Szombathelyi Erdészeti Rt. már rá is ragasztotta emblémáját, jelezve, hogy megvásárolta a gépeket.) A Tanulmányi Erdőgazdaság Rt. standján a Valtra-Valmet traktorok bőséges választékát láthattuk, a bajai Axial Kft. kiállítási területén pedig az ergonómiai szempontból is gondosan tervezett „Manitou” hidraulikus rakodógépeket és nagy teljesítményű hidrosztatikus emelőtargoncákat.

*

Mint minden hasonló alkalommal, most is nagy közönséget vonzottak azok az egypengés horizontális rönkvágó szalagfűrészgépek, amelyek mozgathatók. Vagyis összecsukott állapotban gépkocsival könnyen vontathatók, majd az alkalmazási helyen gyorsan, könnyen felállíthatók, üzembehelyezhetők. Ilyen lengyel gyártmányú, elektromos meghajtású gépeket mutatott be nagyobb és kisebb változatban működés közben a kőszegi Csiba Faipari Szolgáltató Kft. Továbbá mind elektro-, mind benzinmotoros meghajtással üzemeltethető változatokban (az LT 15 és az LT 40 típust) a komáromi Wood-Mizer Hungary Kft. E gépfajta motorfűrészmotorral

meghajtott variánsát láthattuk a Husqvarna-motorfűrészek és kerti gépek mellett is.

Az érdi Grube Kft. gazdag választékban vonultatott fel erdészeti kéziszerszámokat, műszereket, munkavédelmi felszereléseket, munka- és védőruházati cikkeket. A MÁVFA-ÉD Kft. pedig magasnyomáson telt faanyagokból készített játszótéri berendezésekkel, zajárnyékoló falakkal vontta magára a figyelmet.

*

Visszatérve az Országos Erdészeti Egyesületnek a rendezésbe történt bekapcsolódására: az Egyesület a Woodtech területén felállította a vándorgyűléseiről már ismert hatalmas sátrát és ezt tette meg szereplésének színterévé. Itt bonyolította le azt a szakmai fórumot, amelyen az erdészet egyes vezető személyiségei fejtették ki véleményüket az ágazat helyzetéről és a továbbhaladás teendőiről. Az előadók között szerepeltek az erdészeti gépesítés és energiagazdálkodás élvonalába tartozó szakemberek is, zömmel a soproni egyetem tanárai.

*

ESSEL 30T szlovák gyártmányú hidraulikus markolódaru

(Cég-fotó)

Ligno-Novum +

Az OEE a sátorban demonstrációs tablót is felállított, amelyek az egyesület néhány szakosztályának az ágazat érdekében kifejtett tevékenységét szemléltették, pl. az Erdészeti Gépesítési Szakosztály, az Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztálya. Ugyancsak itt mutatta be a szerteágazó tevékenységét a Soproni Egyetem Hallgatói Önkormányzata.

A tárgyi kiállításnak ilyen módon történt szellemi kiegészítése szerencsés megoldásnak minősíthető, mert a zömmel távolról érkezett kiállításlátogatók jobban tudtak gazdálkodni behatárolt idejükkel. Hiszen a kiállításról azonnal betérhettek a szakmai fórumra, majd ki-ki az őt közelebbről érdeklő előadás meghallgatása után azonnal folytathatta a kiállítás tanulmányozását.

Az sem volt utolsó szempont, hogy a nagy rendezvénysátor egyik sarka az OEE sörstraként működött, ahol a kiállítási andalgástól és a melegtől elpilledt vásárlátogatók legott felfrissülhettek a jóféle csapolt söröktől.

*

A kiállítás nagyobbik részét kitevő, és elsősorban a másodlagos faipar gépeit, eszközeit, anyagait felölelő Ligno-Novum részletesebb ismertetése meghaladná terjedelmi lehetőségeinket. Ezért a faipari kiállítással kapcsolatban csupán két-három megfigyelés közreadására szorítkozunk.

Először is érzékelhető volt a magyar faipari vállalkozások számának öröndetes gyarapodása, éppen úgy, mint a külföldi-magyar vegyesvállalatoké. Utóbbiak zömmel nagyobb külföldi faipari profilú vállalatok termékeinek magyar partner által történő hazai terjesztésére irányuló vállalkozásokat jelentenek. Még magán a kiállításon is tapasztalhattuk, hogy egyes külföldi gépekre elhelyezték a feliratot: ma-

Woodtech '99

ESSEL 80.1 típusú szlovák gyártmányú hidraulikus markolódaru (Cég-fotó)

gyar eladókat, terjesztőket keresünk. A külföldi tőke tehát lát fantáziát a magyar faiparba történő beruházásban.

*

Egy másik tapasztalat az volt, hogy elsősorban a kis és közepes méretű vállalatok által alkalmazható gépeket és berendezéseket vontattak fel a kiállítók; nagygépet nemigen láttunk. S ezek a kisebb gépek is az igényes, pontos, minőségi feldolgozást lehetővé tevő gépek voltak. Márpedig hazánkban most éppen erre van leginkább szükség a magániparban: kevés induló tőkét igénylő, kis helyigényű, energiatakarékos, kevés alapanyagból magas értéket előállító gépekre.

*

Végül megállapíthattuk, hogy az olcsóbb kisgép nem azonos az igénytelen, netán primitív géppel. Nem csak technológiai szempontból gondosan konstruált, a precíz beállítást, finom felületi megmunkálást lehetővé tevő gépeket láthatunk, hanem (szakszervezeti szem-

mel is mustrálva a bemutatott anyagot) tapasztalhattuk, hogy ergonomiai és munkavédelmi szempontból is gondosan megtervezett gépekről van szó (alacsony zajszint, zajvédelem, egyedi porelszívás, esetleg a megmunkálásra befogott munkatárgy megvilágítása, szem- és kézvédő felszerelések stb.). A faiparban használatos munkavédelmi kellékek sem hiányoztak a kiállításról: védőálarcok és félálarcok, védőkesztyűk és kötények, munkaruházati cikkek, tűzoltókészülékek különböző fajtái, takarítógépek és még sok minden más hasznos, szükséges munkakellék.

*

Összefoglalóan megállapíthatjuk: jó dolog, hogy hazai földön kifejlődött ez a szakkiállítás és már nem kell drága pénzen messzi külföldre utazni, ha tájékozódni akarunk az erdészet és faipar műszaki helyzetéről, fejlesztésének tárgyi lehetőségeiről. Ezért érdeklődéssel várjuk a jövő évi, immár jubileumi, tizedik Ligno-Novum + Woodtech kiállítást!

Dr. K. P.

Egy régen várt könyv

Ha egy írásműre ráillik a „hézagpótló” és az „úttörő jellegű” jelző, akkor dr. Tóth Sándor okl. faipari mérnök, minisztériumi tanácsos közelmúltban megjelent „A fafeldolgozás 1945 előtt” című könyvére igazán alkalmazható. Eddig ugyanis ennek az ősi tevékenységnek a történetéből csupán szemelvényeket, egyes korszakok vagy termékek (pl. bútór) történetéről szóló részmunkákat olvashattunk. Az iparág egészének történelmét áttekintő monografikus munkát azonban még nem vehettünk kézbe. A szerző most az erdészeti-faipari szakkönyvkiadásnak ezt a régi adósságát törlesztette.

Bár Tóth Sándor mélyen lenyúl a történelem feneketlen kútjába egészen a népi kézművességig, a preindusztriális időkig, de a tartalom zömét értelemszerűen az ipari eszközökkel, módszerekkel és szervezetekben folytatott fafeldolgozás története teszi ki. Az utóbbiak taglalása, vagyis a hazai termelés mennyiségét, minőségét és a termékek exportját is meghatározó üzemek, gyárak számbavétele, ismertetése a könyv egyik legnagyobb értéke, ami olvasmányosságát is nagyban fokozza. Ugyanilyen érdekes nyomon követi a faipari technika és technológia fejlődéstörténetét is. A könyv tartalmi szerkezete szempontjából is nagyjelentőségű, hogy a szerző fejlődési szakaszokra, történelmi korszakokra tudta bontani az iparág történetét. S eme korszakhatároknak úgy tükröződik a nemzeti történelem korszakainak egybeesése, mint – ahogyan mondani szokták – a cseppben a tenger.

A fekete-fehér és színes ábrákkal, áttekintő táblázatokkal szemléletessé is tett 120 oldalas könyv beszerezhető a Faipari Tudományos Egyesületnél (1027 Budapest, Fő u. 68. Ár: 1.800.- Ft.)

k.p.

„Keményen és félelem nélkül nézzünk szemébe a kaszáznak és próbált férfiként álljuk ki azt, amit ránk mértek.”

(Damjanich János)

150 éve...

Lassacskán befejezésükhöz közelednek az 1848/49-es szabadságharc 150. évfordulójával kapcsolatos jubileumi megemlékezések. A legkeveserűbb mozzanat van még hátra: október 6-a, a 13 honvédtábornok aljas aradi lemészárlásának emléknapja.

A kerek számú évfordulók mindig alkalmat adnak a történelmi események intenzívebb felelevenítésére, kevésbé ismert adatok felszínre hozatalára, a már ismert adatok átgondolására, új szempontú következtetések levonására, esetleg a történelmi folyamatok részbeni újraértékelésére.

A hivatásos történészek nem szeretik a „mi lett volna, ha...” kérdésfeltevést, mert tudománytalan találgatásnak minősítik a lehetséges válaszokat. Mégis előfordul ez nemcsak a laikusok körében, de a tudomány berkeiben is.

Mi lett volna, ha...?

Játszaduzzunk el most, az évforduló alkalmából mi is néhány gondolat erejéig szakmánk, a magyar erdészet vonatkozásában azzal a gondolattal: *mi lett volna az erdészet fejlődésének a sorsa, ha nem bukik el 1849-ben a függetlenségi harc és vele együtt – egyelőre – a polgári átalakulás ügye?*

Először is: valószínűleg nem kellett volna várni további három évtizedet a 18/19. század fordulóján hozott, a gazdasági fejlődés igényeit már nem kielégítő ún. feudális erdő-törvényeket felváltó új, korszerűbb polgári erdő-törvény megalkotására. Hiszen ennek az új törvénynek a szellemi előkészítése az 1840-es években már meglehetősen intenzitással folyt (főként az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Erdészeti Szakosztályába tömörült szakemberek körében). S ez a feltételezés nem megalapozatlan találgatás. Mert a még királyi megerősítést is nyert 1848. évi

ún. áprilisi törvények között „az összesítésről, legelőelkülönözésről és faizásról” szóló X. törvénycikk 8. §-a kimondta: „A ministerium az erdőknek sikeresebb mívelése és fenntartása iránt a legközelebbi országgyűlésnek részletes törvényjavaslatot fog előterjeszteni”. Erre azonban a szabadságharc elbukása miatt csak 1879-ben került sor.

A törvényelmaradás következményei

Ez az új erdő-törvény bizonyára korábban nyújtott volna hathatósabb védelmet a liberális piacgazdaság kibontakozásával párhuzamosan terebélyesedő nagy erdőüzletek gátlástalan pusztításaival szemben. S feltehetően a törvény korlátai között szabályozottabban ment volna végbe a jobbagysorból felszabadított parasztság erdőhöz juttatása, az elkülönített úrbéri erdők használatba vétele is. A jövő iránt bizalmatlan parasztság talán nem esett volna neki olyan sietőséggel a kezére juttatott fatöke kitermelésének, s kevesebb faállomány lett volna az áldozata a falu egyébként fölöttébb sürgős és örömdetes átalakulásának.

A szaktudomány fejlődésének lelassulása

Az anyagi szférán túlmenően a szaktudomány, a szellemi szféra fejlődését is lelassította a nemzeti függetlenség kétévtizedes felfüggesztése. A selmeci Bányászati és Erdészeti Akadémia történetíróinak múlt századbeli leírásaiból tudjuk: „A szabadságharc lezajlása után nemzeti önállóságunkkal együtt intézetünk is majdnem eltemetett. Ausztria államférfiai minden eszközt felhasználtak ellenünk és Magyarország beolvasztásával intézetünket is az ausztriai tartományokba áttenni óhajtották... Az akadémia... a viszontagságteles ötvenes-hatvanas évek nyomása alatt csak igen lassan fejlődhetett.” (Az idézet Pauler János idevágó könyvéből való.)

A szakoktatás nyelve is csupán az 1867-es kiegyezés után válthatott át németről magyarra. A magyar erde-

szeti szaknyelv kifejlesztésének akadályoztatása pedig fékezte a magyar nyelvű erdészeti szakirodalom kibontakozását, ami viszont az erdészettudomány fejlődésének (de a termelés fejlesztésének is) egyik nélkülözhetetlen feltétele.

Az első önálló magyarországi erdészeti egyesület, az 1851-ben alapított *Ungarischer Forstverein* (U. Fv.) is az osztrák birodalmi erdészeti egyesület egyik tartományi egyesületeként működött 1852-től, ennek a körülménynek minden következményével együtt. (Máig vitatott kérdés, hogy az 1866-ban létrehozott Országos Erdészeti Egyesület az U. Fv. jogutódának tekinthető-e?)

Az eddigiekből is kitűnhet, hogy a szabadságharc elbukása bizony nagy valószínűséggel komoly törést jelentett erdészetünk fejlődésében is. Szerencsére a kiegyezéstől a századfordulóig terjedő három dinamikus évtizedben az így keletkezett lemaradás nagy részét sikerült ledolgoznia a szakmának.

Egy mérnökember a mártírok között

Visszaemlékezésünk befejező részében október 6-a 13 aradi mártíra közül *Török Ignác tábornok* nevét emeljük ki. Úgy érezzük, hogy foglalkozásánál fogva a többi hivatásos katona és arisztokrata közül ő áll szakmánkhöz legközelebb. *Mérnökember, hadmérnök volt.* Gödöllőn született 1795. június 23-án, igen szerény anyagi helyzetű nyolcgyermekes családban. Bécsben, a hadmérnöki akadémián végezte felsőfokú tanulmányait. A császári hadsereg hadmérnöki karában az alezredesi rangig emelkedett, ami jelzi kitűnő műszaki képességeit. 1839-től 1846-ig oktatta is az erődítést a magyar nemesi testőrség tagjai számára.

A forradalom kitörésekor már 53 éves volt. 1848 szeptemberében a komáromi vár erődítési igazgatójává nevezték ki, de időnként a várpáncsnoki teendőket is ellátta. 1849-ben Budán, Párkányinál és Szegeden dolgozott különböző jellegű hadiműszaki munkálatokon. Tábornokká 1849. január 29-én nevezték ki. Fog-

ságba esése után a haditörvényszék 1849. szeptember 26-án felségsértés (?) címén őt is kötél általi halálra ítélte, rangjától és vagyonától történő megfosztásával. Az ítéletet Julius Freiherr von Haynau tábornok nagy október 2-án ácsi táborában jóváhagyta.

Török Ignác a kivégzése előtti éjszakán nyugodtan olvasgatta a neves francia várépítő, Vauban marsall erősítéstan szakkönyvét.

Október hatodikán...

...egy esős éjszaka utáni ködös reggelen először Dessewffy Arisztid, Kiss Ernő, Lázár Vilmos és Schweidel József tábornokokat lőtte agyon három-három katona az aradi vár sáncárában. Azután a vártól némileg távolabb levő újaradi réten felállított bitófánál Poeltenberg Ernő után másodikként Török Ignác nyakára helyezte a hurkot a kivégzések végrehajtásával megbízott Franz Bott, Brno városának hatalmas termető hivatásos hóhéra. Állítólag már csak egy holttestet akasztott fel, mert a jelekből arra következtettek, hogy az utolsó másodpercekben szívroham végzett az elgyötört tábornokkal.

Ezután következett Láhner György, Knezich Károly, Nagysándor József, Leiningen-Westerburg Károly, Aulich Lajos, Damjanich János, végül Vécsey Károly. Elvégeztetett. Ne feledjük el ezt a névsort soha!

A meggyilkoltak holttestét délutánig a kivégzés helyén hagyták közszemlére, elrettentő példaként. Majd a bitón kivégzetteket meztelenre vetkőztették, a helyszínen koporsó és sírjel nélkül elföldelték. Ruháikon - akárcsak egykor Krisztusén a római legionáriusok - a hóhérok megosztottak.

A holtak testének sorsa éppoly kalandos és hányatott volt, mint életüké. Török Ignác maradványait csak 1933-ban sikerült (több-kevesebb bizonyossággal) feltárni, eléggé szakszerűtlenül. Tüzetesebb antropológiai azonosítása nem is történt meg.

1974 óta 11 hős ismét egy közös sírban nyugszik. Október 6-án gondoljunk rájuk tisztelettel!

Dr. Király Pál

Új időszakos kiállítás

Sopronban az Erdészeti Múzeumban új időszakos kiállítás nyílt „30 éves az önálló vadászati felsőoktatás Egyetemünkön” címmel.

Természetesen a Soproni Egyetemről van szó, ahol a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter 81/1968. számú utasítása alapján 1969-ben alakult meg az önálló Vadgazdaságtani Tanszék. Kezdeményezője, megszervezője, majd tíz éven át vezetője az a dr. Bencze Lajos professzor volt, aki 87 évesen feleségével együtt a mostani kiállítás megnyitásán is megjelent, s akit az egybegyűlték szeretettel és ovációval üdvözöltek.

*

Dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó múzeumigazgató meleg hangú köszöntője után dr. Köhalmi Tamás intézetigazgató egyetemi tanár nyitotta meg a kiállítást, aki Bencze professzort követően immár húsz éve vezeti azt a tanszékét, amelyet 1998-ban Vadgazdálkodási Intézet rangjára emeltek.

Köhalmi professzor beszédében rámutatott arra az ismert tényre - amit a kiállítás anyaga is szemléltetett -, hogy vadgazdaságtant felső fokon természetesen már sokkal korábban is oktattak ősi tanintézetünkben. A selmeci Akadémián az Attenau-ból odaszármazott Johann Adam Wentzel már 1780-ban megkezdte a vadászati ismeretek oktatását a bányász akadémiájára is hivatott bányász akadémikusok részére. Az erdőmérnök-képzés 1808/1809-ben történt beindulása után ezt a munkát folytatta Wilckens Henrik Dávid professzor, majd Feistmantel Rudolf és tanárutódaik.

Dr. Köhalmi Tamás kiemelte néhai dr. Roth Gyula Kossuth-díjas professzor szerepének jelentőségét, aki oktató és kutató munkásságát még Selmecbányán kezdte, majd - miután a Főiskola 80 évvel ezelőtt elhagyni kényszerült ősi fészket - 1922-től, csekély megszakítással, egészen 1958-ig oktatta a vad- és halgazdaságtant. Ily módon ő biztosította az oktatás folytonosságát, ő volt e tekin-

tetben az összekötő kapocs Selmec és Sopron között.

*

Megnyitójában Köhalmi professzor vázolta a jelenleg tíz fővel dolgozó intézet utóbbi harminc évének tevékenységét (pl. mindjárt az elején az 1971. évi Vadászati Világkiállítás előkészítésében való közreműködését), valamint jelenlegi helyzetét. A végzős erdőmérnök-hallgatók közül eddig 139-en készítették a Tanszéken diplomaterveket, 16 diplomás szerzett egyetemi doktori címet, a hét év óta folyó vadgazdamérnök-képzés keretében pedig 96-an nyertek ilyen jellegű oklevelet. (Ezt a képzési szakot ebben az évben Erdélyben is létrehozták.) 1999-től már a doktori képzésben is szerepel önálló vadgazdálkodási alprogram.

*

Mi látható az október 10-ig nyitva tartó és izléssel, csinosan, hangulatosan elrendezett kiállításon? A fali tablók szövegei nyomon kísérik a vadgazdaságtan oktatásának történetét 1780-tól napjainkig, a dokumentum- és tárgyi anyag pedig szemléletesen illusztrálja ezt a históriát. Régi akadémiai-főiskolai hallgatói indexek és végbizonyítványok, vadgazdaságtani tan- és szakkönyvek, egyetemi jegyzetek, a tanulmányi vadászaton készült fényképek és e vadászatok jegyzőkönyvei, tudományos kiadványok, a tanszék munkatársainak kiállításai, elismerései képezik a do-

Folytatása a 14. oldalon

Új időszakos kiállítás

Folytatás a 13. oldalról

kumentációs anyagot. A tárgyak egy részét az oktatás során használt régi demonstrációs eszközök, makettek, modellek alkotják. Például: vaddisznó-befogás, vadászat uhuval, fécán-etető ragadozócsapdával, hermelincsapdázás, vadászkutya-fajták jellegszobrai stb.

*

A tárgyak másik csoportja kimondottan muzeális jellegű, részben a tanszék saját értékes gyűjteményéből, részben a soproni városi múzeum előzékenyen rendelkezésre bocsátott kölcsön-anyagából. Ezek zömmel vadászati eszközök: lőportartó, tölténykészítő apparátus, orvvadász-puska, csapda, aggaték, régi lövészegyleti lőtáblák stb.

Az egész kiállításnak kitűnő hangulati aláfestést ad a falakon elhelyezett számos trófea, valamint néhány vadpreparátum.

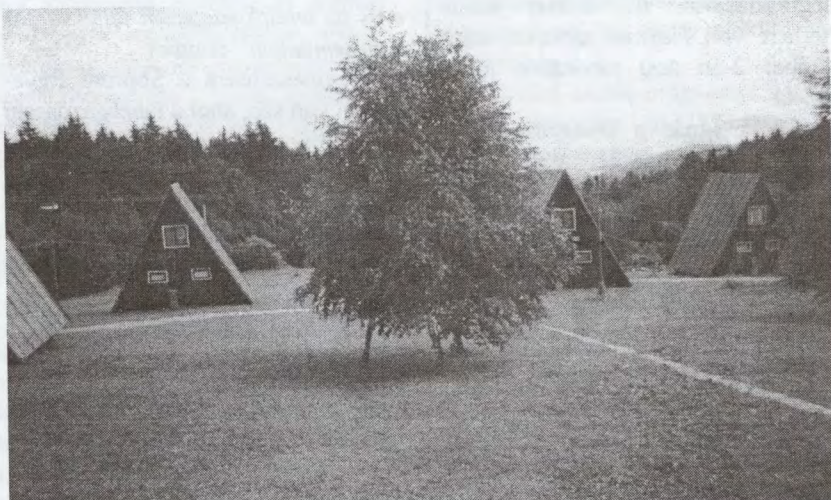
Amint már említettük, ez az időszakos kiállítás október 10-ig tartva az Erdészeti Múzeum különtermében (Sopron, Templom utca 4.); megtekinthető (szerda kivételével!) szeptemberben 13-17 óra, októberben 10-13 óra között.

Dr. K. P.

Készülődés a kolbászsütéshez. (A képek a szerző felvételei)

Hurrá, Tajov!

Festői szépségű hegyvidéki környezetben áll a tábor

Az EFDSZ idén ötödik alkalommal szervezte meg a nyári gyermeküldést. Július elején 40 fős csapat tölthetett 10 napot a szlovákiai Tajovban. Mivel a legutóbbi tábor két éve volt, így most mindenki kétszer olyan izgatottan várta, hogy újra láthassa régi ismerőseit, és a már eddig is sok szép emléket őrző tábor.

Az első – még napos – nap a rendezkedéssel és az ismerkedéssel telt. Az eddigi tapasztalataink alapján már nem ért minket váratlanul a mindennapos eső, így nem jelentett gondot, ha egy-két órát bent kellett töltenünk, hiszen minden napra jutott valamilyen játékos vetélkedő.

Bár az időjárás nem nagyon kedvezett az erdei kirándulásnak, azért egy besztecebányai városnézésre sort kerítettünk – vásárlással egybekötve.

Amint az eső elállt, s csak egy perc is előbújt a nap, mi rohantunk ki a szabadba játszani, focizni, hogy egyetlen „derűs” pillanatot se mulasszunk el. Egy ilyen alkalommal a tábor tüzet is meggyújtottuk, sőt még kolbászsütésre is jutott időnk a következő zivatarrig. De emlékezetes volt a Mr. és Miss Tajov szépségverseny is, ahol mindenki megmérettetett – nem kis sikerrel. Jutott idő szellemi vetélkedőre is, és persze humorban sem volt hiány: filmeket, reklámokat parodizáltunk egymás szórakoztatására.

Hogy a napi mozgás se maradjon el, esténként kitáncollhattuk magunkat, persze csak akkor, ha a fárasztó reggeli torna után még maradt energiánk.

Tajovban már hagyomány a tábori esküvő, amit most is nagy izgalom és készülődés előzött meg. Több bátor hősszerelmes is akadt, aki vállalkozott, hogy a tábori pap előtt „örök hűséget” fogadjon párjának.

Az idén csak tíz napot tölthettünk együtt, így még gyorsabban elrepült az idő. Elérkezett a búcsúest, de szomorúságunkat enyhítette a vendéglátóinktól kapott igazán finom torta.

Reméljük, a szép emlékek mindekiben megmaradnak a következő táborig, hiszen mi mindig így búcsúzunk: Jövőre, Veled, Ugyanitt!

H.Sz.

SPORTNAPOK A MÁTRAALJÁN

Negyedik alkalommal kerültek megrendezésre az *Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok!* A nagy vétékdedőnek az idén nyár végén Gyöngyös városa adott otthont. Utólag megállapíthatjuk: talán ennél jobban nem is választhatott volna helyszínt az EFDSZ elnöksége, az esemény szervezője.

Rendelkezésre állt a József Attila Szakközépiskola és Kollégium sportlétesítményeivel, a szállás és étkeztetés lehetőségével. Továbbá egy tapasztalt szervező gárda: az emlékezetes felsőtárkányi sportnapokat kiválóan lebonyolító *Eger Erdészeti Rt.* szakemberei, a szakszervezet munkatársai és e terület felelős gazdálkodója, a Gyöngyösolymosi Erdészet műszaki személyzete *Dudás Béla* vezetésével, amely a szervezésben, irányításban jeleskedett. Elismeréssel említem meg a *Mátra Parkettagyár* dolgozóit is, akik a legnehezebb „anyagmozgatási” feladatokat, úgymint 250 asztalt és ötszázal is több széket, valamint az asztalra kerülő ételt-italt szállították profi vendéglátósokat meghazudtoló gyorsasággal és jó kedéllyel. *Bartha Imréné, Pannika, az Egererdő Rt. VSzB elnöke* házaszszonyi alaposággal gondoskodott a népes vendégserreg ellátásáról. Köszönet érte!

A IV. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok, mint rendezvény, kinőtt minden eddigi keretet. Amint azt *Herczeg Miklós* főtitkár megnyitójában elmondta, a kezdeti 250 fős létszám mostanra közel 600-ra duzzadt. A rendezvény sikere azon is múlt, hogy az egyik fővédnökséget vállaló *Jung László* vezérigazgató mögött az április óta *Eger Erdészeti Rt.* (régí nevén *Mátra-Nyugatbükki Erdő- és Fafeldolgozó Rt.*) lelkes csapata a szakszervezetisekkel karöltve tevékenykedett, *Molnár Lászlóval* az élen.

A rendezvény megnyitóját jelenlétével megtisztelte *Kömleí Károly*, Gyöngyös város jegyzője; továbbá az Országos Erdészeti Egyesület képviselőjében *Káldy József* elnök és *Or-*

mos Balázs főtitkár, valamint *dr. Vigh László*, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés elnöke és *dr. Bánk Gábor*, az ÉSzT főtitkára. Több vállalati vezérigazgató is megjelent, személyes példát mutatva versenyzésben vagy szurkolni csapatának.

A versenyeken felkért hivatásos játékvezetők, illetve ilyen irányú tapasztalattal rendelkező versenyzők bíraskodtak. Legnépesebb a lövész és az asztalitenisz versenyszám volt. A férfi és női kispuskalövészetben például 2025 db lőszer fogyott, amit 81 versenyző pufogatott el.

Összesen 21 szervezet küldte el csapatait a nagy megméretésre. Közülük a labdarúgásban 16, kosárlabdában 9 csapat indult. A lövészetben légpuska és kispuska egyéni, valamint a csapatba besorolt három versenyző egyéni gyűjtött pontjai adták a csapateredményeket. Sakkban a csapat- és az egyéni verseny részben különvált, míg asztaliteniszben a párosok számítottak csapatnak.

A számítógéppel összesített eredmények alapján, ahol az első hat helyezett pontszámai számítottak, az *Északerdő Rt. csapata* fölényesen nyert immár harmadszor és ezzel véglegesen elnyerte a vándorszerleget. Második helyezett az *Eger Erdészeti*

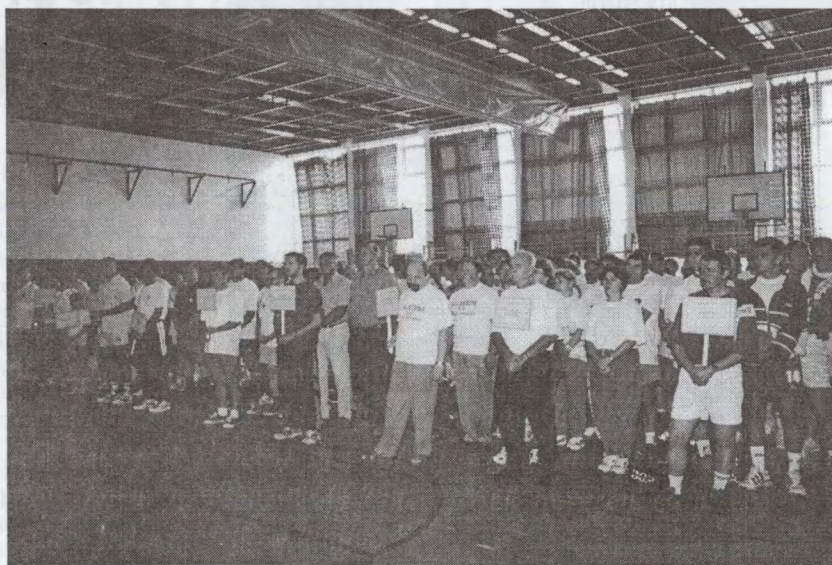
Rt. (MEFAG Rt.), harmadik pedig a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. (SEFAG Rt.) csapata lett.

A versenynapot vacsora előtti kultúrprogram zárta. A Vidrőczki-együttés ifjúsági csoportjának szereplése emlékezetes marad mindannyiunk számára. A baráti találkozó, amely tulajdonképpen egész nap, a versenyek alatt is zajlott, méltó befejezése volt a versengésnek. Aki bírta, „lakodalmás (rock)” hangulatban rophatta a táncot kifulladásig.

Barta László, az EFDSZ elnöke mindenhol jelen volt, ahol valamit helyre kellett tenni vagy lóditani kellett a versengés szekerén. Elmondta, hogy az idei versenyt némileg szerényebb körülmények között rendezték meg, kisebb szervezőgárdával, kevesebb anyagi lehetőséggel, a résztvevők nagyobb közreműködésére is számítva. Bevallotta, hogy nagyon izgultak az elején. Mindannyiunk számára megnyugtató, hogy a kis rendezői csapat jó előkészítéssel eltüntette ezeket a hátrányokat és mi, a résztvevők, semmit nem vettünk észre ebből.

A versenyekből korábban kiesők és a kísérek sem maradtak élmény nélkül. Itt nem a zamatos vörös és fe-

Folytatása a 16. oldalon

Közel 600 versenyző sorakozott fel a megnyitón a gyöngyösi József Attila Szakközépiskola sportcsarnokában

SPORTNAPOK A MÁTRAALJÁN

A kispályás labdarúgásban a Zalaerdő Rt. csapata lett a győztes

Folytatás a 15. oldalról

hér mátraaljai borokra kell csak gondolni, hanem sokan összekötötték az óvárosi sétát a híres Mátra Múzeum megtekintésével. A Mátra kisvasút a később hazautazóknak nyújtott nosz-

talgiautazást a hegység belsejébe. Ezen a hétvégén rendezték Gyöngyösön a veterán autók felvonulással egybekötött találkozóját. Ez a szép kisváros az utóbbi időkben egy kicsit félresodródott a „főútvonalaktól”.

Előnyökkel is jár ez, hiszen csökkent az átmenő forgalom, ezzel azonban kevesebb lett a vendég is. Egy ilyen rendezvény, ahová az ország minden tájáról érkeznek résztvevők, segít abban, hogy közülük többen visszatérjenek családjukkal, barátaikkal. Megéri – megérdemli...

Zsúfolt volt ez a három nap, de egyben emlékezetes is. Lehet fogadkozni, szervezkedni, készülni a jövő évre. Rossznyelvek szerint prémium-feladatnak is ki lehetett volna írni a jó helyezést, mert látszott, hogy néhány erdőgazdaság házi versenyekkel, selejtezőkkel komolyan készült. A befektetett energia haszna azonban Jung László vezérigazgató rövid eladásában felbukkant kulcsszavakkal jellemezhető leginkább: „... a kapcsolatok ápolása, az egymás közötti kommunikáció javítása a munkahelyi és emberi közérzetünket és ezzel forintosítható hasznot, vagy megtakarítást könyvelhetünk el magunknak ebben az anyagi világban.”

Dudás Péter

IV. EFDSZ SPORTNAPOK ÖSSZESÍTETT EREDMÉNYE

Helyezés	Résztevő cég	Labdarúgás	Kosárlabda	Sakk				Asztalitenisz				Kispuska				Légpuska				Össz
	Megnevezés, székhely			Női		Férfi		Női		Férfi		Női		Férfi		Női		Férfi		
				E	CS	E	CS	E	CS	E	CS	E	CS	E	CS	E	CS	E	CS	
1.	Északerdő Rt., Miskolc	4		10	12	1	4	6	10		8	5	12	7	18	7	14	15	16	149
2.	MEFAG Rt., Eger	2		10			8	6		8	16	2	6		4	2	20			84
3.	SEFAG Rt., Kaposvár	10	6			2	10	5	8		2	3	8	3	8					65
4.	Zalaerdő Rt., Nagykanizsa	12				15	12									6		3	8	56
5.	Ipolyerdő Rt., Balassagyarmat					3	8		2	13	16					5	8			55
6.	ERTI, Budapest		3					4	12			5	10			1				35
7.	MEFA Rt., Pécs	8	10															10		28
8.	GYULAJ Rt., Tamási													6	10					16
9.	VÉRTESI ERDŐ Rt., Tatabánya		8						6											14
10.	ÁESZ, Budapest							4										1	8	13
11-12.	NEFAG Rt., Szolnok											6	4					2		12
11-12.	VADEX, Székesfehérvár		12																	12
13.	ÓKOPÁL, Jánoshalma	6																		6
14-15.	GEMENC Rt., Baja													5						5
14-15.	NYÍRERDŐ Rt., Nyíregyháza		3												2					5

Versenyeredmények

Labdarúgás

I. ZALAERDŐ Rt., II. SEFAG Rt., III. MEFA Rt., IV. ÖKOPÁL Kft., V. ÉSZAKERDŐ Rt., VI. MEFAG Rt. 1.

Kosárlabda

I. VADEX Rt., II. MEFA Rt., III. VÉRTESI ERDŐ Rt., IV. SEFAG Rt., V-VI. NYÍRERDŐ Rt., V-VI. ERTI.

Sakk – női

EGYÉNI: I. Antalné Kazinezi Mária – MEFAG Rt., 3 pont, II. Kurucz Jánosné – ÉSZAKERDŐ Rt., 3 pont, III. Nyilas Róbertné – MEFAG Rt., 2,5 pont, IV. Galvácsné Kertész Viktória – ÉSZAKERDŐ Rt., 1 pont, V. Ecsegi Istvánné – ÉSZAKERDŐ Rt., 0,5 pont.

CSAPAT: I. ÉSZAKERDŐ Rt. (Ecsegi Istvánné, Galvácsné Kertész Viktória, Kurucz Jánosné)

Sakk – férfi

EGYÉNI: I. Papp Nándor – ZALAERDŐ Rt., 8 pont, II. Németh József – ZALAERDŐ Rt., 8 pont, III. Németh Diána – ZALAERDŐ Rt., 6,5 pont, IV. Kánya Zoltán – IPOLY ERDŐ Rt., 6 pont, V. Erdélyi Sándor – SEFAG Rt., 6 pont, VI. Szoboszlai Tibor – ÉSZAKERDŐ Rt., 6 pont.

CSAPAT: I. ZALAERDŐ Rt. (Papp Nándor, Németh József, Németh Diána) 21,5 pont, II. SEFAG Rt. (dr. Trapp Imre, Németh Attila, Erdélyi Sándor) 16,5 pont, III. IPOLY ERDŐ Rt. (Kánya Zoltán, Sinógel József, Susán Péter) 16 pont, IV. MEFAG Rt. 1. (Kormos József, Osgyáni Sándor, Járdán Antal) 15,5 pont, V. ÉSZAKERDŐ Rt. (Szoboszlai Tibor, Varga Tibor, Patócs László) 14 pont, VI. MEFAG Rt. 2. (Juhász István, Grizner János, Sinák János) 6,5 pont.

Asztalitenisz – női

EGYÉNI: I. Molnár Józsefné – MEFAG Rt. II. Andricz Zsóka – SEFAG Rt. III. Csókáné Szabados Ildikó – ERTI IV. Kovács Pálné – ÉSZAKERDŐ Rt. V. Nagy Lászlóné – ÉSZAKERDŐ Rt. VI. Veres Lászlóné – ÉSZAKERDŐ Rt.

PÁROS: I. ERTI, II. ÉSZAKERDŐ Rt. 1. III. SEFAG Rt., IV. VÉRTESI ERDŐ Rt., V. ÁESZ Budapest, VI. IPOLY ERDŐ Rt.

Asztalitenisz – férfi

EGYÉNI: I. Bemát János – MEFAG Rt., 1., II. Daróczy Péter – IPOLY ERDŐ Rt., 1., III. Guth József – IPOLY ERDŐ Rt., 1. IV. Komoróczy Csaba – IPOLY ERDŐ Rt. 2. V. Papp István – MEFAG Rt., 2. VI. Csépany Gusztáv – IPOLY ERDŐ Rt. 2.

PÁROS: I. MEFAG Rt. 1. II. IPOLY ERDŐ Rt. 1. III. ÉSZAKERDŐ Rt. 1. IV. IPOLY ERDŐ Rt. 2. V. MEFAG Rt. 2. VI. SEFAG Rt.

Kispuska – női

EGYÉNI: I. Skultéi Mária – NEFAG Rt., 128 pont, II. Földházi Istvánné – ERTI, 125 pont, III. Fejes Lászlóné – ÉSZAKERDŐ Rt., 125 pont, IV. Spingár Péterné – SEFAG Rt., 112 pont, V. Farsangné Tóth Ilona – MEFAG Rt., 94 pont, VI. Titkó Miklósné – ÉSZAKERDŐ Rt., 92 pont.

CSAPAT: I. ÉSZAKERDŐ Rt. (Szoboszlai Tiborné, Titkó Miklósné, Fejes Lászlóné) 285 pont, II. ERTI (Vajda Ágnes, Kovácsné Aranyos Andrea, Földházi Istvánné) 281 pont, III. SEFAG Rt. (Máténé Ninkó Csilla, Mercel Istvánné, Spingár Péterné) 260 pont, IV. MEFAG Rt. (Gáll Viktória, Varga Jánosné, Farsangné Tóth Ilona) 252 pont, V. NEFAG Rt. (Ticsinyina Ludmilla, Pócs Istvánné, Skultéi Mária) 205 pont.

Kispuska – férfi

EGYÉNI: I. Király Attila – GYULAJ Rt., 165 pont, II. Babos Imre – GEMENC Rt., 164 pont, III. Csontos Béla – ÉSZAKERDŐ Rt., 163 pont, IV. Rimaszécsi László – ÉSZAKERDŐ Rt., 158 pont, V. Mercel István – SEFAG Rt., 157 pont, VI. Máté Róbert – SEFAG Rt., 157 pont.

CSAPAT: I. ÉSZAKERDŐ Rt. 1. (Csontos Béla, Rimaszécsi László, Varga László) 472 pont, II. GYULAJ Rt. 1. (Király Attila, Kalauz Csaba, Gálos Csaba) 461 pont, III. SEFAG Rt. 1. (Merce István, Máté Róbert,

Spingár Péter) 421 pont, IV. ÉSZAKERDŐ Rt. 2. (Matisz Norbert, Diénes István, Gulyás Péter) 402 pont, V. MEFAG Rt. 1. (Dudás Béla, Antal József, Hajdú Pál) 399 pont, VI. NYÍRERDŐ Rt. 1. (Terdik Tibor, Baráth Béla, Tamás István) 376 pont.

Légpuska – női

EGYÉNI: I. Bekőné Varró Valéria – ZALAERDŐ Rt., 120 pont, II. Susán Jánosné – IPOLY ERDŐ Rt. 1. 118 pont, III. Szoboszlai Tiborné – ÉSZAKERDŐ Rt. 2. 118 pont, IV. Fejes Lászlóné – ÉSZAKERDŐ Rt. 2. 112 pont, V. Gáll Viktória – MEFAG Rt. 1. 100 pont, VI. Fekete Mária – ERTI, 99 pont.

CSAPAT: I. ÉSZAKERDŐ Rt. 2. (Fejes Lászlóné, Szoboszlai Tiborné, Titkó Miklósné) 288 pont, II. MEFAG Rt. 1. (Farsangné Tóth Ilona, Gáll Viktória, Varga Jánosné) 235 pont, III. IPOLY ERDŐ Rt. 1. (Susán Jánosné, Szarvas Szilárdné, Szvetlik Tünde) 152 pont, IV. MEFAG Rt. 2. (Bíró Károlyné, Nyilas Judit, Nyilas Róbertné) 146 pont, V. MEFAG Rt. 3. Czövek Timea, Deák Józsefné, Molnár Józsefné) 109 pont, VI. ÉSZAKERDŐ Rt. 1. (Földesi Antalné, Grassalkovics Tamásné, Pintyili Lászlóné) 97 pont.

Légpuska – férfi

EGYÉNI: I. Rimaszécsi László – ÉSZAKERDŐ Rt. 1. 176 pont, II. Csontos Béla – ÉSZAKERDŐ Rt. 1. 170 pont, III. Varga László – ÉSZAKERDŐ Rt. 1. 158 pont, IV. Mátó Elemér – ZALAERDŐ Rt. 1. 158 pont, V. Tönköl Péter – NEFAG Rt. 150 pont, VI. Szentpéteri Sándor – ÁESZ Budapest 2. 148 pont.

CSAPAT: I. ÉSZAKERDŐ Rt. 1. (Csontos Béla, Rimaszécsi László, Varga László) 504 pont, II. MEFA Rt. 1. (Földesi Kálmán, Homann János, Satory Endre) 430 pont, III. ZALAERDŐ Rt. 1. (Gaál Sándor, Kovács Endre, Mátó Elemér) 419 pont, IV. ÁESZ Budapest 2. (dr. Gaál György, Macsek Lajos, Szentpéteri Sándor) 386 pont, V. ÉSZAKERDŐ Rt. 2. (Dienes István, Gulyás Péter, Matisz Norbert) 372 pont, VI. ÁESZ Budapest 1. (Dobos Sándor, Klemencsics András, Varga Tamás) 347 pont.

A sportnap végén Jung László, az Eger Erdészeti Rt. vezérigazgatója köszöntö meg a részvételt a versenyzőket. Tőle a képen balra Barta László, jobbra Herczeg Miklós, az EFDSZ elnöke, illetve főtitkára. (Fotók: Bekő György)

Egy nagysikerű gyermekrajz pályázat

A társadalmi szervezetek között egyik partnerünk, a Zöld Kereszt (International Green Cross) igen rangos nemzetközi környezetvédelmi szervezet, 1992-ben Kyotóban alakult, s genfi központtal ma már 30 országban működik. (Nem azonos a régebbi „Zöldkereszt” egészségvédő mozgalommal.) Hazai szervezete 1995-ben csatlakozott hozzá, s eredményesen szervezi munkáját. Az alábbiakban Tarján Lászlóné dr., a magyar szervezet létrehozója és elnöke ismerteti a kiemelkedő sikert aratott ez évi gyermekrajz pályázatát és kiállítását, illetve annak célját és tanulságait.

Szervezetünk alapvető célja a globális és regionális környezetvédelmi gondok közös erővel, nemzetközi összefogással való enyhítése. Emellett egyik legfontosabb törekvésünk a környezet ápolásának, megóvásának, a környezettudat felkeltésének elősegítése az arra éppen legfogékonyabb korosztályban, a gyermekekben.

Az általános környezeti kultúra terén európai viszonylatban nincs éppen előkelő helyezésünk. Mind a hivatásos környezetvédelem – a Környezetvédelmi Minisztérium és országos apparátusa –, mind a „zöld” szervezetek arra törekcszenek, hogy akciókkal, tájékoztatással, neveléssel, tudatformálással enyhítsünk a bizony több területen súlyos környezeti gondjainkon. Ennek keretében *kiemelt figyelmet fordítunk a fiatalságra.*

Tapasztalataink szerint ennek egyik jól bevált eszköze az iskolások számára általunk harmadik éve meghirdetett *környezetvédelmi gyermekrajz pályázat és kiállítás.* 1995-től kezdődően a gyermekrajz pályázat témái a környezet- és természetvédelem egy-egy területe, amelyre ily módon a gyermekek figyelmét felhívjuk, s ez a tervünk a jövőben is. Ebben az évben a 4-14 éves gyermekeknek meghirdetett pályázat témaköre *„A víz, mint élető és tisztító elem”* volt, tekintettel a közelmúltban az ország egyes térségeit sújtó ár- és belvízi eseményekre. Bizonyára ez a megrendítő „élményanyag” okozta a várakozáson felüli érdeklődést. Az ország minden térségéből – sőt még határon túlról is – több mint 1300 pályaművet küldtek be a gyermekek,

és öröndetes volt az általában magas színvonal. Az óvodások beküldött rajzai szerényebbek, de az általános iskolások alkotásainak jelentős része a szaktanárok figyelmét is felkeltette.

Jellemző volt az érzelmdús ábrázolás, az élővilággal való azonosulás (az árvízben elpusztult flóra és fauna), a gazdag tematika és a technikai változatosság. A pályaművek grafittal, akvarell-technikával, temperával, zsírkrétával, szén-íróval, montázzsal készültek, de voltak olaj- és üvegfestmények is. A művészeti iskolákból természetesen nagyobb arányban érkeztek kiemelkedő alkotások.

Mint minden évben, most is *figyelmet keltett néhány kimagasló tehetség, vagyis az „oroszlánkör-mők”* már most megmutatkoztak. A tehetségkutató és feltárás terén jó példa a tavalyi pályázaton feltűnt, akkor 13 éves szegedi *Nagy Katin-ka*, akinek díjnyertes rajzát a genfi nemzetközi gyermekrajz pályázatra is eljuttattuk, s ott erős mezőnyben is helyezést ért el. (Ez a helyezés a kislánynak a szegedi iskolájában, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolában ösztöndíjat biztosított, valamint az M. S. mester művészsképző táborban való nyári részvételt tett lehetővé.)

Az idén beérkezett 1300 pályamű közül az említett iskola lelkes vezetése és a négy szaktanárból alakult bíráló bizottság 160 pályaművet ítelt kiállításra érdemesnek, s ezen belül korosztályonként 6-6-ot, összesen 18-at díjazásra javasolt. Egyes nehezen kategorizálható kiemelkedő pályaművek, amelyeknél üdeségük, szemléletük vagy művé-

szi értékük ezt indokolta, különdíjban is részesültek. Ugyancsak egyedileg tervezett, igényes oklevéllel és tárgyjutalmakkal ismertük el azoknak az iskoláknak a munkáját is, ahol a díjazott gyerekek felkészítése, kiemelkedő háttér-műhelye egyértelmű volt.

A szegedi kiállítás egy héten át sok látogatót vonzott, és a változatos, tehetségről árulkodó művek a látogató gyerekekre, iskolákra ösztönzően hatottak.

A kiállított képek iránt már több iskola és egyéb szervezet érdeklődött. A képek vándorkiállítás keretében történő bemutatása előzetes megbeszélés alapján lehetséges. (Környezetgazdálkodási Intézet, Budapest, VI., Szófia u. 9. Tel: 4/8-3522.)

A pályázatot és a kiállítást a Zöld Kereszt és a Környezetgazdálkodási Intézet közösen szervezte, de az erkölcsi és anyagi támogatásért köszönet illeti a Környezetvédelmi Minisztériumot. Az Oktatási Minisztérium, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, a könyvkiadók és egyéb szervezetek megértő segítsége szintén hozzájárult a sikerhez.

A kívánt cél teljesült. A széles körben igen jó visszhangot kiváltó pályázat és a kiállításon felszínre került gondolat, a szellemi és művészi érték a témára irányította a figyelmet, nagy mozgósító erőnek bizonyult, s kellő módon formálta a gyerekek környezet- és természetvédelmi szemléletét, az élővilág értékeinek megbecsülését.

T.L. dr.

Az új Rába tehergépkocsi

A Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. „Fagazdasági Híradó”-ja beszámolt arról, hogy túljutva az üzemi ún. nyüzópróbákön – már négy darab dolgozik a vállalat erdeiben abból a terepjáró tehergépkocsiból, amelyet a győri Rába Rt. fejlesztett ki a SEFAG Rt. speciális erdészeti kívánalmainak megfelelően faanyagszállítás céljára.

A kritériumok megfogalmazásában és egyéb gyártási szempontok megadásában a győri gyárral előzetesen együttműködött a Soproni Egyetem Erdészeti Géptani Tanszéke, valamint az OEE Erdészeti Gépészeti Szakosztálya is. A beszá-

moló szerint sikeres, jól bevált új jármű egyébként is csapatmunka eredménye. A járóképes alvázat a motorral a Rába gyártotta. A felépítményt a budapesti MEFI Rt. tervezte, gyártását és a Loglift F60 típusú daruval történő felszerelését a kaposvári Erdőgép Kft. oldotta meg.

A következőkben megemlítjük a kiváló erdei terepjárónak bizonyult Rába-Loglift szerelvény néhány fontosabb paraméterét. Hossza 8620 mm, szélessége 2490, magassága 3820, tengelytávolsága 4000+1350, nyomtávolsága 2040 mm. A rakfelület hossza 5500 mm.

Fűrészüzem-fejlesztés

A Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. modernizálja elavult, lehasznált szántódi fűrészüzemét, amihez reorganizációs pályázaton jelentős összegű hitelhez is jutott. A kapacitásbővítést is jelentő beruházás terveit az EKMF Kft. készítette. A 320 m²-es csarnok Frizomat Sigma típ. könnyűszerkezetes épületelemekből készül. Az alapgép olasz Bongioanni gyártmányú rönkhasító szalagfűrészgép, amihez azután daraboló ingafűrész, manipuláló gyorsító körfűrész, sorozatvágó és gyorsdaraboló

csatlakozik a feldolgozási folyamatban. Az anyagmozgatás lánctranszportórón és görgősorokon történik. A keletkezett hulladékot automatizált adagolású fatüzelésű kazánban hasznosítják egy 70 m³-es szárító üzemetelésére és fűtés céljára.

A várhatóan október végéig befejeződő modernizálás nyomán az üzem kapacitása kb. a négyszeresére növekszik és (alapanyagtól, gyártmánytól függően) eléri az évi 8-10 ezer m³-t.

K.P.

Üres tömege 13.150 kg, megengedett hasznos terhelése 10.000 daN. A motor típusa: Rába-D10 TLL-235 E-2, teljesítménye 235 kW (320 LE) 2100 f/min., összlökettérfogata 10.350 cm³. A tengelykapcsoló egytárcsás száraz, hidraulikus működtetésű pneumatikus rásegítéssel. A gumiabroncsok száma 61. A vezetőfülke DAF gyártmányú. A gép üzemóraköltsége mintegy 5.300 Ft/hó.

A beszámoló megjegyzi, hogy ezt a robusztus változatot követheti egy kisebb változat is, pl. könnyebb terepen, síkvidéken dolgozó szállítók számára. Arra is rámutat, hogy a múlt évi rendkívül esős ősz és az idei tavasz során – amikor szinte mindenhol megbénult a szállítás – az új tehergépkocsival fennakadás nélkül, folyamatosan tudtak dolgozni.

k.p.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

IX. évfolyam 3. szám.

Kiadja:
az

Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós
úv. főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László
Dr. Csötönyi József
Fritsch Ottó
Gilicze Péter
Herczeg Miklós (elnök)
Nemes József (titkár)

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:
Gödi Print Kft.
2131 Göd, Pesti út 14.
Tel.: (06) 27-334-574

Felelős vezető: Lakatos Imre

A lap átlagosan negyedévenként
jelenik meg.

Hírlapárúsi forgalomba nem kerül,
terjeszti az EFDSZ.

Hírek

Államfői kitüntetés. A Magyar Köztársaság elnöke az államalapító Szent István király ünnepe, Augusztus 20-a alkalmából a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével (polgári tagozat) kitüntetést adományozta Prof. Dr. Dr. hc. Solymos Rezső okl. erdőmérnök, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, az MTA Agrártudományok Osztályának elnökhelyettese részére.

A köztársasági elnök a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével tüntette ki dr. Sipos András okl. erdőmérnököt, a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Szarvasi Arborétumának tudományos tanácsadóját, címzetes egyetemi tanárt és a mezőgazdasági tudomány kandidátusát.

A köztársasági elnök a Páneurópai Piknik szervezése, s a magyar-osztrák határnak az NDK-állampolgárok előtt történt megnyitása körül kifejtett tevékenységük elismeréseként, e történelmi jelentőségű esemény 10. évfordulója alkalmából dr. Magas László erdőmérnöknek, a Kisalföldi Erdőgazdaság Rt. vezérigazgatójának a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjével (polgári tagozat), dr. Rumpf János erdőmérnöknek, a Soproni Egyetem tanárának pedig a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztjével (polgári tagozat) adományozta.

*

Miniszeri kitüntetés. A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter Augusztus 20-a, nemzeti ünnepünk alkalmából a *Pro Silva Hungariae* (Magyar Erdőkért) Díjat adományozta dr. habil. Kolosár József okl. erdőmérnök, a Soproni Egyetem rektora; Perényi Jenő erdőszaktanár, közgazdász, a Pilisi Parkerdő Rt. nyug. előadója és Telegdy Pál okl. erdőmérnök, a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ) elnöke részére.

*

Lengyel kitüntetés. A Lengyel Köztársaság elnöke (Aleksander Kwasniewski) a Lengyel Köztársaság Érdemrend Tisztikeresztjével (polgári tagozat) kitüntetést adományozta demrend Tisztikeresztjével adományozta

posztumusz néhai Domszky Pál magyar állampolgárnak a varsói felkelés 55. évfordulója alkalmából.

A hír a napi sajtó nyomán azért kívánczok lapunk hasábjaira, mert a kitüntetett személyiség erdészeti dolgozó volt: az egykori Börzsönyi Áll. Erdőgazdaság Kemencei Erdészeti-ének bérelszámolója. S huzamos időn át ellátta erdészeténél a szakszervezeti bizalmi (nem mindig hálás) tisztségét, feladatait is.

Domszky Pál 1905-ben született a felvidéki Herencsvölgyön. 1933-ban költözött Lengyelországba, ott is nősült meg. Az ország kerekén 60 évvel ezelőtti, 1939-ben történt német lerohanása után megszervezte a Magyar Szövetséget. Majd amikor a német főkormányzósággá szüllyesztett országban hivatalosan megszűnt a magyar külképviselet, Domszky látta el az ott élő magyarok képviseletét, s hatékonyan működött közre számos lengyel Magyarországra menekítésében is. A háború után visszatelepült Magyarországra, s (múltán) félve a szovjetektől, az említett Kemencén húzta meg magát családjával. Az erdészettől is vonult nyugállományba, majd Budapesten hunyt el.

*

Kinevezés. A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter Csóka Péter okl. erdőmérnököt, az Állami Erdészeti Szolgálat (ÁESZ) korábbi főigazgató-helyettesét, majd megbízott főigazgatóját sikeres pályázata alapján augusztus 1-i hatállyal az ÁESZ főigazgatójává kinevezte.

*

Halálozás. Szegeden 56 éves korában meghalt Ádám Péter okl. erdőmérnök, aki 1943-ban Gödöllőn született, oklevelét 1966-ban szerezte Sopronban. Szakmai pályafutása túlnyomó részben az erdőrendezéshez fűződött; a szegedi erdőrendezési irodának egy időben vezetője is volt. Sajnos, életének utolsó éveit rokkantnyugdíjasként kellett tengetnie. Szegeden helyezték végső nyugalomra.

*

Erdészeti Albizottság alakult az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságán (Mg.B.) belül. Elnöke az Mg.B. alelnöke: Bebes István országgyűlési képviselő (FIDESZ). Tagjai: Font Sándor (MDF), Kapronczai Mihály János (MIÉP), dr. Kupa Mihály (független), Dr. Kis Zoltán (SZDSZ), dr. Orosz Sándor (MSZP) és Szabó Ferenc (FIDESZ) országgyűlési képviselők.

*

Az MTA EB új vezetősége. A Magyar Tudományos Akadémia osztályainak és bizottságainak körében a közelmúltban végbement tisztújítási folyamat során új vezetőséget választott az Erdészeti Bizottság is. Az EB új elnöke Mátyás Csaba erdőmérnök, az MTA doktora, a Soproni Egyetem intézetigazgató egyetemi tanára. Alelnök Winkler András faipari mérnök, az MTA doktora, a Soproni Egyetem intézetigazgató egyetemi tanára. A bizottság titkára Führer Ernő erdőmérnök, a mezőgazdasági tudomány kandidátusa, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója. (Amint már eléggé ismeretes, lapunk előző számában mi is hírt adtunk erről, az EB előző elnöke, Prof. dr. Dr. hc. Solymos Rezső erdőmérnök, akadémikus a választások során előbbre lépett, az MTA Agrártudományok Osztályának elnökhelyettese lett, ezért nem tudta vállalni tovább az elnöki tisztséget.)

*

Világtalálkozó. Jövőre, a milleniumi esztendőben az Országos Erdészeti Egyesület a székesfehérvári vándorgyűléshez kapcsolódóan tervezi megrendezni a külföldön élő magyar erdészeti szakemberek világtalálkozóját.

*

Vándorgyűlés. Az Országos Erdészeti Egyesület következő vándorgyűlését várhatóan 2000. június 23-24-én rendezni meg az idei májusi szolnoki vándorgyűlésen történt bejelentésnek megfelelően a „királyok városában”, Székesfehérváron. A rendezvény házigazdája a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Rt. lesz.

IX. évfolyam 4. szám, 1999. december

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

*Kellemes
karácsonyi
ünnepeket
és
boldog
új
esztendőt
kíván
az
Erdészeti
és
Faipari
Dolgozók
Szakszervezete*

JANUÁR		FEBRUÁR		MÁRCIUS		JÚLIUS		AUGUSZTUS		SZEPTEMBER	
Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek
1 Szombat	Újév, Fruzsina	1 Kedd	Ignác	1 Szerda	Albin	1 Szombat	Tihamér, Annamária	1 Kedd	Boglárka	1 Péntek	Egyed, Egon
2 Vasárnap	Ábel	2 Szerda	Karolina, Aida	2 Csütörtök	Lujza	2 Vasárnap	Ottó	2 Szerda	Lehel	2 Szombat	Rebeka, Dorina
3 Hétfő	Genovéa, Benjámín	3 Csütörtök	Balázs	3 Péntek	Kornélia	3 Hétfő	Kornél, Soma	3 Csütörtök	Hermína	2 Vasárnap	Hilda
4 Kedd	Titusz, Leona	4 Péntek	Ráhel, Csenge	4 Szombat	Kázmér	4 Kedd	Ulrik	4 Péntek	Domonkos, Dominika	4 Hétfő	Rozália
5 Szerda	Simon	5 Szombat	Ágota, Ingrid	5 Vasárnap	Adorján, Adrián	5 Szerda	Emese, Sarolta	5 Szombat	Krisztina	5 Kedd	Viktor, Lőrinc
6 Csütörtök	Boldizsár	6 Vasárnap	Dorottya, Dóra	6 Hétfő	Leonóra, Inez	6 Csütörtök	Csaba	6 Vasárnap	Berta, Bettina	6 Szerda	Zakariás
7 Péntek	Attila, Ramóna	7 Hétfő	Tódor, Rómeó	7 Kedd	Tamás	7 Péntek	Apollónia	7 Hétfő	Ibolya	7 Csütörtök	Regina
8 Szombat	Gyöngyvér	8 Kedd	Aranka	8 Szerda	Zoltán	8 Szombat	Ellák	8 Kedd	László	8 Péntek	Mária, Adrienn
9 Vasárnap	Marcell	9 Szerda	Abigél, Alex	9 Csütörtök	Franciska, Fanni	9 Vasárnap	Lukrécia	9 Szerda	Emőd	9 Szombat	Ádám
10 Hétfő	Melánia	10 Csütörtök	Elvira	10 Péntek	Ildikó	10 Hétfő	Amália	10 Csütörtök	Lőrinc	10 Vasárnap	Nikolett, Hunor
11 Kedd	Ágota	11 Péntek	Bertold, Marietta	11 Szombat	Szilárd	11 Kedd	Nóra, Lili	11 Péntek	Zsuzsanna, Tiborc	11 Hétfő	Teodóra
12 Szerda	Ernő	12 Szombat	Lídia, Livia	12 Vasárnap	Gergely	12 Szerda	Izabella, Dalma	12 Szombat	Klára	12 Kedd	Mária
13 Csütörtök	Veronika	13 Vasárnap	Ella, Linda	13 Hétfő	Krisztián, Ajtony	13 Csütörtök	Jenő	13 Vasárnap	Ipoly	13 Szerda	Kornél
14 Péntek	Bódog	14 Hétfő	Bálint, Valentin	14 Kedd	Matild	14 Péntek	Őrs, Stella	14 Hétfő	Marcell	14 Csütörtök	Szeréna, Roxána
15 Szombat	Lóránt, Loránd	15 Kedd	Kolos, Georgina	15 Szerda	Nemzeti ünnep, Kristóf	15 Szombat	Henrik, Roland	15 Kedd	Mária	15 Péntek	Enikő, Melitta
16 Vasárnap	Gusztáv	16 Szerda	Julianne, Lilla	16 Csütörtök	Henrietta	16 Vasárnap	Valter	16 Szerda	Ábrahám	16 Szombat	Edít
17 Hétfő	Antal, Antónia	17 Csütörtök	Donát	17 Péntek	Gertrúd, Patrik	17 Hétfő	Endre, Elek	17 Csütörtök	Jácint	17 Vasárnap	Zsófia
18 Kedd	Piroska	18 Péntek	Bernadett	18 Szombat	Sándor, Ede	18 Kedd	Frigyes	18 Péntek	Ilona	18 Hétfő	Diána
19 Szerda	Sára, Márió	19 Szombat	Zsuzsanna	19 Vasárnap	József, Bánk	19 Szerda	Emília	19 Szombat	Huba	19 Kedd	Vilhelmina
20 Csütörtök	Fábián, Sebestyén	20 Vasárnap	Álmos	20 Hétfő	Klaudia	20 Csütörtök	Illés	20 Vasárnap	Állami ünnep, István, Vajk	20 Szerda	Friderika
21 Péntek	Ágnes	21 Hétfő	Eleonóra	21 Kedd	Benedek	21 Péntek	Dániel, Daniella	21 Hétfő	Sámuel, Hajna	21 Csütörtök	Máté, Mirella
22 Szombat	Vince, Artúr	22 Kedd	Gerzson	22 Szerda	Beáta, Izolda	22 Szombat	Magdolna	22 Kedd	Menyhért, Mirjam	22 Péntek	Móric
23 Vasárnap	Zelma, Rajmund	23 Szerda	Alfréd	23 Csütörtök	Emőke	23 Vasárnap	Lenke	23 Szerda	Bence	23 Szombat	Tekla
24 Hétfő	Timót	24 Csütörtök	Mátyás	24 Péntek	Gábor, Karina	24 Hétfő	Kinga, Kincső	24 Csütörtök	Bertalan	24 Vasárnap	Gellért, Mercedesz
25 Kedd	Pál	25 Péntek	Géza	25 Szombat	Iren, Irisz	25 Kedd	Kristóf, Jakab	25 Péntek	Lajos, Patrícia	25 Hétfő	Eufrozina, Kende
26 Szerda	Vanda, Paula	26 Szombat	Edina	26 Vasárnap	Emánuel	26 Szerda	Anna, Anikó	26 Szombat	Izso	26 Kedd	Jusztina
27 Csütörtök	Angelika	27 Vasárnap	Akos, Bátor	27 Hétfő	Hajnalka	27 Csütörtök	Olga, Liliána	27 Vasárnap	Gáspár	27 Szerda	Adalbert
28 Péntek	Károly, Karola	28 Hétfő	Elemér	28 Kedd	Gedeon, Johanna	28 Péntek	Szabolcs	28 Hétfő	Ágoston	28 Csütörtök	Vencel
29 Szombat	Adél	29 Kedd	Szökőnap	29 Szerda	Augusztó	29 Szombat	Márta, Flóra	29 Kedd	Beatrix, Erna	29 Péntek	Mihály
30 Vasárnap	Martina	30 Csütörtök		30 Csütörtök	Zalán	30 Vasárnap	Judit, Xéna	30 Szerda	Rózsa	30 Szombat	Jeromos
31 Hétfő	Marcella	31 Kedd		31 Péntek	Árpád	31 Hétfő	Oszkár	31 Csütörtök	Erika, Bella		

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETE

2000

ÁPRILIS		MÁJUS		JÚNIUS		OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER	
Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek	Napok	Névnapok, ünnepek
1 Szombat	Hugó	1 Hétfő	Munka ünnepe, Fülöp, Jakab	1 Csütörtök	Tünde	1 Vasárnap	Malvin	1 Szerda	Marianna	1 Péntek	Elza
2 Vasárnap	Áron	2 Kedd	Zsigmond	2 Péntek	Kármén, Anita	2 Hétfő	Petra	2 Csütörtök	Achilles	2 Szombat	Melinda, Vivien
3 Hétfő	Buda, Richárd	3 Szerda	Timea, Irma	3 Szombat	Klotild	3 Kedd	Helga	3 Péntek	Győző	3 Vasárnap	Ferenc, Olívia
4 Kedd	Izidor	4 Csütörtök	Mónika, Flórián	4 Vasárnap	Bulusu	4 Szerda	Ferenc	4 Szombat	Károly	4 Hétfő	Borbála, Barbara
5 Szerda	Vince	5 Péntek	Györgyi	5 Hétfő	Fatime	5 Csütörtök	Aurél	5 Vasárnap	Imre	5 Kedd	Vilma
6 Csütörtök	Vilmos, Bíborka	6 Szombat	Ivett, Frida	6 Kedd	Norbert, Cintia	6 Péntek	Brúnó, Renáta	6 Hétfő	Lénárd	6 Szerda	Miklós
7 Péntek	Herman	7 Vasárnap	Gizella	7 Szerda	Róbert	7 Szombat	Amália	7 Kedd	Rezső	7 Csütörtök	Ambrus
8 Szombat	Dénes	8 Hétfő	Mihály	8 Csütörtök	Medárd	8 Vasárnap	Koppány	8 Szerda	Zsombor	8 Péntek	Mária
9 Vasárnap	Erhard	9 Kedd	Gergely	9 Péntek	Félix	9 Hétfő	Dénes	9 Csütörtök	Tivadar	9 Szombat	Natália
10 Hétfő	Zsolt	10 Szerda	Ármin, Pálma	10 Szombat	Margit, Gréta	10 Kedd	Gedeon	10 Péntek	Réka	10 Vasárnap	Judit
11 Kedd	Szaniszló	11 Csütörtök	Ferenc	11 Vasárnap	Pünkösöd, Barnabás	11 Szerda	Brigitta, Gitta	11 Szombat	Márton	11 Hétfő	Árpád
12 Szerda	Gyula	12 Péntek	Pongrácz	12 Hétfő	Pünkösöd, Villó	12 Csütörtök	Miksa	12 Vasárnap	Jónás, Renátó	12 Kedd	Gabriella
13 Csütörtök	Ida	13 Szombat	Szervác, Imola	13 Kedd	Antal, Anett	13 Péntek	Kálmán, Ede	13 Hétfő	Szilvia	13 Szerda	Luca, Ottília
14 Péntek	Tibor	14 Vasárnap	Bonifác	14 Szerda	Vázul	14 Szombat	Helén	14 Kedd	Aliz	14 Csütörtök	Szilárda
15 Szombat	Anasztázia, Tas	15 Hétfő	Zsófia, Szonja	15 Csütörtök	Jolán, Vid	15 Vasárnap	Teréz	15 Szerda	Albert, Lipót	15 Péntek	Valér
16 Vasárnap	Csongor	16 Kedd	Mózes, Botond	16 Péntek	Jusztin	16 Hétfő	Gál	16 Csütörtök	Ódön	16 Szombat	Etelka, Aletta
17 Hétfő	Rudolf	17 Szerda	Paszka	17 Szombat	Laura, Alida	17 Kedd	Hedvig	17 Péntek	Hortenzia, Gergő	17 Vasárnap	Lázár, Olimpia
18 Kedd	Andrea, Ilma	18 Csütörtök	Erik, Alexandra	18 Vasárnap	Arnold, Levente	18 Szerda	Lukács	18 Szombat	Jenő	18 Hétfő	Augusztó
19 Szerda	Emma	19 Péntek	Ivó, Milán	19 Hétfő	Gyárfás	19 Csütörtök	Nándor	19 Vasárnap	Erzsébet, Zsóka	19 Kedd	Viola
20 Csütörtök	Tivadar	20 Szombat	Bernát, Felícia	20 Kedd	Rafael	20 Péntek	Vendel	20 Hétfő	Jolán	20 Szerda	Teofil
21 Péntek	Konrád	21 Vasárnap	Konstantin	21 Szerda	Alajos, Leila	21 Szombat	Orsolya	21 Kedd	Olivér	21 Csütörtök	Tamás
22 Szombat	Csilla, Noémi	22 Hétfő	Júlia, Rita	22 Csütörtök	Paulina	22 Vasárnap	Előd	22 Szerda	Cecília	22 Péntek	Zénó
23 Vasárnap	Húsvét, Béla	23 Kedd	Dezso	23 Péntek	Zoltán	23 Hétfő	Nemzeti ünnep, Gyöngyi	23 Csütörtök	Kelemen, Klementina	23 Szombat	Viktória
24 Hétfő	Húsvét, György	24 Szerda	Eszter, Eliza	24 Szombat	Iván	24 Kedd	Salamon	24 Vasárnap	Emma	24 Vasárnap	Ádám, Éva
25 Kedd	Márk	25 Csütörtök	Orbán	25 Hétfő	Vilmos	25 Szerda	Blanka, Bianka	25 Kedd	Katalin	25 Hétfő	Karácsony, Eugénia
26 Szerda	Ervin	26 Péntek	Fülöp, Evelin	26 Kedd	János, Pál	26 Csütörtök	Dömötör	26 Vasárnap	Virág	26 Kedd	Karácsony, István
27 Csütörtök	Zita, Mariann	27 Szombat	Hella	27 Szerda	Magdolna	27 Péntek	Szabina	27 Hétfő	Virgil	27 Kedd	János
28 Péntek	Valéria	28 Hétfő	Emil, Csanád	28 Csütörtök	János, Pál	28 Szombat	Simon, Szimonetta	28 Kedd	Stefánia	28 Csütörtök	Kamilla
29 Szombat	Péter	29 Kedd	Janka, Zsanett	29 Szerda	Péter, Pál	29 Vasárnap	Nárcisz	29 Szerda	Taksony	29 Péntek	Tamás, Tamara
30 Vasárnap	Katalin, Kitti	30 Csütörtök	Angéla, Petronella	30 Csütörtök	Pál	30 Hétfő	Alfonz	30 Csütörtök	András, Andor	30 Szombat	Dávid
31 Hétfő		31 Szerda		31 Péntek		31 Kedd	Farkas			31 Vasárnap	Szilveszter

Millenniumi beköszöntő

Nagyot ugrik a naptár számozása néhány nap múlva. Akkorát, amekkorára nem adatott meg és majdan nem is fog megadatni száz- és százmilliónyi embertársunknak, mert ezer évenként csak egyszer élük meg a szerencsések. (Ámbár eme kiváltságosak száma a mostani alkalommal potom 6 milliárd.) Század-, s egyben ezredfordulóhoz érkezünk: belépünk a 2000. esztendőbe!

Hagyjuk meg annak a vitának az eldöntését azoknak, akik szeretnek a hasonló kérdéseken spekulálni, hogy az előttünk álló esztendő vajon a XX. század utolsó, vagy a XXI. század első éve. Ugyanis

számunkra, magyarok számára mindenképpen többet – még többet – jelent ez a ritka alkalom, mint egy ezer évenként egyszer előforduló dátumváltás. Nekünk – köztudottan – millennium: a magyar állam megalapításának ezredik évfordulója.

A történelemtudomány úgy tudja, hogy Esztergomban 1000. december 25-én, karácsonykor koronázták királlyá nyugat-európai szokás szerint Géza nagyfejedelem fiát, a hatalmat már 997 óta gyakorló, s a katolikus keresztységben pogány Vajkból kereszténnyé változott Stephanust, vagyis I. Istvánt, akit azután 1083 óta szentként tisztel a nemzet. Ezzel az aktuálisan a magyar nemzet nomád törzsszövetségből európai típusú állammá, királysággá vált és volt 945 évig.

Miért kívánczik ez az egyszerű kis történelmi lecke egy szakmai lap hasábjaira? Azért, mert

ez az esemény, miként az egész nemzet életében, úgy szakmánk, a magyar erdészet története szempontjából is nagy fontoságúnak bizonyult.

Érdemes az évforduló alkalmából emlékeztetni, hogy már a királyság első századában kialakult a hatalmas királyi erdőbirtok, részben a nomád magyar törzsek által meg nem szállt erdős területek királyi tulajdonba vonása, részben az új rend ellen lázadó, de sorra-rendre leverett törzsi arisztokraták birtokainak elkobzása révén. István király jól tudta, hogy a hatalom (a fegyverek hatalma is) a

gazdaság erején nyugszik. Némi túlzással ezeket az említett királyi erdőket tekinthetjük az állami erdők őseinek. A védelmükre, kezelésükre és használatukra létrehozott királyi erdőgazdálkodás szervezetét pedig az állami erdészet őseinek. Ezt a szervezetet az Árpád-házi királyok korában a királyi erdőővők, királyi vadővők (és a királyi vízóvók), valamint a különféle királyi vadászok alkották. Azokon a vidékeken, ahol különösen sok királyi erdő volt, külön erdőispánságokat hoztak létre az erdőuraldom gazdálkodásának vitelére.

Az erdőővők katonás szervezetben: tizedekbe, századokba osztva, általában külön falvakba telepítve, saját tisztjeik, tiznagys, száznagys vezetése alatt látták el feladatukat.

Talán ennek is tulajdonítható, hogy az államerdészeti szervezet mindig katonás fegyelmű fegyveres testület volt.

Az erdőispánság élén a nagytekintélyű erdőispán állt. A mai Magyarországon területén a legismertebb és legfontosabb a bakonyi erdőispánság volt, amelynek központját az emléktáblával is megjelölt hölgyközi várrom jelzi. Ennek a vezetője volt a királyi vadászok ispánja is, ami országos méltóságot jelentett. Saját tisztjeik vezetése alatt állottak a királyi bölényvadászok, a hódvadászok (hódászok), a solymászok stb. (Mindezt szépen, részletesen leírta neves erdészeti és vadásztörténészünk, dr. Csöre Pál a középkori erdőgazdálkodásról szóló értékes könyvében.)

Millenniumi beköszöntőmet azért kezdtem az ezer évvel korábbi tények felelevenítésével, hogy

lássuk és legyünk rá büszkék: ezer éves múltja van a mi szakmánknak, a magyar erdészetnek!

Nem sok más szakma dicsekedhet hasonló történelmi tradícióval.

Természetesen nincs arra mód, hogy a magyar erdészeti, faipari és vadászati évezredek történetét e helyen áttekintsem. Csúpan emlékeztetek arra, hogy miután a XIX. században, az 1848-as forradalom vívmányaként a földhözkött jobbágyból szabad földműves és favágó vált, a liberális pol-

gári piacgazdaság keretei között létrejött munkásmozgalom talaján megindult a szakszervezeti szervezkedés a mi szakmánkban is. A fámunkások mindig a szakszervezeti mozgalom élvonalába tartoztak. De tudunk az erdei munkások megmozdulásairól is.

Szakszervezetünk története is benne van az évszázad, az évezred történetében. A millennium alkalmából emlékezzünk erre is.

A dátumváltás azonban nemcsak a visszatekintés, az emlékezés alkalma, hanem az előrettekintés is. Van mire gondolnunk. A társadalmi-gazdasági átalakulás új kihívásokat hozott a dolgozó emberek, s így szakszervezetünk számára is. A piacgazdasági rendszer új gondokat vet fel az erdőgazdálkodásnak mind az állami, mind a magánszektorában, különösen az utóbbiban. A nagy profitszerzési igyekezet közepette egyetlen munkáltató sem feledkezhet meg arról, hogy változatlanul létezik a Munka Törvénykönyve, léteznek az élet, egészség és testi épség védelmére, a biztonságos munkavégzésre irányuló rendszabályok. S a törvény betűjén túlmenően léteznek az emberség irántlan erkölcsi normái is.

Szakszervezetünknek változatlanul feladata a XXI. században is a dolgozó emberek, az erdészeti-faipari munkások és alkalmazottak érdekeinek képviselése, védelme!

Feladatunknak tartjuk az erkölcsi elvek, a szakmai etika fölötti örökösödést is, amelynek nagyon egyszerű az alapelve: tedd a jót és ne tégy rosszat!

Sok-sok gondolat merül még fel bennem a történelmi század- és ezredforduló kapcsán. Úgy gondolom azonban, hogy ezeket célszerűbb lesz majd „menet közben”, a munkás hétköznapi napok során közreadni. Újévi, egyben millenniumi beköszöntőmet azzal zárom, hogy szakszervezetünk nevében boldog, sikeres új évet kívánok szakágazatunk minden dolgozójának, az ERFA Híradó minden kedves olvasójának és szívből kívánom, hogy váljanak valóra vágyaik a 2000. esztendőben!

Barta László
az EFDSZ elnöke

A vitorlához szél is kell

Alapszervezeteink titkárainak legutóbbi országos értekezlete – amelyet Budapesten, szakszervezetünk központjában tartottak Barta László elnökünk vezetésével – vitaülés jellegű volt. A „piszkos anyagiak”, vagyis szervezetünk pénzügyei képezték a tanácskozás központi tárgyát. Az efféle megbeszélések nem éppen szórakoztatóak, de nagyon fontosak, s olykor indulattól sem mentesek. Hiába: törekvéseinkhez, céljaink eléréséhez a lelkesedés, az ügyszeretet önmagában nem elegendő. *Amint a vitorlás hajónak is szüksége van szélre a vitorlához, úgy egy szervezetnek is szüksége van anyagiakra munkája folytatásához, az előrehaladáshoz.*

*

Szakszervezetünk pénzügyi rendszerét idestova már egy évtizede, még megalakításakor határoztuk meg. Az azóta eltelt évek alatt számos változás ment végbe a pénz- és vagyongazdálkodást, adózást stb. szabályozó törvényekben, rendeletekben. Ezért – működőképességünk megőrzése, napi munkánk, további céljaink anyagi alátámasztása és egyes kérdésekben a törvényes felelősség egyértelművé tétele érdekében – *most már halaszthatatlan volt pénzgazdálkodásunk korszerűsítésének napirendre tűzése.*

Az egyik ilyen fontos téma volt a tagdíjfizetés ügye. A téma a tagságot közvetlenül nem érinti, mert nincs szó a tagdíj mértékének megváltoztatásáról. Az az aktív keresők esetében bruttó fizetésük 1 %-a. Ami újraszabályozásra szorul, az a közös működés fenntartásához nélkülözhetetlen hozzájárulás, annak stabilizálása a működés fenntartása és tervezhetősége érdekében.

*

Az elgondolás az, hogy a tagdíjbevételeddigi, százalékos arányú felosztása helyett egy évi fix összegű fejkvóta képezné a közös költségekhez történő hozzájárulást, mégpedig a nyilvántartott aktív kereső tagok létszáma alapján. Ez biztosabbá, kiszámíthatóbbá tenné mind az alapszervezeti, mind a központi pénzügyi tervezést és a pénzügyi tervre épülő munkaprogramok összeállítását. Sőt, az alapszer-

vezeteket érdekeltté tenné bevételeik növelésében, mert az állandó összegű fejkvóta befizetése után a bevétel többi része – bármekkora összegű és bármilyen eredetű az – az alapszervezetnél maradna.

*

Ez az utóbbi szempont, tudniillik, hogy egy alapszervezet nem csupán a tagdíjakból tehet szert bevételekre, hanem más forrásokból is – már egy összekötő szempontot jelentett a másik napirendre tűzött téma irányában is. Nevezetesen arról volt szó, hogy mindazon helyeken, ahol ennek lehetőségei, feltételei fennállnak, illetve megteremthetők, *alapszervezeteink a jelenlegi származtatott jogi személy státusból önálló jogi személyé léphetnének elő, s az EFDSz-ben az alapszabályokban rendezett módon szövetségi tagként vennének részt a közös érdekvédelmi, érdekképviseleti munkában.*

Az említett, ehhez szükséges feltételek csak a nagyobb erdészeti részvénytársaságok mellett működő alapszervezeteink esetében látszanak fennállni. Kis alapszervezetek esetében ez nemigen lehetséges, s nem is kívánja senki; ezek változatlanul az eddigi státusukban működnének továbbra is az EFDSz kebelében.

*

Arról, hogy ez a tervezet nem teljesen elméleti lábakon áll, tanúskodott Csávic János alelnök felszólalása. Ő a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. mellett működő alapszervezetünknel megtett átalakulási lépések eddigi tapasztalatait adta közre az össztitkári értekezleten. (Elmondása szerint Somogyban a nagyobb vállalatok szakszervezetei már mind ilyen rendszerben működnek.)

Csávic kolléga tapasztalata szerint pénzgazdálkodásuk egyszerű, mivel egy pontosan és naprakészen vezetett pénztárkönyv elegendő bizonylat az ellenőrzésre hivatott hatóságok számára. Így nem lenne szükség egy központi szövetségi könyvelés és számvitel többmillió forintot történő fenntartására. A tagdíjbevétele, ha csupán ezzel rendelkezik a szakszervezet, adómentes jövedelemnek számít. Ők

azonban *vállalkozói jövedelemre is számítanak a jövőben*, mivel a törvények értelmében tevékenységi profiljukba illő vállalkozást folytathatnak (pl. üdültetés).

*

Világos, hogy ha a szervezeti fejlődés ebbe az irányba mozdulna el az EFDSz esetében is, akkor a jogilag önállóvá váló alapszervezeteknek az EFDSz-hez, mint szövetséghez való kapcsolódásainak jogi, pénzügyi, vagyoni stb. kérdéseit az alapszabályokban nagyon pontosan és kölcsönösen rögzíteni kell. Különösen akkor, ha az alapszervezetek egy része (esetleg nagyobb része) a „vállalkozó szakszervezet” jellegét venné fel.

Persze, mint minden újdonság esetében, aggályok is elhangzottak az össztitkári értekezleten a két vitaponttal kapcsolatban. Nem vezet-e mindez a taglétszám csökkenéséhez? Nem bontja-e meg a szakszervezet egységét, nem vezet-e az EFDSz alkotórészeire történő széthullásához? A pénzügyi kérdésekre történő koncentráció nem vonja-e el a figyelmet a szakszervezet tulajdonképpeni rendeltetéséről, az érdekvédelmi munkáról? Hová vezet majd az egyes alapszervezetek közötti jogállási különbözőség? Hogyan lenne megosztható (decentralizálható) a jog és a kötelesség a szövetségben belül? Milyen eszközökkel lehet fenntartani a hatékony együttműködéshez szükséges szövetségi felelősséget és szolidaritást (erkölcsi vagy más szankciókkal)?

*

Az össztitkári értekezlet mostani ülésén még nem kívánt határozni a felvetett kérdésekben. Hanem azzal ért véget, hogy szűkebb pátriájában minden titkár átgondolja a javaslatokat, számol, szoroz és oszt, hogy melyik megoldást tartaná a legkedvezőbbnek alapszervezete szempontjából. A szakszervezetünk pénzügyi reformjával kapcsolatos döntést azonban tovább halogatni már nem lehet, mert ahogyan rámutattunk: „a vitorlához szél is kell”!

Dr. K. P.

Tanulmányút Lengyelországban

Október utolsó napjaiban – az „évszakhoz képest” átlagon felüli, verőfényes, kellemes időben – tett látogatást elnökségünk Lengyelországban, az ottani Erdészeti Szakszervezet vezetőinek meghívására.

Hétfagyi delegációnk, átutazva Szlovákia szebbnél-szebb tájain (Besztercebánya, Alacsony-Tátra, a Poprád folyó völgye, Szepesség, a Magurák) a déli órákban érkezett meg Krynicára, partner szakszervezetünk rehabilitációs szanatóriumába. *Krynica* közel 20.000 lakosú dél-lengyelországi fürdőváros a Keleti-Beszkidékben, hegyekkel körülvett csodálatos környezetben. Megérkezésünkkor Jerzy Przybilsky, a szakszervezet elnöke, Wicislaw Wankiewicz elnökhelyettes és az elnökség több tagja fogadott bennünket.

Ebéd, rövid hivatalos megbeszélés, majd városnézés volt a program. A második napon *Krakkóba* indultunk, ahol a régió 300.000 ha-os erdőgazdaságának vezérigazgatója, dr. Alfred Kroll és munkatársai voltak házigazdánk. Az erdőgazdasági központ tanácstermében igen érdekes, tanulságos eszmecsere folytattunk a gazdasági és szakszervezeti vezetőkkel, újra felismerve azt, hogy a térségben mennyire hasonlóak a problémáink és milyen sokat tudunk tanulni egymástól. Ebéd, majd szakavatott idegenvezetővel *Krakkó* nevezetességeivel ismerkedtünk.

A harmadik napon szemerkélő esőben, vigasztalannak tűnő időben indultunk *Zakopánéba*, ahol ragyogó napsütés, csodálatos panoráma fogadott bennünket. Itt megtekintve a várost, az erdőgazdaság szállás- és üdülési lehetőségeit, a „csereajánlatokat, a vendéglátókkal közösen elköltött ebéd után indultunk haza azzal a felismeréssel, hogy a hagyományos lengyel-magyar barátság ma is élő valóság, ennek megnyilvánulásait nap mint nap tapasztaltuk.

(g.s.)

A képen baloldalon a magyar delegáció a lengyel házigazdákkal
(Fotó: Kálmán József)

**„Kultúránk
az erdő irtásával
kezdődött,
és csak az erdő
fenntartásával
maradhat fenn”**

(H. Leibundgut)

Közép-európai szakszervezeti konferencia Prágában

Szakszervezeti világszövetségünk, az IFBWW közép-európai szekciója november közepén Prágában ülésezett. A tagországok szakszervezeti vezetőin kívül részt vett a tanácskozáson Jill Bowling, a világszövetség területi koordinátora is. Az összejövetel témája a szakmai certifikáció munkavállalókat is érintő garanciái és a térségi szakszervezeti szakmai oktatás, továbbképzés kérdései voltak. A résztvevők megállapodtak a 2000. év ezirányú tenni-

valóiról és arról, hogy a jövő év elején Zágrábban találkoznak, ahol megvitatják a világszövetség közeledő kongresszusának dokumentumait és ajánlásokat tesznek azzal kapcsolatban.

Szakszervezetünket Herczeg Miklós, az EFDSz főtitkára, a régió alelnöke képviselte a megbeszéléseken.

H.M.

Nyugdíjasoknak – nyugdíjasokról

1999: az Idősek Nemzetközi Éve

Korábban ENSZ határozat született arról, hogy világszerte az 1999. év: az Idősek Nemzetközi Éve. Ennek keretében került sor hazánkban október 15–17-én Debrecenben az Országos Nyugdíjas Találkozóra, amelyen szakszervezetünk nyugdíjas bizottságát 14 fő képviselte. A színes programban szerepelt nyugdíjas fórum, kulturális gálaműsor, zenés baráti találkozó. A háromnapos ünnepségen mintegy 1500-an vettek részt az ország minden tájáról.

A fővédnökséget Göncz Árpád köztársasági elnök vállalta fel, míg a kormányt Harrach Péter miniszter képviselte, akinek ünnepi megnyitó beszéde egyes érzelmeket keltett. A miniszter biztató szavak mellett nem ígért semmi konkrétumot, a kormány nem „üzent”. Beszédének tartalmát úgy lehetne összegezni, hogy az idősek, nyugdíjasok öntevékenyen segítsenek magukon. Javasolta például, hogy az idős emberek vegyenek egy kutyát, amelyben örömeiket lelik. Nem lesznek társtalanok, nem lesz magányérzetük, nem fogják feleslegesnek érezni magukat, mert a napi háromszori kutyasétáltatás feladatát is jelent számukra.

Az idősek fóruma, amelyet a Nyugdíjas Kamara elnöke, Mihalovits Ervin, valamint Bleyer Jenő, a Nyugdíjasok Szövetségének elnöke vezetett, már izgalmasabbra sikerült. A több óráig tartó fórumon többek között az alábbi kérdések vetődtek fel:

- A 20 %-kal nem megoldott az öregségi nyugdíjak emelése. Ennél sokkal nagyobb teher nehezedik az egyedül maradt vállára.

- Szinte kibírhatatlan a rendszeres gyógyszeráremelés, mivel állandóan szűkül a közgyógyellátottak köre. Sok nyugdíjas egyszerűen nem tudja kiváltani a számára szükséges gyógyszereket.

- Nagy gond a temetkezések árának gyors növekedése. Ma már tarthatatlan a temetési segély 15.000 Ft-os maximálása.

- Jelenleg 250 milliárd forint a társadalombiztosítás kinnlévősége. Úgy érzékelték a jelenlévők, hogy a kormány nem tett meg mindent annak behajtása érdekében.

- Többen felvetették, ha a nyugdíjemeléseket differenciálták, akkor a családi pótlékot miért nem?

- A polgári kormány előtérbe helyezi és hangoztatja a családpolitikát, de az idősek úgy érzik, hogy az egyedül élő nyugdíjas már a kormány szerint nem család.

- Többen felvetették az egyedül élők számára a kedvezményes telefon bevezetésének lehetőségét. Számukra a telefon nem munkaeszköz, hanem sokszor életmentő segítség.

- 70 évről a kormány szállítsa le 65 évre a tv ingyenes használatát.

- A szociális otthonok bővítése mellett szükséges volna a házi ápolási rendszer bővítése is.

- Nagy tetszést kiváltó megállapítás volt, hogy a kormány a legtöbb felvetett kérdésre úgy reagál: „nincs rá lehetőség, mert nincs benne a költségvetésben”. A nyugdíjas, ha a hó végén jön a villanyszámlás, gázsámlás, mondhatja-e azt, hogy sajnos ez nincs benne a költségvetésében?

A rendezvénysorozat végén a résztvevők állásfoglalást fogadtak el, amely a következő főbb pontokat tartalmazza:

- Az időskorúak aktív részesei legyenek képviseleteik révén azon törvények és rendelkezések kidolgozásában, amelyek sokukat lényegesen érintenek. Alkotmányos jog, hogy megőrizzük az egész élet munkájával szerzett életszínvonalat.

- Esélyt és tetteket kérünk az idős emberek felemelkedésére úgy, ahogyan a kormányprogram hirdeti: „Hazánkban olyan értékrend érvényesüljön, ahol mindenkinek esélye van a jólétre és a felemelkedésre.” A „méltóságteljes idősor” ígérete után végre a megvalósítás tetteit várjuk.

- Társadalmunk jövőorientált, mindenki rohan, s csak előre néz. De mi lesz a sorsa annak, akit fáradtsága, kora, betegsége megállni kényszerít? A semmibe taszításnak ugyan nincs itt a veszélye, de a csendes „elsorvasztásnak” igen. Aki csak a nyugdíjak reálértékének megőrzését ígéri, az konzerválja a mai viszonyokat. Ez

Az EFDSz nyugdíjas küldöttségének egy része a Debrecenbe történt megérkezéskor

pedig a társadalmi fejlődéstől történő leszakadást, a szegénység ígéretét, a reménytelenséget jelenti. Elengedhetetlennek tartjuk – a GDP növekedésének függvényében – a nyugdíjak reálértékének folyamatos növelését, az évenkénti nyugdíjmelés biztosítási elv alapján történő, egységes mértékű megvalósítását.

– Nem tűrhető el, hogy a jogban járatlan idős emberek mind szélesebb köre olyan kiszolgáltatott helyzetbe kerüljön, amelyben lakhatási lehetőségeiket vagy pusztán létüket is veszély fenyegeti. Tekintettel kell lenni arra is, hogy a nyugdíjasok 42 %-a – több, mint egy millió ember – 70 éven felüli. Közöttük a férfiak 26, a nők 52 százaléka elvesztette házastársát és egy nyugdíjból él.

– Az öregkor közérzetének meghatározó és legtöbb gondot okozó eleme a betegség. Megengedhetetlen, hogy az egészségügyi piacosodásának túlzásai miatt az idős emberek nem, vagy csak korlátozottan juthatnak hozzá a megfelelő szintű egészségügyi ellátáshoz. A legnagyobb veszélyt a gyógyszerek árának a nyugdíjához képest irreális emelése és a közgyógyellátási lista fokozott szűkítése jelenti.

– Az öregkor egyik jellemző tünete a társadalmi kapcsolatok beszűkülése. Ezért állami, önkormányzati kedvezményeket kell adni az idős emberek részére a közgyűjteményi és közművelődési intézmények látogatásához, a sportlétesítmények, a gyógy- és strandfürdők igénybeviteléhez. Legyen ingyenes az egyedül élő nyugdíjas számára a tv előfizetési díj 70 év alatt is.

– Nyugtalanítónak tartjuk az idősök körül napjainkra kialakult helyzetet. Különösen azt, hogy életkörülményeik megismerésére, a teendő intézkedésekre irányuló párbeszéd a hatalom és a társadalom között egyáltalán nincs, vagy csak vontatottan halad.

– A nemzet számára fontos, hogy az idősök ne képezzenek passzív réteget a lakosságon belül. Közös törekvésünk a kormánnyal azt eredményezheti, hogy az idős magyar állampolgárok is megkapják a társadalomtól azt a gondoskodást és segítséget,

Egy nem mindennapi nyugdíjas találkozó

Még szép őszi időben bonyolították le az Északerdő Rt. nyugdíjasainak hagyományos találkozóját a Ládi Fűrészüzem kultúrtermében, amelyen kb. 100-an vettek részt.

A szakszervezeti titkár nyitotta meg a találkozót. Utána Tasi Lászlóné gazdasági vezérigazgató-helyettes részletesen ismertette az Északerdő Rt. eredményeit. Hallhattuk, hogy az eredmény pozitív, a jelenlegi létszám mintegy 800 fő, és mik a tervek a jövőt illetően. Megemlítette, hogy a nyugdíjas munkatársakat szem előtt tartva minden évben – mint eddig is – megrendezik ezeket a találkozókat, megbecsülésként. Kérte a nyugdíjasokat, hogy használják ki a zsóri üdülőt, hiszen ők fokozottabban rá vannak utalva ezen szolgáltatásra.

Megemlékeztünk egyperces néma felállással az elmúlt év négy halottjáról. Köztük sajnos én is érintve voltam, drága Öcsém által.

Időközben megjelent körünkben a 100 éves Vásárhelyi Jenő nyugdíjasunk, akit nagy tapssal, szeretettel fogadtak a jelenlévők, valamint a vállalat részéről ajándékkal. Elmesélte röviden az életét. Mint vele dolgozó, én is jól ismertem. Az a szellemi frissesség, ami Jenő bácsiban megvan, ez az élete titka, hogy ilyen hosszú ideig meg tudta őrizni testi, lelki erejét. Mindannyiunk nevében ilyen gazdag életet kívánunk neki a továbbiakban is!

A megemlékezések után a szakácsokat dicsérő finom pörkölt adta meg a jelenlévők hangulatát. Ez a dicséret az előkészítőket, a felszolgálókat, az (önkéntes) szervezőket és mindenkit megillet, akik ebben közreműködtek.

Köszönet a részvénytársaság vezetőségének, szakszervezetének, hogy ezt a találkozót lehetővé tették és még névre szólóan csodás kis emlékkártyát is kaptunk, utalvány kíséretében. Régi erdész családhoz tartozom, de régen nem voltam ilyen találkozózn. Igen-igen meghatódtam és igazi szeretettel gondolok az ott eltöltött évekre, hiszen már 1939-től kötődésem volt – nemcsak a csodás épülethez, hanem az egész Erdőgazdasághoz.

Jó volt látni a volt kollégákat és emlékeim sora ezzel is gazdagodott.

Tóth J. Ilona
Miskolc

amelyet az ENSZ Világszervezete meghatározott az idősök érdekében.

A fentiekben kívántam beszámolni az Idősök Világnapja hazai eseményeiről. Szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottsága az egyik következő lapszámban fogja ismertetni saját tevékenységét.

Varga György
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

**„Szeressétek egymást,
mint ahogy én Titeket
és a magyar erdőt
szerettem!”**

(Kaán Károly sírfelirata, 1940)

„Minden nagy ember élete arra figyelmeztet bennünket, hogy mi is kiválónak tehetjük életünket és ha eltávozzunk, nyomot hagyhatunk magunk után az idő homokjában.”

(Stuhlmann P., 1933.)

A legnagyobb magyar erdész

Ezzel a páratlan jelzővel illeti a pártatlan utókor dr. kálnoki Bedő Albert erdész mérnököt, aki 160 éve, 1839. december 31-én született. Mégpedig Erdélyben, egy kis faluban, Sepsikőröspatakon egy szerény anyagi helyzetű unitárius lelkész, dr. Bedő Lajos öt gyermeke közül elsőként.

Az évforduló alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztályának Erdészeti Bizottsága emlékülést rendezett Budapesten, az MTA Roosevelt-téri székházának pompás dísztermében, amelyre többek között meghívták a Bedő Albert Emlékérem összes élő kitüntetettjét. Jellemző volt a téma iránti nagyfokú érdeklődésre, hogy a jókora termet teljesen megtöltötték a résztvevők.

Prof. dr. dr. hc. Solymos Rezső akadémikus, az emlékülés szervezője és levezető elnöke bevezető előadásában elmondotta, hogy ezzel a mostani megemlékezéssel pótolni kívánták annak az emlékbeszédnek az elmaradását, amelyet annak idején szokás volt elmondani az MTA részéről az elhunyt akadémikusok fölött. Bedő ugyanis az MTA levelező tagja is volt, a tudós testületbe 1885-ben történt beválasztása alapján. Halála idején (1918. október 20.) azonban a zűrzavaros közállapotok, a forradalmi események közepette erre nem került sor. S a megemlékezés azután elmaradt a következő nyolc évtizedben is. Napjainkban azonban maga az MTA vezetősége szorgalmazza a régi akadémikusok emlékének felelevenítését valamilyen kerek számú évforduló alkalmából (még ha az nem is jubileumi jellegű), életművük megmentését az elfeledéstől.

Solymos Rezső elsősorban az erdészeti politika és a tudománypolitika összefüggésének szemszögéből közelítette meg Bedő tevékenységét. Őt követően dr. Király Pál tekintette át az aposztrofált személyiség egész életrajzát, igyekezvén megvilágítani nem csupán szakmai munkásságát, hanem sokoldalú közéleti szereplését is. Kál-

dy József, az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) elnöke pedig azt mutatta be, hogy az OEE napjainkban miként folytatja intézményesen a bedői életművet.

A három előadót követően három felkért és három spontán felszólaló lépett még az előadói emelvényre (dr. Madas András, Barátossy Gábor nevében Wisnovszky Károly és dr. Kovács Jenő, valamint Bakonyi Imre, dr. Andor József és dr. Dózsa József). A hozzászólók lényegében mind azt elemezték különböző megközelítésben, hogy mit jelent a ma erdészenek Bedő és munkássága. Bakonyi Imre Bedő-díjas erdész (Zirc) külön megköszönte, hogy az emlékülés apropóján végre sor kerülhetett a Bedő-díjasok első országos találkozására és elszavalta az erre az alkalomra írt „Pohárköszöntő 1999” című, saját költésű szép versét.

Ezek után kísérletet teszek arra, hogy dióhéjban összefoglaljam: miért is tekinti Bedőt az utókor „a legnagyobb magyar erdésznek”, miért nevezte el róla 1957-ben az OEE a legnagyobbra értékelt szakmai kitüntetést, a Bedő-díjat.

Országunk az 1848-as forradalommal a modern polgári társadalmi berendezkedés útjára lépett. Ez a folyamat azonban valójában a viszonylagos nemzeti függetlenség visszanyerése, az 1867-es kiegyezés után vett nagy lendületet. A polgári liberális piacgazdaság fellendülésében fontos szerepet játszott a történelmi Magyarország gazdag természeti kincseinek kiaknázása. Ezek között szerepelt a hatalmas erdővagyon is. Ennek szakszerű, gazdaságos hasznosítását azonban akadályozta az erdészeti fejletlensége. Az erdőkre rászabadult szakszerűtlen rablógazdálkodás pedig egyenesen az erdőgazdálkodás jövőjét ásta alá.

Az Országgyűlés az erdők védelme és az erdőgazdálkodás szakszerűbbé tétele érdekében – az erős politikai ellenkezéssel szemben is – megalkotta ugyan az első modern polgári erdőtörvényt, az 1879. évi

XXXI. törvénycikket. A törvény holt betűjét azonban élő, a valóságot formáló erővé kellett változtatni a hétköznapi gyakorlatban ahhoz, hogy célját elérje.

Ez az utóbbi hatalmas történelmi feladat találta meg a maga emberét Bedő Albertben, aki jószerével már a selmeci akadémia kapuján 1864-ben történt kilépése óta igen aktív részese volt a szakmai közéletnek. Élharcosa volt az Országos Erdészeti Egyesület, mint a valódi magyar erdészeti szakmai érdekképviseleti-érdekvédelmi és fejlesztő szervezet 1866-ban történt létrehozásának. Ezt követően pedig 1880-ig titkára, majd első alelnöke lett a hatalmas lendülettel munkálkodó szervezetnek. Kezdetben a toll, a tudathatásolás fegyverével harcolt a modern magyar erdészeti, azon belül az önálló erdészettudomány megteremtéséért szakújságíróként, 1867-től 1871-ig az OEE évkönyveinek szerkesztőjeként, 1872-től 1899-ig pedig az „Erdészeti Lapok” felelős szerkesztőjeként.

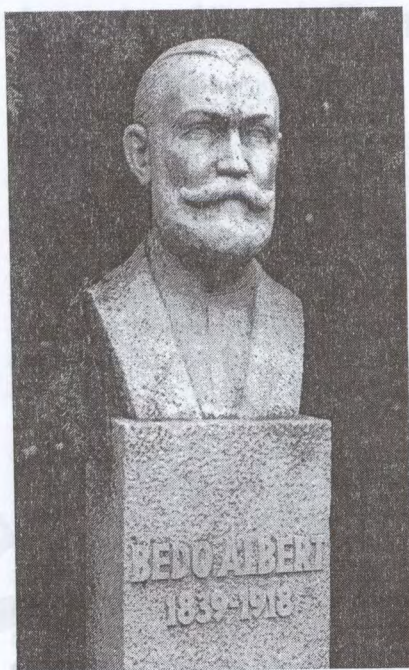
Főállásban állami köztisztviselőként 1868-tól a Pénzügyminisztérium erdészeti osztályán dolgozott különböző rangú beosztásokban, s Divald Adolf és Wagner Károly keze alatt részt vett az erdőtörvény előkészítésében. Az említett nagy végrehajtási feladat azonban akkor hárult rá, amikor az erdőügyek a PM-től a Földművelésügyi Minisztérium hatáskörébe kerültek és ott 1881-ben országos főerdőmesterré, 1885-ben pedig államtitkárrá nevezték ki!

Bedő nagy szervezőkészséggel, Bakarattal és energiával, jövőbe látó módon oldotta meg az erdő-törvény végrehajtását. Ki kell ebből emelni az erdészeti közigazgatás korszerűsítését, az államerdészeti háromlépcsős szervezetének létrehozását, valamint a hatósági jóváhagyáshoz kötött erdőgazdasági üzemterv kötelező alkalmazását a gazdálkodásban a törvény hatálya alá sorolt erdőterületeken.

Ezek időtálló intézkedéseknek bizonyultak, de megvalósításuk során Bedőnek számos súlyos politikai és szakmai problémát kellett megoldania. Politikai síkon meg kellett birkóznia az üzemterv kötelező alkalmazása ellen berzenkedő befolyásos földbirtokosok, haszonbérlok és más, az erdőből hasznat húzók ellenállásával, akik a vagyoni szabad használatának erőszakos korlátozását látták ebben. Ez pedig ellenkezett a liberálkapitalizmus legfőbb elvével, a magántulajdon szabadságának háboríthatatlanságával, amellyel szemben Bedő a hosszútávú társadalmi közérdeket igyekezett érvényesíteni. (Nem egy fennmaradt korabeli – rendszerint még kézzel írt – üzemtervben láthatjuk, hogy annak jóváhagyó záradékolását személyesen Bedő végezte saját kézjegyével. Jelzi ez is, hogy mekkora fontosságot tulajdonított az üzemterv szerinti, szabályozott erdőgazdálkodás megszilárdításának.)

Abban, hogy a politikai küzdelmekben Bedő nem maradt alul a feudális osztállyal szemben, hanem sikerült a törvényt érvényre juttatnia, bizonyára szerepe volt annak a körülménynek is, hogy két nagytekinélyű, befolyásos politikus állt mögötte. Ez a két Tisza-testvér volt, egyben az erdőtörvény tető alá hozója: Tisza Lajos és annak bátyja, Tisza Kálmán. Utóbbi 1875-től 1890-ig, vagyis egyhuzamban 15 éven át volt az ország miniszterelnöke. Lajos öccse pedig 1866-ban egyik alapító tagja volt az OEE-nek, 1868-tól első alelnöke és az egyesület törvényelőkészítő bizottság vezetője, 1875-től – 1898-ban bekövetkezett haláláig – igen aktív és kreatív elnöke. Két alkalommal is volt miniszter, s mintegy két évtizedig országgyűlési képviselő. Bedő Albertnek az Egyesületben egyszerre volt főnöke, munka- és harcostársa, s barátja, ugyanakkor természetesen bátyja politikájának feltétlen támogatója. Ez a kettős, erős politikai hátszél segíthette Bedőt a közéleti harcok mezején. S övta őt, a címek-rangok és vagyoni nélküli, csupán tehetsége és szorgalma révén a közélet magas szférájába felemelkedett tisztviselőt az elgáncsolástól.

Szakmai problémája leginkább az volt Bedőnek, hogy nem állt rendelkezésére elegendő jól képzett er-

Bedő Albert szobra a róla elnevezett erdészeti iskola parkjában, Ásotthalmán

dészeti szakember a törvény gyakorlati végrehajtásához. Államilag intézményesített alsó- vagy középfokú erdészképzés alig folyt az országban (csupán a keszthelyi gazdasági és erdészeti tanintézetben, s talán még az eddig eléggé ismeretlen történetű nagyszebeni iskolában). A selmeci Bányászati és Erdészeti Akadémián folyó erdőmérnök képzés is erőteljes modernizálásra szorult mind tartalmi tekintetben, mind az oktatás technikai feltételeinek szempontjából.

Bedő vezetői működése alatt négy állami erdész szakiskola is létesült az országban (Ásotthalmán, Liptóújvárott, Temesvár-Vadászerdőn és Görögyszentimrén). S talán nem járunk messze az igazságtól, ha feltételezzük: nem a véletlen műve, hogy ugyanezen idő alatt a selmeci akadémia modernizálása során elsőként az a pompás ún. erdészeti palota épült fel, amelyhez ma is olyan áhitatos lellekkel zarándokolnak el a magyar erdészek, mint a hívó muzulmánok Mekkába.

Nem csupán köztisztviselőként, államigazgatási szervezőként bizonyult nagyra és maradandót alkotónak Bedő Albert. Nagy volt a szervezeti kereteket szellemi tartalommal megtöltő tudósnak is. Például az erdészeti szakiskolák részére maga írt tankönyvet „Erdő-őr” címmel, s ebből a kilenc kiadást elért könyvből erdész-

generációk egész sora sajátította el a szakmai tudnivalók alapjait. Szakíróként megjelentetett publikációinak a száma 350 körül van.

Legnagyobb műve „A Magyar Állam erdősegeinek gazdasági és kereskedelmi leírása” című négykötetes, nagyszerű térképmelléklettel ellátott hatalmas alkotása, amelynek ez a végső változata 1896-ban a Millennium tiszteletére jelent meg. A történelmi Magyarország erdeiről sem azelőtt, sem azóta nem jelent meg hasonló részletességű monográfia. Amikor az MTA 1885-ben levelező tagjai közé választotta, akadémiai székfoglaló értekezését is „Magyarország erdősegeiről” címmel tartotta. Tudományos érdemeinek elismeréseként a kolozsvári egyetem díszdoktorává választotta.

Nagyívű tudományos munkássága mellett figyelme kiterjedt korának társadalmi-szociális problémáira is és ennek során szeretettel fordult az erdei munkások felé.

Erdészeti tevékenysége mellett Bedő sokoldalú közéleti ember is volt: nyugállományba vonulása után 1896-tól két választási cikluson át országgyűlési képviselő, a Székely-Egyesület elnöke, a Magyarországi Unitárius Egyház gondnoka, a Magas Fenyőfa-Társaság „főfenyője”, az Országos Magyar Vadászati Védegylet igazgatóságának tagja stb. Számos magas hazai és külföldi kitüntetésnek is birtokosa volt, továbbá tiszteletbeli tagja hazai és külföldi társadalmi szervezeteknek. Talán minderről és életének más részleteiről többet megtudhat majd a T. Olvasó, ha a bevezetőben ismertetett emlékülés kötetbe foglalt előadásainak megjelentetéséhez az illetékeseknek sikerül anyagi fedezetet előteremteni.

Bedő Albert halál porában viszatért abba az erdélyi földbe, amelyből vétetett. Egyszerű keretezett sírban nyugszik a háromszéki Kálnok község csendes unitárius temetőjében szeretett édesanyja, dr. Bedőné Jancsó Anna sírjának közelében. Úgy hírlík, hogy a jótét kezek által nyolcvan év után is rendben tartott síron elég rendszeresen lehet látni magyar nemzeti színű szalaggal átfont koszorút is.

Dr. Király Pál

Az Alföldi Erdőkért Egyesület tanulmányútja Svájcban

Az Alföldi Erdőkért Egyesület hagyományos tanulmányútját 1999-ben harminc résztvevővel Svájcba vezette. Joggal vetődik fel a kérdés: mit kerestek az alföldi erdészek a hegyeiről híres Svájcban? Nos, úgy gondolom, hogy a tanulmányozott témák mindegyike hasznos volt, vagy azért mert hozzájárult a szakmai műveltség fejlesztéséhez (a Biolley-féle szálaló erdő), vagy azért, mert itthon is megvalósítható koncepciókkal találkoztunk (közösségi erdőgazdálkodás).

Az első svájci szállásunk a nyugat-svájci Lyss erdészeti szakiskolában volt, ami a magyar középfokú erdészeti szakoktatás részéről egy külön tanulmányutat is megérne. Sajnos, a mi programunkba nem fért bele az iskola meglátogatása, így csak a kitűnően felszerelt konyháját és kollégiumát ismertük meg.

A Biolley-féle szálalás

Az első szakmai programunkba a Jura-hegységben lévő, Val de Travers nevű völgyben található kis falucska, Couvet erdejében került sor. Itt kísérletezte ki Henry Biolley az azóta klasszikussá vált szálaló erdőgazdálkodást, az ún. ellenőrző módszert.

Magyar erdésznek ritkán van alkalma a szálaló erdőgazdálkodást tanulmányozni. Erre a legjobb terep Couvet falu erdeje, ahol tanösvények és szakszerű vezetés tesz izé érthetővé és szemléletessé a szálalást. Az erdőt Oberson erdőfelügyelő úr mutatta be.

Couvet erdejét, mint Neuchatel kanton erdeinek nagy részét, 1869-ig extenzíven, egyszerű szálalással kezelték, amelynek az irányítása a községi vezetésre tartozott. Az 1869. évi neuchатели erdőtörvény létrehozott egy állami erdészeti szolgálatot, amely hozzáfogott az erdők rendbetételéhez.

Bevezették a Németországban általánosan gyakorolt szegélyes felújítóvágásokat. Szerencsére Couvet erdeit alig érintette ez az átalakítás. Így Biolley viszonylag jó terepet talált a francia Gurnaud által kidolgozott módszer gyakorlati kipróbálásához és továbbfejlesztéséhez.

Biolley az erdőgazdálkodás általános célját a következőkben fogalmazta meg: *fát kell termelni a lehető*

legnagyobb mennyiségben és a lehető legnagyobb értékkel, de a lehető legkisebb költséggel és folyamatosan. Ezt csak úgy lehet megvalósítani, ha minél inkább hagyjuk dolgozni a természetet; csak akkora fatőkét hagyunk, amekkora az optimális folyónövedéket és a legkedvezőbb évi kamatot adja; a talajt árnyaljuk, az erdei ökoszisztémát pedig védjük. Nem végzünk tarvágásokat, de még felújítóvágásokat sem.

Az eljárás – a maga klasszikus formájában – csak erősen árnytűró fafajokból (lúc- és jegenyefenyő, bükk, hegyi juhar) álló állományokban alkalmazható, ahol szélsőséges esetben előfordulhat az is, hogy egy-egy fa akár 100 évig is árnyalásban él, de ha ekkor fényhez jut, még képes újabb 100 évig növekedni. Az eljárást ellenőrző módszernek nevezte el, mert ötévenként minden erdőrészletbe visszatért és egyedi felvételezéssel ellenőrizte a beavatkozások hatását. Módszerének alapelvei a következők:

- az állomány összesített felvétele;
- minden fakitermelés lábon álló fatömegének ellenőrzése;
- egy sajátos, egyezményes fatér-fogat táblázat alkalmazása;
- rögzített határu erdőrészletek kialakítása.

Biolley úgy találta, hogy a hatékonyan működtethető fatőke 350 m³/ha. Az ötévenkénti rendszeres felvételezések eredményeit összehasonlította és ennek alapján döntötte el a beavatkozások mértékét. A felvételezés során a 20 cm-nél vékonyabb fákat nem vette figyelembe. A felmért törzseket három csoportba sorolta, amelyek átmérői a következők:

- vastag fa 55- cm
- közepes fa 35-50 cm
- vékony fa 20-30 cm

Bevezette a silv (sv) fogalmát, ami szintén tömör köbmétert takar, amellyel azonban ki akarta fejezni, hogy az álló fák térfogatának megálapítása jelentős hibákat rejt.

Az általunk meglátogatott erdőben 1890 óta megszakítás nélkül folyik a Biolley-féle szálalás.

A termőhelyi adatok a következők: éves csapadék (1952/1991. év átlagában) 1290 mm

évi átlaghőmérséklet 6,5 °C

(a közelben van Svájc leghidegebb pontja, ahol nem ritkán -40 °C-ot is mérnek); a vegetációs periódus hossza 5 hónap; tengerszint feletti magasság 760-1020 m; talajképző kőzet: jura-mész; talaj: humuszkarbonát, illetve a lejtő felső részén rendzina; természetes növénytakarulás:

900 m-ig Abieti-Fagetum petasitetosum és elymetosum; 900 m felett Dentario-Fagetum

Az állomány adatai:

a szálalással érintett terület: 163 ha
az évente kitermelt fatér-fogat: 280 m³
az állományalkotó fafajok: jegenyefenyő, lúc, bükk, hegyi juhar
folyónövedék: az elmúlt 100 év során 6,0-10,8 sv/ha/év között változott, az átlag 8,1 sv/ha/év

a kitermelt fa 17 %-a vékony, 28 %-a közepes és 55 %-a vastag fa;

az állomány a szálalóerdőkre jellemző, szabályos koreloszlást mutatja; az 1970-es évek óta jelentősen megnőtt az őz állomány, ami erősen akadályozza az újulat fejlődését;

Gazdálkodási adatok: Svájcban az 1980-as évek első felétől folyamatosan csökkennek a faárak, ugyanakkor progresszíven növekednek a munkabérek. Emiatt a nehéz terepviszonyok között működő erdőgazdálkodás többnyire veszteséges. Ez alól kivétel Couvet, ahol az éves árbevétel és költség a következőképpen alakul:

	CHF/év	CHF/m ³	CHF/ha
árbevétel	161.587.-	126.-	992.-
költségek	123.564.-	96.-	758.-
eredmény	38.023.-	30.-	234.-

Községi erdőgazdálkodás Isérables-ban

A község Valais kanton déli részén, a Rhone egyik déli mellékvölgyében, a tenger szintje felett kb. 1100 m-rel fekszik. Neve a juhar régi francia nevéből származik. Lakosainak száma jelenleg mintegy 1050 fő, akik főleg szarvasmarha tenyésztésből élnek. Jelentős számban lakják a

falut olyanok is, akik a hagyományos mezőgazdálkodás mellett eljárnak valamelyik közeli városba dolgozni. A falu egészen 1942-ig szinte teljesen el volt zárva a külvilágtól, amikor megépült a ma is üzemelő kabinos drótkötélpálya. Addig csak keskeny, gyalogosan és öszvérekkel járható ösvényen lehetett megközelíteni a teljes önellátásra berendezkedett falut. Tekintettel arra, hogy a faluba vezető országúton lévő alagútban az autóbuszunk nem fért volna el – két kolléga kivételével – mi is a kötélpályával mentünk fel a faluba. (Ők ketten, tériszonyuk miatt, lent vártak meg bennünket Riddesben a sörözőben...)

Isérables határa több, mint 2000 m szintkülönbséget hidal át, a Rhone völgyétől, 500 m tengerszint feletti magasságból 2750 m-ig emelkedik. Területe 1532 ha, melyből 770 ha hasznosított mezőgazdasági terület, 347 ha terméketlen és 32 ha lakott, illetve infrastrukturális terület.

A falu lakossága a szaracénok leszármazottainak tartja magát, aminek megvannak a történelmi bizonyítékai is. Csoportunkat Narcisse Crettenand úr, polgármester fogadta, aki barna bőrével élő bizonyítéka az arab származásnak.

A svájci burzsoázia

Mint a Valais-i falvak többségére, Isérables-ra is jellemző a kettős községi irányítás, amely a községi önkormányzatból és a tőle független burzsoáziából (*bourgeoisie*) áll. Mivel a falu határában lévő összes erdő a burzsoázia tulajdonában van, nem érdektelen utánanéznünk, hogy mit is takar ez a fogalom, amely többünknek, akiknek a marxista szóhasználat még ismerős, eléggé pejoratív értelmű.

Egyes történészek a burzsoázia eredetét a IV. századra vezetik vissza, amikor germán törzsek hódították meg Valais-t. Mások úgy vélik, hogy a burzsoázia eredete a kisparaszti érdekvédelmi, gazdasági csoportosulásokban keresendő, melyek a hűbéri viszonyok ellen jöttek létre. Nos, itt Svájcban ez a fogalom eredetileg az őslakosok előjogokkal felruházott, érdekvédelmi csoportját jelenti, akik a hűbéri viszonyok felszámolása után közös használatba kapták a havasi legelőket és az erdőket. Nagyjából a magyar erdő- és legelőbirtokosságok-

Svájc, 1999. szeptember

nak felel meg a fogalom. A burzsoá közösség és a községi önkormányzat koncepcióját az 1848-as svájci alkotmány erősítette meg, amely elismerte minden svájci polgár azonos politikai jogait a szülőhelyén. Ettől fogva az azonos községhez tartozók egyszerre lehetnek tagjai a burzsoáziának és az állandó helyi lakosságnak, azaz a polgárságnak. Hozzátehetjük, hogy ezek az elvek a francia forradalom szabadságesezméiben gyökereznek, ami elindította a községi önkormányzatok kialakulását. Idővel a burzsoázia sokat veszített jelentőségéből, szerepe ma inkább csak a következőkre terjed ki:

- az őslakói közösségek erősítése a burzsoáziai jogokkal és a tisztelbeli burzsoáziával;
- a burzsoázia vagyonának – erdők, havasi legelők – kezelése;
- az általános érdekvédelem erősítése és támogatása.

Svájcban nagy megtiszteltetés valamely község burzsoáziájához tartozni. A tagság örökölhető, de meg is vásárolható.

A fa mint nyersanyag és jövedelemforrás

Az önellátás korszakában az erdő sokoldalú hasznát biztosított a falunak, mindenekelőtt saját felhasználási nyersanyagot. A kitermelt fa alapvetően két kategóriába volt sorolható.

Fűrészipari választék – lakóházak és mezőgazdasági épületek épí-

tésére, fűrészelt vagy faragott gerendákhoz; zsindelynek; az épületek belső berendezéséhez, amit tömör fából készítettek; a hidak és az öntözőcsatornák építéséhez.

A környéken rendkívül fejlett az öntözőes kertgazdálkodás. Nem csak a Rhone völgyében, hanem fent a hegyi falvakban is. Itt a szintvonal mentén vezetett, deszkákból ácsolt, kis esésű csatornákon vezetik a vizet, ha kell, akár harminc kilométerre is.

Tűzifa – a háztartások és a helyi ipar elsődleges energiaforrása.

A polgármester úr büszkén mutatta be a befejezéséhez közeledő községi fűtőművet. Elkészülte után az összes közintézményt és a lakások egy részét is az ott megtermelt hőenergiával fogják fűteni. A fűtőanyag a községi erdőben megtermelt és felaprított tűzifa.

A burzsoázia erdejében 1992-ig rosszul szervezett gazdálkodás folyt. Ekkor állami támogatásból, a szomszédos Nendaz faluval közösen létrehoztak egy erdőkezelő szervezetet, amely szakszerűen végzi az erdőgazdálkodást. A jelenlegi erdészeti politika, amelynek főbb eszközei Svájcban is a kötelezés, a tiltás és a támogatás, nagyon kedvez az ilyen jellegű összefogásnak.

Az éves fakitermelés 700-800 m³. Az átlagos évi növedék rendkívül kicsi, 2,3 m³/ha, de a fásított havasi

Folytatása a 12. oldalon

Az Alföldi Erdőkért Egyesület tanulmányútja

Folytatás a 11. oldalról

legelőkön csak 1,1 m³/ha. Az erdőgazdálkodás jelentős veszteséggel jár a gyenge növedék, a csökkenő faárak és a növekvő bérek miatt. Míg 1940-ben 1 m³ fa eladási árából 30 óra 18 perc munkaidőt tudtak fedezni, addig 1984-ben már csak 4 óra 36 percet.

Emiatt az erdők elsődleges rendeltetése nem a fatermelés, hanem a lakott területek védelme az erózió és a lavina ellen. Egy kb. 50 éves erdő halmozott létesítési és fenntartási költsége kb. 150.000 CHF. Ezzel szemben egy 40-50 éves élettartamú, fából készült, lavina elleni védmű költsége 800.000 CHF. Ezért a svájci kormány jelentős összegekkel támogatja az erdőtelepítést és az erdőgazdálkodást. A védelmi rendeltetés mellett fontos szerepet játszanak az erdők a turizmusban is.

Az erdőbirtokosság tudatában van annak, hogy noha a jelenlegi feltételek között lehetetlen gazdaságosan fenntartani az erdőket Svájcban, de az erdőművelés felhagyása hozzájárulna a nagy erdőtömbök egészségi állapotának legyengüléséhez, és lehetetlenné tenné az elsődleges védelmi rendeltetés érvényesülését.

Az Iséablesban töltött nap folyamán felgyalogoltunk a kb. 1400 m magasán megépített erdészeti központig. Onnan gyalogosan átmentünk Nendazba. Innen kötélpályával mentünk fel kb. 2200 m magasra, ahonnan szintén gyalogosan ereszkedtünk le Európa legidősebb vörösfenyőjéhez, ami kb. 1800 m magasságban áll, több hasonló méretű vörösfenyő társaságában, egy alpesi legelőn. A kerülete több, mint 12 m. A legelőn egyébként „harci” tehenek legeltek. Ezeket kifejezetten azért tenyésztik, hogy a tavaszi kihajtáskor, illetve az őszi behajtáskor tartott ünnepség keretében rendezett versenyeken megmérkőzzenek egymással. A legerősebb tehen lesz a királynő, aminek az értéke több tízezer svájci frank is lehet.

A mintegy 15 km-es gyalogtúra nehézségeit feledtette a gyönyörű, napsütéses idő és a csodálatos magashegységi táj. A nendazi kötélpálya felső állomásától jól látszott nyugatra a Dents-du-Midi csipkés gerince, északon a Berni-felföld, délnyugatra

pedig a Grand Combin 4000 m fölé nyúló csoportja.

Községi erdőgazdálkodás St. Jeanban

Ez a falu három lényeges dologban különbözött az előzőtől. Közúton is megközelíthető, bár a nagy Ikarus egy-egy kanyart csak többszöri oda-vissza tolatás után tudott bevenni, miközben a tériszonyban szenvedő kollégákat a hideg verejték verte ki, mert alattunk az Anniviers-völgy több száz méter mély szakadéka tángott! Mindössze 400 lakosa van; lakosai a hunok-magyarok leszármazottainak tartják magukat!

Csoportunkat a falu polgármestere, René Zufferey úr fogadta, aki egyben a helyi burzsoázia elnöke is. A falu bemutatása után átadta a szót Bernard Savioznak, aki ismertette az anniviardok történetét, a körökben végzett nyelvészeti, néprajzi és antropológiai kutatásokat, melyek egyértelműen megerősítették ennek a kis népcsoportnak a keleti származását és közeli rokonságát a hun-magyar sztyepei, nomád népekkel.

Ezt követően Marc Torrens úr, erdőfelügyelő ismertette általában a svájci erdőgazdálkodást, majd a helyi sajátosságokat. Kihangsúlyozta az erdők védelmi és közjóléti szerepét.

Mindezt rövid séta követte a kb. 1600 m magasságban lévő egyik fakitermeléshez. Kizárólag szálaló jellegű felújítást végeznek, a tarvágás kizárt. A közelítést kötélpályával vállalkozók végzik.

Az erdei séta borkóstolóval zárult a község háza pincéjében, majd egy fantasztikusan meleg hangulatú raklett ebédre voltunk hivatalosak. Többen megjegyezték a magyar kollégák közül, hogy ha más nem is, de a vendéglátás szívélyessége egyértelműen a közeli rokonságra utal.

Nehéz szívvel vettünk búcsút a „rokonoktól”, majd másnap elindultunk hazafelé. Útközben érintettük a Rhone-gleccsert, majd két, kétezer méternél is magasabb hágón átvágódva, a Rajna-völgyén leereszkedtünk Lichtensteinbe. Innen aztán már a jól ismert úton száguldottunk hazafelé.

Dr. Barna Tamás

A fenntartható agrár-gazdaság modellje és gyakorlata

A Nemzeti

Agrárkörnyezetvédelmi Program és az alternatív vállalkozások lehetőségei

A fenti címmel került megrendezésre Gödöllőn, az FVM, a KTM és más támogatók segítségével az a kétnapos szakmai konferencia, amelyen neves külföldi (osztrák, holland) és hazai szakemberek részvételével az EU-csatlakozásra való felkészülés jegyében vitatták meg az eddigi tapasztalatokat és a további tennivalókat. A teljesség igénye nélkül néhány főbb téma és előadó:

- Az európai agrár- és vidékfejlesztési politika jövője – dr. Markus Holzer főosztályvezető, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, EU-Brüsszel
- Az ökoszociális piacgazdasági modell – dr. Joseph Riegler alkanclár, Ausztria
- Az osztrák agrárstratégia az európai út tükrében – dr. Walter Klass államtitkár, Mezőgazdasági és Erdészeti Minisztérium, Ausztria
- Az agrár-környezetvédelem szerepe és lehetőségei a magyar EU-csatlakozásban – dr. Vajda László főosztályvezető, FVM
- A fenntartható agrárgazdasági modell – prof. dr. Láng István akadémikus, MTA
- A nemzeti agrár-környezetvédelmi program szerepe a természeti értékek megőrzésében – dr. Tardy János h. államtitkár, KTM
- Az agrár-környezetvédelmi program jelentősége Közép- és Kelet Európában – Martiu Lankester államtitkár, Hollandia.

H.M.

Természetközelség és erdőfeltárás

Vannak, akik az erdők természetvédelmét hivatásszerűen végzik, mert ez a munkájuk, s vannak erdészek, akiknek fő hivatása az erdők felnevelése, gondozása, az öreg erdők helyén újak teremése, egyszóval az erdőgazdálkodás. Egy dologban azonban azonosak: fő célkitűzésük egészséges és természetes erdők nevelése az utókor számára, az erdővagyon gyarapítása a tartamosság érvényesítésével. Ha ez nem így lenne, akkor például az Egererdő Rt. területén nem növekedett volna évtizedeken keresztül folyamatosan az erdővagyon, és nem értük volna el a természetes újulatok 80 %-ot meghaladó arányát. Mindez az erdő szakszerű kezelésével valósítható meg, amihez megfelelő mértékű és színvonalú *erdőfeltárásra* van szükség! Kivételt csak az erdőrezervátumok jelentenek, ahol az ember magára hagyja a természetet bizonyos élőhelyek, növénytakaságok megóvása céljából, vagy azért, hogy megfigyelhesse a természet öntörvényeit.

Az erdőfeltárás mértékében, módjában természetesen már lehetnek és vannak is véleménykülönbségek. A feltáró hálózat kialakításában meg kell találnunk azt az arany középutat, amely lehetővé teszi a szakszerű kezelést, de nem jelent túlzott beavatkozást az erdő életébe és a terepfelszínbe.

Megfelelő sűrűségű úthálózattal elkerüljük azt, hogy a közelítő eszközök feleslegesen, hosszú közelítési távolsággal túlzottan bejárják a vágásterületet, többletkárokat okozva ezzel az újulatban, a talajban és a vízszamaradó állományban. Ezzel szemben a *túlzott feltárással* feleslegesen veszünk ki területeket az erdőművelésből, és a túl sok bevágással rontjuk az erdők vízháztartását. A természetes újulatok védelme azt kívánja, hogy a közelítő eszköz (traktor, ló) minél kisebb kárt okozzon részben a vágásterületen való közlekedéssel, részben a csörlözéssel és vonszolással. A feltáró utakkal a vágásterületről a munkák egy részét áttesszük az utakra (készletezés, szállítás) és ez annál jobban érvényesül, minél közelebb vannak egymáshoz az utak.

*

Hosszú évek tapasztalatai azt mutatják – és ezt a számítások is igazolták –, hogy az a bizonyos középut az Egererdő területén a Mátra és Bükk hegységeiben mintegy 25 fm/ha *útsűrűség* mellett valósítható meg a termelési célú erdőkben. Ma 23 fm/ha feltártsági értéknél tartunk, ami azt is jelenti, hogy a jövőben mindössze 1-2 fm/ha növekedéssel számolunk. Tehát közel vagyunk ahhoz, hogy az általunk legkedvezőbbnek tartott feltárás kialakuljon. Az Rt. összes erdőit tekintve az átlagérték ma 19 fm/ha. Figyelembe kell azonban venni, hogy vannak védelmi rendeltetésű erdők, ahol feltárást gyakorlatilag nem végzünk. A Mátra és a Bükk az ország legmagasabb hegységei, és a 17°-os átlaggal itt találhatók a legnagyobb meredekségű hegyoldalak. A magassági és lejtviszonyok megközelítően azonosak az Ipolyvidéknél és az Északerdőnél is. Így valószínűsíthető, hogy az Északi-Középhegységben 20-25 fm/ha-os feltártságot lehet tekinteni egy nem túlzott, és a gazdálkodás szempontjait is figyelembe vevő mértéktartó feltárásnak az elsődlegesen nem védelmi célú erdőkben.

Az utak tervezése során a nyomvonal helyes megválasztásával tehetünk legtöbbet egyrészt azért, hogy az út betöltse gazdasági rendeltetését, és azért is, hogy a domborzatba harmonikusan illeszkedve a legkisebb földmozgatással és bevágással járjon. Ezt a Soproni Egyetemünk évtizedek óta kellő alaposítással beplántálja a leendő erdőmérnökökbe. Alapvető szabályként azt mondhatjuk ki, hogy csak olyan mértékben avatkozunk be a természetbe az utakkal, amennyi feltétlenül kell, és ne többel. Egyúttal természetesen feleljenek meg gazdasági rendeltetésüknek is.

Mindehhez hozzátartozik: az *útépítések kivitelezésénél is kellő alaposítást és pontosságot* szükséges ahhoz, hogy az útépítési munkákkal a legkevesebb természeti kárt okozunk (például a pásztatermeléssel vagy a robbantásokkal). Főképpen idegen kivitelezésnél szokott előfordulni, amikor nem erdészek végzik az útépítést, hogy a kellő körültekintés hiánya miatt károk keletkeznek. Saj-

nos, ma már kevés erdőgazdaság rendelkezik saját útépítő és fenntartó kapacitással.

*

Az erdőfeltárás megítélésénél még egy fontos szempontot kell kiemelnünk. Az erdőtörvény előírásai szerint a *felújító vágásokat csak vegetáción kívüli időszakban* – gyakorlatilag októbertől márciusig – szabad elvégezni, elsősorban a természetes újulatok védelme miatt. Az Állami Erdészeti Szolgálat ezt az időszakot esetenként – például az Egererdőnél – tovább szűkíti (szerintünk gyakran indokolatlanul): csak 20 cm-es hóban vagy fagyban végezhető fakitermelések ott, ahol újulat van. Ez azt jelenti, előfordulhat, hogy egyes területeken csupán 1-2 hónap alatt kell elvégezni az éves fakitermelési, közelítési és szállítási feladatokat. Ez *kellő mértékű feltártság* nélkül nem képzelhető el. Különösen igaz ez a hegyvidékre, ahol út nélkül egyszerűen nem lehet eljutni az erdőrészekhez.

A rövid termelési időszak megköveteli a jól karbantartott utakat és az időjárás-biztosságot. Nyilvánvalóvá vált, hogy *több szilárd burkolatú útra van szükségünk*, hogy mind a természetvédelem, mind az erdőgazdálkodás szempontjainak meg lehessen felelni. Németországban és Ausztriában a mienkhez hasonló domborzati viszonyok mellett a feltártság duplája a nálunk kívánatosnak tartott mértéknek. Ezt természetesen nem szabad lemásolni. Az viszont elgondolkodtató, hogy a *burkolt utak aránya külföldön a hazaiak tízszeresét is eléri*. Növelnünk kellene az időjárás-biztos útjaink számát, ez azonban szinte minden részvénytársaságnál anyagi akadályokba ütközik.

*

Az Egererdő területén az úthálózat kialakítása csaknem befejeződött. Így az erdőfeltárásban a *feladat kettős*. Legfontosabb feladatunk a meglévő utak fenntartása, de majdnem ilyen fontos az *időjárás-biztos úthálózat bővítése*. Ez utóbbi pénzhány miatt nem számottevő, így az útfelújításokra koncentrálnunk.

Itt szeretnék kitérni az útfelújítások egyik környezetvédelmi vonatkozására. A mintegy 200 km hosszúságú bitumenes pályaszerkezetű útálományunk felújítása eddig kisebb részben a költséges aszfaltszönyeggel, nagyobb részben hígított bitumennel való itatásos, felületzárásos módszerrel történt. Az igen költséges aszfaltszönyegezés visszaszorult, maradt tehát a hígított bitumenes eljárás. A hígított bitumen azonban nem tekinthető környezetbarát anyagnak, mivel a bitument *olajszármazékban* feloldott állapotban permetezték ki. Ezt váltottuk fel néhány éve az egyre tökéletesedő bitumen-emulziós eljárással. Itt a bitumen eloszlása – szaknyelven: emulgálása – *vízben* történik, amely kipermetezés után elpárolog. A módszert az OEE Erdőfeltárási Szakosztálya rendezvényén bemutattuk az erdőgazdaságok szakembereinek.

*

Itt kell említést tennem a *kötélpályákról*. Ma, amikor a természetes újakat védelme, a *kíméletes közelítés* nagyon fontos szempont, elsősorban hegyvidéken (esetenként sík- és dombvidéken is) nem lehet figyelmen kívül hagyni a kötélpályás közelítést. Az nem állítható, hogy ez a módszer nem okoz károkat az újulatban és a visszamaradó állományban, de kétségtelen, hogy a *ma rendelkezésre álló közelítési technikák közül a legkíméletesebb*. Természetesen ez az előnye csak akkor érvényesül, ha kellő szakértelemmel végzik. Továbbá kellene olyan személyek, akik az irányítást, a menedzselést felvállalják. Már a Soproni Egyetemen nagyobb súlyt kellene helyezni a kötélpályás szakismeretek megalapozására, hogy a kikerülő szakemberek közül többen vállalkozzanak erre a feladatra.

Azt is tudomásul kell venni, hogy a kötélpályás közelítés költségei kétszeresét, két és félszeresét teszik ki a hagyományos módszer (vonszolásos, csörlőzéses) költségeinek, ami szintén akadályát jelentette a kiterjedtebb alkalmazásnak. Ugyanakkor a kötélpályákkal megnyújtható az egyébként nagyon rövid termelési időszak.

A gyakorlatban az az általános, hogy a *fát félig fűggesztve viszik ki a vágásterületről*. Ennél a módszernél az egyik favég talajon való vonszo-

lásának következtében jelentkezik újulatkár. A korszerű kötélpályáknál már megoldották, hogy a rönk mindkét végét felemelik a tartókötélhez. Ez szinte teljesen kíméletes megoldás, azonban a nagyon magas költségei és munkaigényessége miatt ezidáig nem terjedt el.

*

Ne felejtjük el, hogy a *kötélpályás közelítéshez utak is kellenek*, mert a ma használatos mobil rendszerű árbocos pályákat általában feltároló utakon állítják fel. Korábban eltérő nézetek voltak arról, hogy a kötélpályákkal lehet-e megtakarítani útépitést. Erre a válasz: feltétlenül, de ehhez hosszabb hatósugarú 500-700 m-es pályák kellenek. Ezzel azonban az úthálózat megtervezésénél nem igen számolnak Magyarországon, és a jövőbeni beszerzésükkel sem. Ahol a végleges feltártság eléréséhez még sok útépitésre van szükség, ott feltétlenül érdemes lenne ezekre alapozni. Hiszen az útépités és a kötélpályás közelítés együttes költsége a ritkább úthálózattal már tisztán gazdaságilag is megfontolandóvá teszi a kötélpályák alkalmazását.

*

Az erdészeti utak tervezése és kivitelezése körül esetenként nézeteltérések alakulnak ki az erdőfeltárással foglalkozók és a természetvédők között. Erről az a tapasztalatom, hogy az útépitők elfogadják a természet megóvásának alapvető igényét, azt, hogy a pótolhatatlan természeti értékeket, ritka növénytársulásokat, egyes növény- és állatfajokat meg kell menteni. Ma még az sem képezheti vita tárgyát, hogy az erdők hasznairól a társadalom nem tud lemondani, az erdők kezelése pedig utak nélkül nem lehetséges. Ezt a természetvédelem szakemberei is elfogadják.

Ellentét akkor alakul ki – és ez szerencsére a ritkább eset –, amikor az erdőfeltároló öncélként tekinti az útépitést, vagy a természetvédő irreális, szélsőséges álláspontot képvisel. Ilyenkor higgadtan, kompromisszumokkal lehet megtalálni a szempontokat egyesítő megoldást. Bízunk abban, hogy minden ilyen esetben a józan ész kerekedik felül.

Wagner Tibor
főmérnök, Egererdő Rt.

1945 előtt a *szakmai egyesületek* voltak az erdészeti szakemberek érdekképviselői szervei. Területünkön Miskolc székhellyel 1905 óta működött a *Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete*, amelynek 1943-ban 140 tagja volt. Egyes erdőtisztek tagjai voltak az *Országos Erdészeti Egyesületnek*, néhány főerdőőr, erdőőr, alerdész pedig a *Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének* (MEVME).

1944 decemberében, a hadműveletek befejezése után különösen szükség lett volna érdekvédelmi szervezetre, mert sok alaptalan támadás érte az erdészeti szerveket és szakembereket, de a szakmai egyesületek nem működtek. A legtöbb vád a miskolci erdőigazgatóság „tisztviselőit” érte, és ebben a döntő szerepet az 1944/45 fordulóján még önálló két város: Miskolc és Diósgyőr vitte.

Miskolcon székelte az erdőigazgatóság. Viszont Diósgyőrben volt a bányaütkő, a gyertyánvölgyi, a lilla-füredi, a nagysomi erdőhivatal, a Lillafüredi Állami Erdei Vasút, a ládi faraktár, a ládi fűrészüzem és Diósgyőr közigazgatási határához tartozott a kincstári erdők 59 százaléka. Ennek következtében a diósgyőri népi szervek közvetlenül akarták irányítani az erdészeti üzemegységeket.

*

Nehezítette a helyzetet az 1944 novemberében Diósgyőrben és Miskolcon alakult ellenállási szervezet, a *MOKAN Komité* (Magyarországi Kommunista Antináci Komité) tevékenysége is. A MOKAN Komité csoportjai fontos szerepet játszottak az evakuálások meghiusításában, az üzemi berendezések megmentésében.

1944. december 3-án Miskolcon és Diósgyőrben befejeződtek a hadműveletek, de karácsonyig csak a MOKAN tagjainak volt biztonságos a közlekedés. Ők viszont mindenütt ott voltak és *mindenbe beleszóltak, intézkedtek*.

A MOKAN Komité felső kapcsolatok nélkül dolgozó kommunista vezetői „...szektás-dogmatikus politikát folytattak ... továbbra is fenntartották az illegalitás zárt kereteit, katonás módszereket alkalmaztak ... népfrontpolitika helyett a proletárdiktatúra megvalósítását tekintették a soron következő feladatnak” – olvasható a munkásmozgalom-történetben.

Így kezdődött...

Erdészeti szakszervezetek 1945-1948-ban Borsod, Abaúj és Zemplén megyékben

A Komité megbízottai már december 13-án felkeresték a ládi faraktárt. Felmérték a háborús károkat és utasították az üzemvezetőséget a helyreállítási munkák megkezdésére. Megállapították: „64-es létszám mellett 18 értelmiségi munkakörben foglalkoztatott tisztviselő van. Ez ... egészségtelen állapot.”

*

Az erdőigazgatóság hadköteles szakembereinek egy része a fronton vagy hadifogságban volt, mások az FM utasítására a Dunántúlra menekültek. Így általában az idősök maradtak szolgálati helyükön. Ezek a szakemberek 1944. december 26-án a rangidős főerdőtanácsos, *Buday Aladár* felügyeleti tiszt vezetésével megtartották az első értekezletet és meghatározták a legfontosabb feladatokat. A diósgyőri MOKAN megbízottak is részt vettek az értekezleten, de „mint nem kinevezettek”, nem kaptak megbízást. Ettől függetlenül pl. 1944. december 27-én a MOKAN adott felhatalmazást a gyertyánvölgyi kincstári tulajdon leltározására azzal a kikötéssel, hogy „azt a MOKAN-nál 1 példányban bemutatni ... tartozik”.

Növelte a MOKAN Komité hatalmát, hogy önálló képvisellel rendelkezett az 1944. december 21-én összeült Ideiglenes Nemzetgyűlésben, nagy befolyása volt a Miskolci Nemzeti Bizottságban, ami az 1944. december 19-i alakuló ülésén döntött „Nagy-Miskolc” megteremtéséről és határozatba foglalta: „a Nemzeti Bizottság az állami szuverénitást gyakorolja ... a közigazgatási hatóságok alá vannak rendelve”.

Mindezek következtében az erdőigazgatóság hiába tiltakozott az ellen, hogy a ládi faraktár és a fűrészüzem irányítását a Komité megbízottai vették át. A Miskolci Nemzeti Bizottság a megbízást megerősítette, mert „az üzem megindítására az Erdőigazgatóság részéről idejében nem történt intézkedés.” Kihangsúlyozták: „ez nem jelenti az erdőigazgatóság vezetésének kikapcsolását, az igazgatóság

a fűrésztelep üzemi tanácsával dolgozzon együtt és a termelést mindenképpen biztosítsa.”

*

A kapcsolatok nem javultak. 1945. január 15-én a nemzeti bizottság újabb vizsgálatot folytatott az erdőigazgatóság ellen, két nap múlva pedig „az erdőigazgatóság mellé a termelés ellenőrzésére és irányítására háromtagú bizottságot rendelt ki” az elnöki tanácsülés. Nem vették figyelembe, hogy az erdőigazgatóság jóváhagyott tervek szerint gazdálkodik, az erdőhivataloknak, üzemeknek csak az erdőigazgatóság adhat utasítást.

A MOKAN Komitéhoz tartozó nemzetőrök előszeretettel vitték malenkij robotra az „erdészurakat”. Volt, aki csak három napig egyenesítette a selejt szögeket a szöggyárban, de volt, aki csak három év múlva került haza. Nem segített az orosz-magyar nyelvű igazolvány sem, amit még 1946 tavaszán is kiadtak az erdőigazgatóság fontosabb beosztású alkalmazottainak.

*

Mivel a külső szervek támadásai az értelmiségi alkalmazottak, a tisztviselők ellen irányultak, ezért ők szervezkedtek az érdekeik védelmére. 1945 áprilisában Diósgyőrben megalakították a „Magyar Erdészek Országos Szabad Szakszervezete miskolci kerületi csoportja” nevet viselő szervezetet. A szakszervezet vezetőségének, a 13 tagú választmányának a legtöbbet támadott ládi üzemek vezetője (*Roller Kálmán*) lett az ügyvezető elnöke, a rangidős felügyeleti tiszt (*Jurkovich János*), az elnök és a segédhivatal vezetője (*Hornyánszky Antal*) a titkár. A választmány tagjaiból kilenc erdészeti altiszt, három erdő- és számtiszt és egy üzemi főtiszt volt. A választmány szigorúan ragaszkodott az erdész fogalomhoz és még azt sem engedte meg, hogy a szintén sokat támadott Lillafüredi Állami Erdei Vasút kinevezett alkalmazottai is a szakszervezet tagjai lehessenek.

Ezt a választmányt a külső szervek nem tekintették partnernek. Tovább folytak a támadások, amit sem az erdőigazgatóság, sem a szakszervezet nem tudott kivédeni. Részletek a „Felvidéki Népszava” 1945. június 5-i cikkéből: „Az erdőigazgatósági vezetőség ellen több bejelentés érkezett a Nemzeti Bizottsághoz, melyek szándékos kártevésekről és hatásköri túllépésekről szólnak”, pedig volna mit csinálni, mert nincs elég munkás és fuvaros. A cikk felkérte a város vezetőségét: intézkedjen, hogy „a ládi fűrésztelep ... kétszáz munkáshoz jusson és a Bükkben lévő falvak fuvarosait feketefuvarozások helyett állítsák a termelés szolgálatába.”

*

A „Miskolci Hírlap” írta 1945. június 17-én: „A nemzeti bizottság felirattal fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy esetleg teljhatalmú kormánybiztos küldessék ki általában a faügyek megvizsgálására és rendezésére.”

Kormánybiztos helyett 1945. június 22-én megjelent az állami erdőigazgatóságokról és az erdészeti igazgatásról szóló 80.600/1945. FM sz. rendelet, ami megerősítette az erdészeti szervezetet és személyzetet. Megszűnt az erdőigazgatóság mellé rendelt bizottság, de a kedélyek nem nyugodtak. Ez összefüggött azzal, hogy 1945 nyarára a rendőrség „tűnyomó többségben” a Magyar Kommunista Párt befolyása, irányítása alá került, és ha csak néhány napra is, alaptalan vádakkal letartóztattak erdészeket, erdőmérnököket. A „Miskolci Hírlap” címdalán közölte 1945. augusztus 24-én: „Átadták a népi ügyészségnek Lengyel Sándor erdőigazgatót”. A vád: 1944. november 10-én elmenekült Miskolcra, de az erdőigazgatóság épületében működő 107 sz. katonai munkavezető törzsnél felhalmozott zsírt, szalonnát, és egyéb élelmiszert nem osztotta szét, így „az a németek és a csőcselék kezébe került”.

Több erdőgondnok ellen az volt a vád, hogy a katonai behívóparancssal munkára kötelezett fakitermelőket megfosztották a személyes szabadságtól, éhbérért dolgoztatták. Jellem-

Folytatása a 16. oldalon

Így kezdődött...

Folytatás a 15. oldalról

ző a gönci rendőrkapitány feljegyzése egy ilyen feljelentésen: „Intézkedést nem igényel! Örüljenek, hogy nem kerültek a frontra!” „A földreform szabotálása” címen erdész és erdőrendező lett néhány napig valamelyik börtön lakója, mert a kiigényelt erdőt nem adták át azonnal, sőt fakitermelést végeztek benne.

*

1945 őszén tartotta a Budapestre összehívott alakuló közgyűlését az Erdészek Országos Szabad Szakszervezete, és ettől kezdve jobban érvényesült a szakszervezet érdekvédelmi tevékenysége. Megállapították, hogy 100 pengő a beiratási díj, 100 pengő a havi tagsági díj és havi 20 pengőt fizetnek titkársági hozzájárulás címen. E bevételekből fedezték az erdőigazgatóságtól bérelt iroda 3600 pengős bérleti díját, fűtését, takarítását, és indokolt esetben segélyt vagy kölcsönt adtak a rászorulóknak.

A választmányi üléseken rendszeresen foglalkoztak az áthelyezésekkel kapcsolatos lakásproblémákkal, az illetményfa beszállításának nehézségeivel, a kiskertek elosztásával és művelésével, a bizalmi tevékenységével. Az 1945. december 6-i ülésen határozatilag tiltakoztak az FM-nél, mert az 1944. évről elmarad illetmény tűzifát a minisztérium 18 pengő/űr³ váltság kifizetésével akarta rendezni.

Ekkor ismertették a szakszervezet országos központjának megalakulási jegyzőkönyvét. A választmány tudomásul vette, hogy a havi tagdíj a járandóság 0,5 százaléka, de ennek fele a központnak utalandó át.

Az 1945. december 21-i ülésen az elnökhelyettes külön kiemelte: karácsony estéjén „gondoljunk egy másodpercig egymásra és távol levő tagtársainkra, jelképül annak az egységnek, mely elválaszthatatlanul eggyé forraszt bennünket, szakszervezeti tagokat”.

1946. január 24-én a jegyző bejelentette, hogy a tagok létszáma 485 fő, de a szervezés „a kerületi megbíztak útján még folyamatban van.”

Az ülésen megtárgyalták a kollektív szerződés ügyét, ezért február 2-re tanácskozássra hívták a bizalmiakat, 5.000 pengő lett a beiratási díj, 1 % a tagdíj és 30.000 pengő az iroda használati és fenntartási díja.

*

1946. február 4-én a Magyar Állami Erdőigazgatóság Miskolc, mint munkáltató és a Magyar Famunkások Szakszervezete megkötötte az első kollektív szerződést. Ebben szabályozták a fakitermelési munkák béreit (tűzifa 12.000 pengő, szerfa 10.800 pengő, bányafa 30.000 pengő) és a „legkülönbözőbb erdei munkák” órabérét: 18 éven felüli munkás 1.400 pengő, 18 éven aluli 1.000 pengő. A teljes fuvarapszámot egy erdei ürméter tűzifa mindenkorai tőarában alapították meg.

Az erdészek szakszervezetével 1946. február 15-én kötött kollektív szerződés szerint a szakvizsgázott erdőőrök órábéré a szolgálati időtől függően 1.400-1.600 pengő. A nem szakképzettek, az éjjeli- és vágásőrök stb. 1.300-1.500 pengőt kaptak.

A rohamosan növekvő infláció miatt 1946 májusában a tagok egy-egy ürméter illetmény tűzifát ajánlottak fel „a szakszervezeten való segíteni akarás és a jobb életkörülmények kivívása és elősegítése érdekében.”

A választmány megtárgyalta és javaslatot is tett a lakáskérelemmel, a személyzeti ügyek intézésével kapcsolatos panaszokkal, az alkalmazottakat megillető legeltetési jog hasznélvezetével, az altiszi személyzet egyenruhája és lábbelijének biztosításával stb. kapcsolatos ügyekben.

*

Igazi érdekvédelmi tevékenységet folytatott a szakszervezet 1946 nyarán, amikor az 5000/1946. M. E. sz. rendelet (bé-listázás) végrehajtásával az 1937/38. évi létszám 90 százalékában állapították meg az állami, így az erdészeti alkalmazottak létszámát. Ez a rendelet elsősorban az államosított magárerdővel átvett szakképzetlen és ezért korábban csak védelmi szolgálatra, fakiadásra stb. alkalmazott magánuradalmi „erdőkerülőket” súlytotta.

A szakszervezet körlevélben, majd személyesen is megkereste a három megye nemzeti bizottságát és számszerű adatokkal bizonyították, hogy az erdők államosításával háromszorosára nőtt a miskolci erdőigazgatóság területe és feladata, így nem lehet az 1937/38. évi létszám alapján tervezni. Segített a MÁLLERD is, így végül csak néhány elbocsátás történt.

A választmány már 1945 őszén kérte az FM-től, hogy a jávorkúti vadászkastélyt „nyaralóház” céljára kapja meg a szakszervezet. A dubicsányi kastély az erdőigazgatóságé volt, így 1947 nyarán már szervezett üdültetés folyt mindkét helyen. A térítési díj napi 4 forint, de a „kenyérrelátásról, valamint takaró és törülközőről mindenki maga tartozik gondoskodni.”

*

Az erdei munkások nagy része földhöz, erdőhöz juttatott „újjazda” volt, így a FÉKOSZ (Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetsége) vagy UFOSZ (Újbirtokosok és Földhözjuttatottak Országos Szövetsége) tagjai lettek. A Magyar Famunkások Országos Szabad Szakszervezetében csak a ládi és a pálházai fűrészüzemek dolgozói maradtak. Ez a szakszervezet rövidesen beolvadt az Építő- Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezetébe.

Az erdőgazdálkodásban dolgozók érdekvédelme tehát erősen megosztott volt és a különböző szervezetek nem az összefogás, hanem a rivalizálás jellemezte. Átalakult az erdészek szakszervezete is, mivel a MÁLLERD kinevezett dolgozói közalkalmazottak voltak. 1947 júliusában a bizalmiak azzal foglalkoztak, hogy a Magyar Közalkalmazottak Országos Szabad Szakszervezetének Erdészeti Csoportja által küldött belépési nyilatkozatokat kitöltéssel a tagsággal.

*

A megosztott érdekvédelem nem nyújthatott védelmet a hatalomra törő kommunista párt támadásai ellen, amikor 1947-ben napirendre került „a közhivatalok megtisztítása a reakciós elemektől, akik folytatják népellenes tevékenységüket”.

Az MKP Zemplén vármegyei szervezete a „Zempléni Népújságban” támadta a minisztériumot és az erdőgondnokságokat: „hol valami formahiba, hol a paragrafusok másféle csűrös-csavarása révén megtudták akadályozni a reakciós urak a hivatalban, hogy a nép megkapja az erdőt ... L. erdőgondnok mindent elkövetett, hogy ne kapják meg az erdőt ... végül is sikerült B listára helyezni ... K. főmérnök úr se a demokrácia védelmére tette B listára a baloldali gondolkodású erdőőröket, hanem azért, hogy ne lássanak be a kártyaiba ... legközelebb a falusi szegény nép esetleg már nem a Kommunista Párthoz fordul segítségért, hanem igazságának tudatában elintézi azokat az urakat, akik még most is elene dolgoznak.”

A hecckampány Abaújban folytatódott, a biztatás követőkre talált és 1947 júliusában az aranyos-fürdői bálon „megverték a népnyzó erdészurakat”. Az „Abaúj Népe” című lap sajnálkozott: „...nem helyeseljük az aranyosi fiatalok heveességét és tettelegességét, mindenesetre örömteli jelét látjuk annak, hogy az urak hamarosan elvesztik minden varázsukat és a nép öntudata erősödik”.

*

Az 1947 évi választásra készülve az MKP abaúji szervezetének programjában külön pontként szerepelt: „Az állami erdőhivatalok személyzetének átvizsgálása és a felesleges vagy gáncsokkodó tisztviselők eltávolítása, illetve kicserélése. Az erdőhivatalok munkájának megvizsgálása és a nép érdekeire való áthangolása.”

1948-ban ismét változott a szakszervezet, mert központi intézkedés alapján „minden Mállerd-nál dolgozó fizikai vagy szellemi munkás” 1948 decemberétől a DÉFOSZ (Dolgozó Parasztok és Földmunkások Szövetsége) tagja lett. Ennek a szervezetnek az utódaként 1952 januárjában megalakult a Mezőgazdasági és Erdészeti Dolgozók Szakszervezete, a MEDOSZ, a mai szakszervezetünk elődje. Ötven év múlva talán majd erről is ír valaki egy összefoglalót.

Dr. Járasi Lőrinc

Jubileumi kötet Ásotthalmáról

Második legnagyobb műltra visszatekintő erdészeti tanintézetünk – egyetemünk után – az ásotthalmi *Bedő Albert Erdészeti Szakiskola és Kollégium*. Szakszervezetünk tagjai közül sok-sok erdésznek és erdészeti szakmunkásnak fűződik ifjúkori szép emléke ehhez a régi iskolához, amelyben 1883 októberében kezdődött meg a tanítás.

A tiszteletreméltóan magas 115. évfordulóról méltó módon, 40 szobás korszerű kollégium avatásával és jubileumi park létesítésével emlékezett meg az iskola. 1999-ben pedig már megjelenhetett jubileumi évkönyve is „115 éves az erdészeti szakoktatás Ásotthalmon” címmel.

Az iskola igazgatója, *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó*, valamint férje, *Andrés Pál* (mindketten erdőmérnökök és tanárok), mint a könyv főszerkesztője és szerkesztője kitűnő munkát végzett, mert nem estek abba a „hibába”, hogy megismételjék az 1883-as centenárius alkalmára kiadott emlékkönyv némileg átdolgozott változatának kiadását, hanem eredeti, új művet alkottak.

A 11 belső és külső szerző közreműködésével készült könyvből természetesen nem hiányozhatott az iskola évszázados történetének áttekintése. Ez azonban mértéktartóan történt, a 230 oldalból mindössze 20 oldalon, tömör, ügyes összefoglalásban, számos archív és a közelmúltban készített fotóval illusztrálva.

A jelen bemutatásából megtudhatjuk, hogy az erdészeti szakmunkásképzés mellett mezőgazdasági szakmunkás, virágkötő-berendező képzés is folyik az iskolában. Az iskola-rendszeren kívüli képzést is figyelembe véve, összesen 19 OKJ szám alatti szakképesítés nyújtására regisztráltatta magát a tanintézet.

Két olyan személyiségről is található megemlékezés a kötetben, akik döntő szerepet játszottak a múlt század utolsó negyedében az iskola létrehozásában. Ez a két név: gróf Tisza Lajos (1832-1898) és dr. kálnoki Bedő Albert (1839-1918).

Öt személyes visszaemlékezés következik ezután, egy hajdani növendék és négy egykori oktató részéről. Ezt követi a *szakiskolai tanárok életrajzi lexikona* egy-egy oldalon, portréfotóval. A mini-lexikont kiegészíti egy statisztikai összeállítás a szakiskola dolgozóiról (az igazgatók 1883-tól és a tanári kar 1945-től napjainkig).

Természetesen az iskolai élet főszereplői, a tanulók sem hiányoznak a kötetből. 1935-től napjainkig terjedő névsoruk a születési évük feltüntetésével külön fejezetben található annak a megjegyzésnek a kíséretében, hogy egyes időszakokra nézve a nyilvántartások, sajnos, hiányosak.

A könyv az utolsó oldaláig tartogat érdekességet, s meglehet – ismerve az emberi természetet –, hogy a T. Olvasó talán majd ennél az utolsó fejezetnél időzik el a legtovább. Ez ugyanis egy *válogatás az elmúlt évtizedek végzett évfolyamainak tablóiából*. A tablónak ma már nemcsak képi tartalma, de kivitelezési stílusa, díszítményezése is kortörténeti dokumentum.

A kötet értékét számos jómínőségű fénykép fokozza, amelyek zömmel Andrési Pál felvételei. Érdemes azt is tudni, hogy a nagyműltű intézményben érdekes és értékes iskolatörténeti gyűjteményt is megtekinthet az érdeklődő, amely szemléletesen kiegészítheti a jubileumi évkönyv tartalmát.

Az igen érdekes és hasznos könyv beszerzését minden erdész szak társunknak, s az iskola egykori szakmunkástanulóinak ajánljuk. *Megrendelhető 800 Ft/db utánvételi áron a Bedő Albert Erdészeti Szakiskola és Kollégium címén: 6783 Ásotthalom, Kiss Ferenc krt. 76.*

Dr. Király Pál

Színes borítónkon a címkép kézzel festett, színezett litográfia Benczur József 1841-ben Eperjesen kiadott „Sárga könyv” című gyermekkönyvéből; a reprodukciót ennek nyomán a budapesti Berda Antikvárium készítette.

A hátsó borítóoldal színes fényképei Detrich Miklós felvételei (SEFAG Rt., Kaposvár).

Hírek

Kitüntetés. A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése *dr. hc. dr. Gál János* okl. erdőmérnök, ny. tan-székvez. egyetemi tanár részére a „Nógrád Megye Díszpolgára” címet adományozta.

Gál János a Nógrád megyei *Hont köz-ségben született* és nyugállományba vonulása után oda is telepedett vissza; *ma is ott él* a borsónyi erdők-től övezett kis községben. *Évtizede-ken át volt Soproni Egyetemünk tan-székvezető tanára, hosszú időn át be-töltötte a rektori tisztséget is. Agilis és eredményes fejlesztője volt az ősi tanintézetnek.* Rectori működése alatt épült az új kollégium, a központi könyvtár, az egyetemi sportcsarnok, az ifjúsági ház, több oktatói lakás, a keszthelyi alkotóház, a levelező hall-gatók bázisa, az egyetemi botanikus kert területe pedig csaknem a duplá-jára bővült. Erdemeinek elismerése-ként az Egyetemi Tanács 1997-ben a „tiszteletbeli doktor” (doctor honoris causa) címmel tüntette ki.

*

Kinevezés. Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. elnök-vezérigaz-gatója *dr. Éder Tamás* nevezte ki az ÁPV Rt. Agrárgazdasági Igazgatósá-gának ügyvezető igazgatójává, az eb-ből a tisztségéből a közelmúltban fel-mentett *dr. Tomka József* helyébe. Köztudott, hogy az erdészeti-faipari portfólió, vagyis az állami erdőgaz-dasági részvénytársaságok is ennek az igazgatóságnak az illetékességi kö-rébe tartoznak.

*

Rektorválasztás. A felsőfokú oktatás területén végbemenő integrációs fo-lyamat előrehaladt előkészítő mun-kálatai során *három évi időtartamra megválasztották* a működését 2000. január 1-el soproni igazgatási köz-ponttal megkezdő Nyugat-magyar-országi Egyetem rektorává *dr. habil. Koloszar József* erdőmérnököt, a je-lenlegi Soproni Egyetem rektorát.

*

Halálozások. 100 éves korában hunyt el Budapesten Szabó Kornélné

szül. *Kaán Margit* (1900-1999), a nagy erdészeti politikus, természet-védő és szakíró Kaán Károly (1867-1940) egykori földművelésügyi h. államtitkár három gyermeke közül (K. Elma, és Erzsébet mellett) a még utolsó élő közvetlen leszármazottja. Hamvait Budapesten a Farkasréti te-metőben édesapja síremléke alatt he-lyezték végző nyugalomra. Kemence községben 79 éves korában meghalt *Ungár Ferenc* okl. erdőgazda (1921-1999), az Ipolyerdő Rt. (jog-elődjének) ny. erdészeti műszaki ve-zetője. A II. világháború után – amelyben honvédként harcolt és évekig tartó szovjet hadifogságot is szenvedett – erdei munkából küz-dötte fel magát tehetsége és szor-galma révén elismert, s munkatársai és munkásai körében igen népszerű szakemberré. Széles körű részvétől kísérvé lakóhelyének temetőjében he-lyezték végső nyugalomra. Sírjánál az egykori munkatársak nevében Balla István, az Ipolyerdő Rt. központi osz-tályvezetője búcsúztatta.

*

Megya a gőzös... de most nem Ka-nizsára, hanem Szilvásváradon a Sza-lajka-völgybe. Az ottani erdei vas-útüzem és gépjávitó műhely a Nosztalgia Kft.-vel karöltve ugyanis teljesen felújította a 394.057 sor-számú kisvasúti gőzmozdonyt, ame-lyet még 1949-ben gyártott Buda-pesten a Magyar Állami Vas-, Acél-és Gépgyár, 5785 sorszám alatt. A gőzöst még azon évben Taktahar-kányban helyezték üzembe, és ott dolgozott 1970-ig. Ekkor a Köz-lekedési Múzeum tulajdonába került és a nagycenki múzeumvasúton üze-melt tovább 1990-ig. Az alaposan le-használódott, de most gyönyörűen felújított becses műszaki emléket a Sz.Á.E.V. természetesen nem kívánja tovább koptatni a menetrend szerinti személyforgalomban, hanem eseten-kénti *nosztalgiajáratként* helyezi üzembe. E célból egy szintén régi személyszállító vagonat alakítottak át *szalonkocsivá*, s a gőzössel együtt ez alkotja a nosztalgiajávontatot.

*

„Az Év Fája” a barkócaberkenye (*Sorbus torminalis* L.) 2000-ben Magyarországon. Így döntött az erre a célra alakult és soproni székhellyel működő szakmai kuratórium. A tes-tület minden második évben valamely ritkábban előforduló és/vagy veszé-lyeztetett vadgyümölcsfajra igyekszik ráirányítani mind a szakma, mind a szakmán kívüliek figyelmét. 1999-ben a hegyi szil volt „Az Év Fája”, így lett a jövő évi kiemelt fafaj vadgyümölcs, a *barkócafa*. Európai-mediterrán flóraelem, hazánkban a hegy- és dombvidéket kedveli. For-magazdag és több köztes keverékvál-tozata ismert. Melegkedvelő, félár-nyéktűrő, fagyálló értékes elegyfa. Termését a vad, főként a madárvilág szereti. Megbecsülésre, védelemre és terjesztésre érdemes. Nyugat-Európá-ban méretes rönkjei egyre magasabb áron kelnek el a fapiacra

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

IX. évfolyam 4. szám.

Kiadja:

az

Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós
ív. főtktár

A Szerkesztő Bizottság:

Barta László

Dr. Csötönyi József

Fritsch Ottó

Gilicze Péter

Herczeg Miklós (elnök)

Nemes József (titkár)

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál

Nyomda:

Gödi Print Kft.

2131 Göd, Pesti út 14.

Tel.: (06) 27-334-574

Felelős vezető: Lakatos Imre

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

